

ΓΙΑΝΕ ΣΑΝΤΑΝΣΚΙ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

*«...Γιατί δεν υπάρχει κρυφό
Που δε θα γίνει φανερό,
Ούτε απόκρυφο που δε θα γνωριστεί.»
Κατά Λουκά ΜΚ. 17*

«Η παιδεία είναι ο κυβερνήτης του βίου, πρέπει να μην ξεχνούμε πως υπάρχει μια καλή παιδεία – εκείνη που ελευθερώνει και βοηθά τον άνθρωπο να ολοκληρωθεί σύμφωνα με τον εαυτό του και μια κακή παιδεία – εκείνη που διαστρέφει και αποστεγνώνει και είναι μια βιομηχανία που παράγει τους ψευτομορφωμένους και τους νεόπλουτους του χρήματος».

Γιώργος Σεφέρης, Δοκιμές Α΄

Ο υπογράφων, με την ανθρώπινη (την αυτόχθονη) και μόνο ιδιότητα, υπερασπίζεται ορισμένες απόψεις, με την δύναμη της αλήθειας. Νοιώθει την υποχρέωση να μην σιωπήσει, καταγγέλλει την παρα-παιδεία κι όσους ευθύνονται για τον φόβο και τις διχασμένες προσωπικότητες. Ως ερευνητής της διαλεκτικής – και όχι της «εθνικιστικής εκδοχής», ζητώ την κατανόηση των προσφύγων, όλων των δημοκρατικών συνελλήνων, να βοηθήσουν με την στάση τους στην περισυλλογή των συνανθρώπων τους.

«Η ψυχική υγεία και ισορροπία» βγάζει ελεύθερους, περήφανους κι ενεργούς πολίτες, ενώ η άγνοια και η τρομοκρατία, νευρικούς και «άχρηστους». Ξέρουμε όλοι τι συμφέρει στην κοινωνία.

Εδώ κι έναν αιώνα γράφτηκαν πολλά βιβλία για τους γηγενείς μακεδόνες, όλοι ενδιαφέρθηκαν να τους μορφώσουν. Οι αντιφάσεις της ζωής και η παραποίηση (βλέπε Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ) ανάγκασε αρκετούς να μελετήσουν τους εαυτούς τους, τον ζωντανό πολιτισμό των συγχωριανών τους, μέσα στον χρόνο. Όπως και να το κάνουμε, την τοπική ιστορία – πριν το 22 – την κατέχουν καλύτερα από τους άλλους.

Έτσι, δεν ερμηνεύω τα γεγονότα με βάση μόνο την παράδοση, ως ελεύθερος, είμαι πάντα με τις βεβαιότητες. Η συμμετοχή εξάλλου στην «ημετέρα παιδεία» και στα αρχαιοελληνικά ιδεώδη, με δίδαξε ν' αμφισβητώ και να ελέγχω τις πληροφορίες.

Τελικά,

Παραμένω πιστός, τόσο στις γνήσιες πηγές, όσο και στα «έργα μιας λαϊκής, μιας δημοτικής φαντασίας. Τέτοια έργα αποζητούν τον θρύλο, την προφορική παράδοση», καθώς επισημαίνει ο Γ. Σεφέρης στα «Μοναστήρια της Καππαδοκίας».

Για τους ξανθούς αγγέλους: «Αρχή αυτογνωσίας, ονομάτων επίσκεψις»

Κυκλοφόρησαν τον Μάιο του 2000 τα «ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΤΟΥ ΙΛΙΝΤΕΝ» του Ίωνα Δραγούμη (Προξένου Σερρών 1903). Ενδιαφέρουσες για τον Μ.Α. οι σελίδες ξδ' ÷ οβ', 5, 21 ÷ 27, 459 κ.α. Για την γλώσσα των Βόρειων Σερραίων στη σελ. 623. Για τους εραστές της γνώσης και όσους δεν μπερδεύουν την επιστήμη με την εθνική συνείδηση προτείνονται επίσης: Το σύγγραμμα του Πανεπ. Κρήτης «Η ΙΣΤΟΡΙΑ της Ελλάδας στον 20^ο αιώνα», τα εκπονήματα του Δ. Λιθοξόου, η αρθρογραφία του ΙΟΥ στην εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, «Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ» της Μαύρης Λίστας, κ.α. Λεπτομερέστερα στοιχεία, για κάθε χωριό της επαρχίας, βρίσκει ο ερευνητής στα Γενικά Αρχεία του κράτους (Παράρτημα στις Σέρρες, πίσω από τη Λέσχη Αξιωματικών» στους πίνακες του Στρατού και της Διοίκησης του 1915 που προσμετρά τους ελληνόφωνους. Απόκρυφες αλήθειες που λυτρώνουν από το «χειρουργείο της Χάρυβδης».

Την αιτιότητα για την παραπάνω κατάσταση επιχειρεί ο ακαδημαϊκός Απ. Βακαλόπουλος σε μπροσούρα της Ετ. Μακεδονικών Σπουδών 1987.

Οι «Σκλαβηνίες» της Βυζαντινής κοινοπολιτείας αναφέρονται από όλους τους ιστορικούς (ακόμη και στα «ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ» Β' Λυκείου) και ειδική μνεία έχουν για τους «Στρυμονίτες». Συνιστάται, ο συλλογικός τόμος ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ της Ακαδ. Αθηνών.

II) Βρισκόμαστε στο τέλος μιας εποχής, όπου συγκρούονται δύο κόσμοι. Η νομοτέλεια χαμογελά.

Εμείς, να δούμε τη σοφία των μικρών και καταφρονημένων, να καταγράψουμε την ανωνυμία τους για να διευκολύνουμε τις επερχόμενες γενεές. Για το μέλλον της Κοινωνικής Ισορροπίας, της Χαράς και της Αγάπης, ιδού τι πρέπει να σκεφτόμαστε και να πράττουμε ελεύθερα.

Κι αν η τύχη μας ανυψώσει ως τον Όλυμπο, ας προτιμήσουμε να μείνουμε άνθρωποι (Μάρκος Αυρήλιος, ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ).

Γιάννης Πούνιος

ΓΙΑΝΕ ΣΑΝΤΑΝΣΚΙ **Ο απελευθερωτής της Θεσσαλονίκης**

*«Μορφωθείτε για να πολεμάτε καλύτερα.
Χωρίς γράμματα δεν μπορείς να καταλάβεις γιατί κρατάς το ντουφέκι»*
Τσε Γκεβάρα

*«Μας λέτε οι Έλληνες ότι οι Βούλγαροι μας δίδαξαν τη γλώσσα τους.
Τότε γιατί δεν μας έμαθαν αυτά που μιλάνε στη Σόφια;»*
«ΑΚΑΔΗΜΙΑ» Σαντάντσκι

«Βόδι να πουλήσεις και όπλο να αγοράσεις»
Το σύνθημα της Β.Μ.Ρ.Ο. (Ε.Μ.Ε.Ο.)
στους Μακεδόνες αγρότες

Μέγας Επαναστάτης και Οραματιστής ίσως ο διαπρεπέστερος της ευρύτερης Σερραϊκής γης.

Γεννήθηκε στο χωριό Βλάχι το 1872 και δολοφονήθηκε το 1915 κοντά στο Μελένικο από τους Βερχοβιστές.

Είναι γνωστός με το προσωνύμιο «King of Pirin», επεδίωξε την πολιτική αυτονομία της Μακεδονίας και γι' αυτό τιμάται ως εθνικός ήρωας στη Β. Μακεδονία.

Εντάχθηκε «ψυχή τε και σώματι» στην Ε.Μ.Ε.Ο. (Εσωτερική Μακεδονική Επαναστατική Οργάνωση), και αποτελούσε την αριστερή φωνή της- συνείδησή της.

Με τις σοσιαλιστικές ιδέες του και τις πράξεις του διαφοροποιήθηκε από τους Βουλγάρους που πάντα ήθελαν ν' απαλλαγούν απ' αυτόν.

Πολέμησε ασταμάτητα εναντίον των Οθωμανών Τούρκων και Ελλήνων και Βουλγάρων στη Μακεδονία.

Είναι θαύμα το πώς επέζησε στον «Μακεδονικό Αγώνα», ύστερα από αμέτρητες απόπειρες δολοφονιών και δηλητηριάσεων. Ο Γιάνε Σαντάνσκι είχε πολλούς φίλους και οπαδούς στα σαντζάκια Δράμας-Σερρών έως την Γκ.Τζουμαγιά, Θεσσαλονίκης και έως την Στρούμιτσα..

Ίδρυσε και οργάνωσε την «Σέρτσκα Γκρούπα», που λειτουργούσε ως στρατιωτικό σώμα αλλά και σαν «Ακαδημία», σχολή πολιτικής σκέψης από μορφωμένους αγωνιστές.

Εξέδιδε από το 1903 την εφημερίδα «Ελευθερία ή Θάνατος» στις Σέρρες και είχε την «Καμπάνα» σαν όργανό του.

[Αργότερα στα χρόνια του «Χουριέτ» 1908–1912 εξέδιδε στη Θεσσαλονίκη τη «Συνταγματική Αυγή» και τη «Ναρόντνα Βόλια» (Λαϊκή Θέληση), όπου

προπαγάνδιζε τις θέσεις του και ζητούσε από το κράτος να εφαρμόσει φιλολαϊκά μέτρα, ειδικά για τους αγρότες].

Μετά την αποτυχία της Επανάστασης του Ίλιντεν, το σταδιακό εισοδισμό της Σόφιας στην οργάνωση και την ελληνοσερβική επέμβαση στη Μακεδονία, ακολούθησε η εμφύλια σύρραξη δεξιάς και αριστερής τάσης και τούτο είχε συνέπειες α) τη μείωση της επαναστατικής δράσης της Ε.Μ.Ε.Ο. – Θάνατος του Νταμιάν Γκρούεφ (Δεκέμβρης 1906), μετριοπαθούς και σεβαστού ηγέτη και β) ο απόλυτος διαχωρισμός της ομάδας του Σαντάνσκι από τη Βουλγαρία.

Ο Σαντάνσκι ζητούσε από την Ε.Μ.Ε.Ο. την πλήρη εφαρμογή των συνεδριάσεων του 1902 και είχε γενικά διεθνιστικό πνεύμα: Η επανάσταση να συμπεριλάβει όλους τους χριστιανικούς Εξαρχικούς και Πατριαρχικούς πληθυσμούς για να έχει πιο πλατιά υποστήριξη, όχι μονάχα τους «Βουλγάρους» της Μακεδονίας. Οραματίζονταν μια ανεξάρτητη Μακεδονία σε μια Βαλκανική Ομοσπονδία. (Φυσικά δεν ήταν άγιος ως πολεμιστής, σαν τον Κολοκοτρώνη.)

Συνεργάστηκε με τους Νεότουρκους και ίδρυσε δικό του κόμμα, στις 3–10 Αυγούστου 1909, το Λαϊκό/ Εθνικό Ομοσπονδιακό Κόμμα.

Και όταν χρειάστηκε ν' αφοπλιστούν οι κάτοικοι (β' εξάμηνο του 1909), φέρθηκε με διορατικότητα: Έκρυψε χιλιάδες όπλα σ' αποθήκες του Πιρίν.

Ήδη είχαν αρχίσει οι καχυποψίες προς το καθεστώς και ξεκινούσαν οι διεργασίες συμμαχίας των Βαλκανικών κρατών με καθοριστικό ρόλο της Ρωσίας.

Στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο ο Σαντάνσκι με το στρατό του – αντάρτες – ελευθέρωσε το Μελένικο, τη Δράμα και την Καβάλα και έσπευσε προς τη Θεσσαλονίκη.

Ο Σαντάνσκι είναι πρωτοπόρος ελευθερωτής της πόλης με το «καλώς ήρθατε» από τους Θεσσαλονικείς και αυτό δημιούργησε κατάσταση στους συμμάχους – βουλγαρικό, ελληνικό και σερβικό στρατό.

Στη Θεσσαλονίκη κατέλαβε την «Αγία Σοφία», γκρέμισε το μινaré και δώρισε την καμπάνα στο ναό.

Ζήτησε τότε να φύγουν τα ξένα στρατεύματα από τη Μακεδονία, αφού σήκωσε τη σημαία της ανεξάρτητης Μακεδονίας, δίχρωμη, πράσινη και κόκκινη.

Πειστήριο αυτών είναι η ταινία του Παντελή Βούλγαρη «Ελευθέριος Βενιζέλος» (μπορεί να τη δει κάποιος και διαδικτυακά και με το κινητό), με την ανιστορική σκηνή το κινήγημα των χανουμισσών – για να δυσφημιστεί προφανώς ο άθλος του Σαντάνσκι. Διαβάστε την εφημ. ΕΜΠΡΟΣ 8-11-2012..

Ορίστε τι ομολογεί στα «Απομνημονεύματά» του (σελίδα 103 και 104) ο πρεσβευτής υπουργός, νομάρχης Θεσσαλονίκης Περικλής Αργυρόπουλος: «Αι ένοπλοι δυνάμεις των τριών Συμμάχων είχαν προχωρήσει όσον το δυνατόν ταχύτερα και εισδύσει βαθύτερα εις την χώραν βοηθούμεναι από ανταρτικά σώματα, τα οποία πρωτύτερα είχαν εισέλθει εις τα κέντρα και εις την Θεσσαλονίκην ακόμη με τον Σαντάσκυ. Και ετίθετο το ερώτημα εάν έπρεπε να θεωρηθούν και αυτά τα ανταρτικά σώματα ως στρατεύματα κατοχής και να αναγνωρίζεται εις αυτά ενδεχομένως προτεραιότης ως προς την προσωρινήν

διοίκησιν πόλεων και χωρίων. Επικίνδυνος αρχή, η οποία, αν επικρατούσε, θα εδημιούργει τελείαν σύγχυσιν και συγκατοχήν, δηλαδή συγκρούσεις αρμοδιοτήτων μεταξύ Συμμάχων, στρατού και ανταρτών. Το προηγούμενον της Θεσσαλονίκης έπρεπε να μας καταστήση προσεκτικούς και το γενικόν Επιτελείον μας έπρεπε να λάβη χωρίς αναβολάς απόφασιν, την οποίαν θα υπεστήριζε παρά τοις συμμάχοις μας και επίσης θα επέβαλλε εις τους δικούς μας, οι οποίοι δεν αντιμετώπιζαν όλοι το ζήτημα με ψυχραιμίαν και αντικειμενικότητα. Προς λήψιν της αποφάσεως ο υπαρχηγός του Επιτελείου, ο Β. Δούσμανης, συνεκάλεσε σύσκεψιν, εις την οποίαν έλαβε μέρος μεταξύ άλλων ο Κ. Μαζαράκης ως αρχηγός σώματος ανταρτών και εγώ, ο πολιτικός σύμβουλος.

Οι Σέρβοι από την πρώτην ημέραν είχαν καθορίσει την πολιτικήν τους. Δεν ανεγνώριζαν παρά την κατοχήν του τακτικού στρατού, – δεν είχαν άλλωστε ανταρτικά σώματα – π.χ. την Σερβικήν κατοχήν του Μοναστηρίου και την Ελληνικήν της Φλωρίνης και ετακτοποιήθησαν ευθύς αι μεταξύ μας σχέσεις. Αντιθέτως με τους Βουλγάρους, η κατάστασις ήτο ακαθόριστη και αι αξιώσεις των συνεκρούοντο με τας δικάς μας. Αμφότεροι είχαμε ανταρτικά σώματα. Αλλά και μεταξύ ημών των ιδίων δεν είμεθα σύμφωνοι. Ως εκ τούτου η συζήτησις εις την σύσκεψιν υπήρξε πεισμώνδης, του Μαζαράκη υποστηρίζοντος ότι έπρεπε να κατακυρωθή υπέρ ημών ταυτοχρόνως η προτεραιότης κατοχής του στρατού και των ανταρτικών σωμάτων.

Προσκληθείς παρά του Δούσμανη να εκφέρω την γνώμην μου αντέταξα ότι έπρεπε ν' αναγνωρίσωμεν ως ισχύουσας μόνο την κατοχήν παρά του τακτικού στρατού. Ο Δούσμανης ετάχθη με την γνώμην μου, την εδέχθησαν οι Βούλγαροι και συνετάχθη συμφωνητικών γαλλιστί, του οποίου αι κύριαι διατάξεις ήσαν αι ακόλουθοι: α) Η κατάληψις των χωρών εκ μέρους τακτικού και μόνον στρατού παρέχει εις τον προκάτοχον την πλήρη στρατιωτικήν και πολιτικήν διοίκησιν μέχρι του τελικού διακανονισμού των συνόρων. Επισυνάπτεται πίναξ των πόλεων και χωρίων με την προκατέχουσας αρχήν. β) Τα στρατεύματα τα οποία στρατοπεδεύουν σήμερα εις την περιοχήν του άλλου στρατού δύνανται να παραμείνωσι εις τας επισταθμίας των ως φιλοξενούμενα, π.χ. οι Βούλγαροι εις Θεσσαλονίκην. γ) Απαγορεύεται η στρατιωτική μετακίνησις των Συμμάχων προς κατάληψιν περιφερειών, που κατέχονται από άλλον Σύμμαχον. δ) Τα φιλοξενούμενα στρατεύματα δεν έχουν το δικαίωμα επιτάξεων, ούτε αστυνομικήν αρμοδιότητα, αλλά μόνον δικαίωμα, με προηγούμενην έγκρισιν του φρουράρχου, να σχηματίζουν περιπολίας δια να επιβάλλουν την τάξιν εις τα στρατεύματά τους».

Κατ' αυτόν τον τρόπο βλέπουμε πώς οι Έλληνες και οι Βούλγαροι έβγαλαν από τη μέση τον Σαντάνσκι.

Μετά τον Β' Βαλκανικό Πόλεμο, όπου ο Σαντάνσκι δεν συμμετείχε στρατιωτικά, γύρισε στη γενέτειρά του στο Πιρίν και από εκεί αντιπολιτευόταν τη Βουλγάρικη πολιτική με τους πιστούς οπαδούς του.

Αυτοί ονομάστηκαν Σαντανιστές κυρίως στη Θεσσαλονίκη και θα πολλαπλασιαστούν στον μεσοπόλεμο με την Ε.Μ.Ε.Ο.–ενωμένη και τους Φεντεραλιστές και βρήκαν μιά δικαίωση στην ίδρυση της Σοσιαλιστικής Μακεδονίας...

Τέλος, επανερχόμαστε σε ένα απόσπασμα για να φανεί ο ρόλος του Σαντάντσκι:

ΣΑΝΤΑΣΚΗ

«Οι οπαδοί του Σαντάνσκη που αντιστρατεύονταν τις βουλγάρικες πολιτικές λέσχες του Ι.Μ.Ρ.Ο., συνεργάστηκαν στα τέλη Ιανουαρίου του 1909 και ήλθαν σε κοινή συνεννόηση με το κόμμα του Τσερνοπέεφ, ο οποίος δρούσε στη Στρώμνιτσα, στο Κιλκίς και στο Τίκφες. Η προσέγγιση των δύο Βουλγάρων αρχηγών (μακεδόνων το ορθότερο), κατέληξε στη δημιουργία «Εθνικού Ομοσπονδιακού Κόμματος», που απέβλεπε στη διατήρηση του ισχύοντος εδαφικού καθεστώτος της Μακεδονίας μέσα στα πλαίσια της οθωμανικής επικράτειας με απόκτηση μεγαλύτερου βαθμού αυτοκυβέρνησης χωρίς όμως να στοχεύει στην πλήρη αυτονόμησή της, όπως η Εσωτερική Μακεδονική Επαναστατική Οργάνωση. Το «Εθνικό Ομοσπονδιακό Κόμμα» των Σαντραλιστών είχε πρόγραμμα ριζοσπαστικό και σοσιαλιστικό, φιλοδοξούσε ν' αποβεί ο αντίποδας του Νεοτουρκικού κόμματος «Ένωση και Πρόοδος», το οποίο θεωρούσε ότι ήταν αστικό και ότι εκπροσωπούσε την παλιά τουρκική γραφειοκρατία και χαρακτήριζε τις ελληνικές, τις σερβικές και τις βουλγάρικες πολιτικές λέσχες της Μακεδονίας, καθώς και τα αντίστοιχα πολιτικά κόμματα, ότι αποτελούσαν όργανα ξένων προπαγανδών, που απέβλεπαν στην μερική ή ολική απόσπαση γεωγραφικών τμημάτων της Μακεδονίας και στην προσάρτησή τους στα όμορα βαλκανικά κράτη».

Τα παραπάνω βρίσκονται στην σελ. 279 του βιβλίου του Κ. Βακαλόπουλου «Νεότουρκοι και Μακεδονία» και δείχνει τη μακεδόνικη συνείδηση και δράση του Γιάννε Σαντάνσκη, αγωνιστή της Αυτόνομης Μακεδονίας, όπως και ο Γκότσε Ντέλτσεφ, χρόνια πριν τον Τίτο. Ας σημειωθεί ότι ένας από τους βουλευτές του παραπάνω κόμματος, ο Ντιμίταρ Βλάχοβ (Κιλκίς), έγινε ο πρώτος πρόεδρος της ομόσπονδης Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, το 1944 – 1945.

Τι να πρωτογράψει κανείς για τον βασιλιά του Πιρίν, από την απαγωγή της Μις Στόουν (Πετσίβας, σελ. 259 έως 288, «Οι Αναμνήσεις ενός Μακεδόνα αντάρτη»), τις πολιτικές μεταρρυθμίσεις, ακόμα και θρησκευτικές στο Πιρίν, Σερραϊκά Χρονικά, τόμος 8, σελ. 125-147, την ίδρυση της Ακαδημίας (άφθονη προφορική παράδοση στις Σέρρες και στο Πιρίν) «Ο Σαντάνσκι στόχος πολλών δολοφονιών» (μπορεί να το δει κανείς διαδικτυακά) ως την απελευθέρωση της Θεσ/νίκης, τη 12^η μέρα του πολέμου (Πετσίβας, πρόλογος στο βιβλίο «Η BENIZEΛΙΚΗ ΤΥΡΑΝΝΙΑ»), γράφεται μια ολόκληρη πραγματεία, εφάμιλλη του Dakin.

Οι φίλοι της ελευθερίας και της αλήθειας υποκλίνονται στον Μακεδόνα ήρωα, ένα σύμβολο ενότητας για όλους τους Βαλκάνιους και όχι μόνο!

Έτσι, η Σερραϊκή Προσωπογραφία συμπληρώνεται με μια προσωπικότητα οικουμενικού ενδιαφέροντος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Dakin D., *Ο Ελληνικός Αγώνας στη Μακεδονία*, εκδόσεις Ι.Μ.Χ.Α.,

σ. 443–450, 516–522, 532 κλπ.

Ξοπλίδης Παναγιώτης., *Η εξέγερση του Τλιντεν*, Πανεπιστημιακή Διατριβή ΑΠΘ (και διαδικτυακά μπορεί να διαβαστεί).

Ακολουθούν μερικά άρθρα που δημοσιεύτηκαν στο σερραϊκό «Γιατί» και μερικές επιστολές.

Σκοπός της αρθρογραφίας αυτής είναι όχι μονάχα η κατεδάφιση του στερεότυπου «Η Μακεδονία είναι μία και είναι ελληνική», αλλά και να συμβάλλουμε στην αυτογνωσία και αυτοκριτική ότι:

- α) Ασχημονήσαμε στους γείτονές μας από το 1992 έως σήμερα και
- β) να καταλάβουμε μόνο κακό κάναμε στο διεθνές δίκαιο και στην ανθρωπότητα.

28-10 2025

Γιάννης Πούνιος
Νίκος Σακελλάριος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ...

Για τη Μακεδονία ρε... γαμώτο!

Από τον Σιδηροκαστρινό πολιτικό μηχανικό Θεόδωρο Τσιούλλα πήραμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή-καταγγελία, που στάλθηκε, όπως μας πληροφορεί ο αποστολέας, σε όλους τους αρχηγούς των ελληνικών κομμάτων αλλά και στους 300 βουλευτές μας.

Κύριοι βουλευτές, είναι ή δεν είναι Εοχάτη προσδοκία:

1. Η ανύπαρκτη αντίδραση στον ισχυρισμό των Σκοπιανών ότι χρησιμοποιούν το όνομα της Μακεδονίας μας πενήντα χρόνια, όταν εμείς εδώ στη Μακεδονία το έχουμε για ταυτότητα, εδώ και 3.000 χρόνια; Πώς θα ονομαζόμαστε εμείς εδώ Μακεδονία κ. Σημίτη, κύριε Πάγκαλε, κύριε Έβερτ, κυρία Παπαρίγα και κύριε Κωνσταντόπουλε, εάν παρ' ελπίδα, υλοποιήσετε το σχέδιο προδοσίας, που όπως φαίνεται, προωθείτε, κατ' εντολή των αφεντικών σας Αμερικανών και Ευρωπαίων, σε βάρος της Μακεδονίας μας; Μήλαδι σε βάρος της Ελλάδας; Αίσχος!!!

2. Η αποσιώπηση του μεγίστου επικειράματος ότι χώρες πολύ μεγαλύτερες σε έκταση και πληθυσμό από τα Σκόπια, όπως το Μεξικό, η Βραζιλία, η Αλγερία, ο Παναμάς κ.λ.π. έχουν όνομα της χώρας τους που συμπίπτει με το όνομα της πρωτεύουσάς τους, πράγμα που πρέπει να γίνει και με τα Σκόπια και να ονομαστούν Δημοκρατία των Σκοπιών, οπότε δεν θα έχει πρόβλημα με κανέναν γείτονα, ούτε και με τους Αλβανόφωνους και οι κάτοικοι αυτοί να λέγονται Σκοπιανοί, όπως Βραζιλιάνοι, Μεξικάνοι, κ.λ.π. των αναφερομένων χωρών, καθώς και ότι τα

Συνταγματικά ονόματα της Γαλλίας, Γερμανίας, Ελλάδας κ.λ.π. δεν συμπίπτουν με τα διεθνή αναγνωρισμένα ονόματά τους; Μήπως μας πουλίσανε για τα οικονομικά συμφέροντα; Αίσχος!!!

3. Η μη απαίτηση μέχρι σήμερα της Ελλάδας προς τον «διαμυσολαβητή» κ. Βανς να επισκεφθεί την πρωτεύουσα της Μακεδονίας Θεσσαλονίκη, για να αποκτήσει ιδίαν αντίληψη για το θέμα και όχι ν' ασχολούνται εξ αποστάσεως χωρίς καν μία αυτοψία επί τόπου; Μήπως για να μην λάμψει η αλήθεια, διότι όσοι επισκέφθηκαν το μουσείο της Θεσσαλονίκης, ακόμη και οι Βούλγαροι είναι ότι η Μακεδονία είναι ελληνική; Αίσχος!!!

4. Η απόκρυψη από το λαό της αλήθειας ότι όλος ο κόσμος και αν αναγνωρίσει τα Σκόπια με όρο Μακεδονία εάν δεν τα αναγνωρίσει η Ελλάδα δεν πρόκειται να επιζησουν, όπως έγινε και με την Αυστρία που μετά την διάλυση της Αυστροουγγαρίας αυτονομήθηκε Γερμανική Δημοκρατία της Αυστρίας αλλά δεν την αναγνώρισε η Γερμανία και αναγκάστηκε να αλλάξει το όνομά της και να το κάνει Δημοκρατία της Αυστρίας; Η μήπως δεν το γνωρίζουν; Αίσχος!!!

5. Η πτοπαθής και αντεθνική πρόβλεψη πρόσφατα, στα μέσα ενημέρωσης του Υπουργού Εξωτερικών της Ελλάδας, χωρίς ντροπή, για την περαιτέρω στάση του Βανς και του Συμβουλίου Ασφαλείας του Ο.Η.Ε. εάν δεν δεχθούμε τους όρους των Σκοπιών, όταν μάλιστα δύο μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας είναι μέλη και εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και επίσης μέλος είναι και οι Η.Π. της Αμερικής που, όπως εφάνη πολύ υπολογίζει ο Κλίντον την φιλοπατρία Ελληνική Ομογένεια; Μήπως γι' αυτό τον έβαλαν υπουργό των εξωτερικών; Αίσχος!!!

6. Η πλήση εγκεφάλου που προ-

σπαθούν οι νεκροθάφτες του Μακεδονικού (εκτός Σαμαρά και Τσοβόλα) να κάνουν στον υπερίφανο ελληνικό λαό, ότι το κλείσιμο (δηλ. το άνοιγμα πληγής) των Σκοπιών με το ξεπούλημα του ονόματος, είναι η μόνη λύση, αλλά δεν μας λένε τι θα γίνει μετά από 15 χρόνια; Ξεκινούν τι έγινε με την Κύπρο μετά από 15 χρόνια από την υπογραφή της συνθήκης της Ζυρίχης από τον νεκροθάφτη του Κυπριακού και τότε πρωθυπουργό Καραμανλή ή τι έγινε με τις μέγρι σήμερα θλιβερές υποχωρήσεις, με τον Ελληνισμό της Κωνσταντινούπολης, Ίμβρου, Τενέδου κ.λ.π. Μήπως ένα τέτοιο κλείσιμο δεν θα είναι άνοιγμα νέας πληγής, που θα καταστρέψει και την ελληνική οικονομία για νέους εξοπλισμούς; Αίσχος!!!

7. Η μη χρησιμοποίηση του μεγαλύτερου επικειράματος, ότι όλη η Αν. Ευρώπη και η Γιουγκοσλαβία επανέλθαν στην προ του 1945 κατάσταση ονομασιών, συμβόλων και συνόρων και ότι ακόμη και τα Σκόπια επανέφεραν τις προ του 1945 ονομασίες περιοχών, πόλεων (όπως του Τιτοβέλες) κ.λ.π. και γιατί δεν επαναφέρουν την προ του 1945 ονομασία και της περιοχής του κράτους τους δηλ. Βαρδάρσκα;

Μήπως επειδή έτσι θα λυθεί μια για πάντα το τεχνικό πρόβλημα με τα Σκόπια, πράγμα που δεν συμφέρει τους Ανθελληνες προστάτες τους; Αίσχος!!!

8. Η μη χρησιμοποίηση του Βέτο της Ελλάδας σε ΝΑΤΟ και Ε.Ε. για το θέμα αυτό εθνικό θέμα με τα Σκόπια, όταν μάλιστα οι άλλοι εταίροι μας, το χρησιμοποιούν, για υποδεέστερα θέματα, όπως η Βρετανία, για τις τρελλές αγελάδες; Μήπως έχουν μεγαλύτερη σημασία οι «Τρελλές αγελάδες» απ' τη Μακεδονία; Αίσχος!!!

Τέλος, τους προειδοποιούμε, εμείς εδώ από τα σύνορα της Μακεδονίας μας, ότι η προδοσία δεν θα περάσει και ότι ο Λαός, που γι' αυτή την προδοσία έριξε τον Μπίτσοτάνη, εάν την διαπράξουν, δεν θα τους στείλει στο σπίτι τους αλλά στο Γουδί, γι' αυτό πριν γίνει αυτό, να προσφύγουν το ταχύτερο στο Λαό, για να αποφανθεί, με δημοψήφισμα (όπως ορίζει το Σύνταγμα) για το Σκοπιανό και την πορεία του Έθνους και η Ελλάδα έχει ανάγκη από ιδεολογική και πατριωτική πολιτικούς όπως τον Εθνάρχη Βενιζέλο και όχι από οσφυοκάμπτες και ξενόδουλους που πουλάνε για την καρέκλα, ακόμη και την πατρίδα τους!!! Αίσχος.

Εσείς κ. Βουλευτές η θα κάνετε; Θα γίνετε προδότες και επίορκοι και θα μας πουλήσετε στον Γκλγκόρφ;

Περιμένα απάντησή σας.
Με αγανάκτηση από τα σύνορα της Μακεδονίας
Θεόδωρος Τσιούλλος
Διπλωματούχος Πολ.
Μηχανικός

α.ο. Η επιστολή δεν κατέστη δυνατόν να δημοσιευτεί στο προηγούμενο τεύχος μας λόγω του παλαιού αφιερώματος στον συγγραφέα Κυριάκο Σιμόπουλο. Δημοσιεύτηκε όμως στο μηνιαίο περιοδικό «Πέρασμα» με αποτέλεσμα να

τη διαβάσει ένας άλλος σερβός Πολ. Μηχανικός, ο Δ. Πούνιος από την Ηράκλεια, που μας έστειλε την εξής απάντηση:

Απάντηση
στην επιστολή του Θ. Τσιούλου
«Πέρασμα» 4ο τεύχος '97
Ηράκλεια

Αγαπιέ Θόδωρε,

Επειδή δεν πρόκειται να πάρεις απάντηση από τους 300 της Βουλής, σκέφτηκα πως θα λύνανε κάποιες απορίες αν μελετούσαμε σ' έναν διάλογο δύο διαφορετικές εκδόσεις. Στην εποχή μας τα ελεύθερα άτομα διαθέτουν αντικειμενική κρίση και ποτεού ότι θέλουν να εξετάσουν και την άλλη άποψη. Δεν είμαι παντογνώστης, δεν λέω πως είμαι αλάθτος στην πολιτική και ιστορική ανάλυση (γι' αυτό και δεν ειρωνεύομαι ούτε εκβιάζω τους βουλευτές), νομίζω όμως πως θα 'ναι χρήσιμα ορισμένα πράγματα που ξέρω πάνω στο θέμα που αναφέρεσαι. Τυχαίνει οι γονείς μου να μην είναι από την Πελοπόννησο, η δε μάνα μου κατάγεται από το Λέκοβο (Κρασσοχώρι), ένα χωριό της Μακεδονίας που μοιράστηκε στη μέση από τους πολέμους του 1913 και 1918 και διαλύθηκε το 1947 με νέο διαχωρισμό των κατοίκων. Βρίσκεται στην Ελληνοβουλγαρική μεθόριο, περιοχή Αγίου Πέτρου, όπου κι άλλα χωριά τότε που διαμοιράστηκαν.

1. Το δεδομένο αυτό αποτέλεσε το κύριο αίτιο για να ερευνησώ την τοπική ιστορία. Το δεύτερο αίτιο ήταν μια ανθρώπινη ανάγκη, δεν μπορούσα να καταλάβω γιατί η θεία μου — που έμεινε στον βουλγαρικό τομέα — δεν μπορούσε να έλθει στην Ελλάδα, στους δικούς της και η καρμένη η μάνα μου για σαράντα οκτώ (48) χρόνια δεν μπόρεσε να δει την αδελφή της. Τέτοιες ιστορίες έχω ακούσει και σ' άλλα χωριά και ειλικρινά θεωρώ παραλογισμό να συνεχίζεται αυτή η κατάσταση. Ως πρόεδρος κοινότητας στην περίοδο 1982-1986 πήρα μερικές πρωτοβουλίες, το μόνο όμως που κατάφερα ήταν να τρομάξουν κάποιους θερμοκέφαλους ασφαλίτες και να δυσφημίσουν κάθε έρευνα (Να λοιπόν γιατί η Πολιτεία μας ζαλιώθηκε το 1992).

Ξεπερνά τελικά φίλε μου την Παπαρηγοπούλική αντίληψη για 4.000 χρόνια αδιάλειπτης ιστορικής συνέχειας και θα μου επιτρέψεις να απαντήσω στις υπάκουες ερωτήσεις.

2. Στο δεύτερο επικειράμα σου συγκρίνονται ανάμεσα μεγέθη, από την μια μεριά ένα τμήμα μιας ιστορικής χώρας και από την άλλη γνωστές χώρες που δεν είχαν ένα γνωστό όνομα. (Στο σύγγραμα της Ακαδ. Αθηνών «Μακεδονία», στην από το 1946 έκδοση της Ετ. Μακ. Σπ. «Τα βόρεια εθνολογικά όρια του Ελληνισμού» κ.λ.π. βιβλία, ομολογούμε ότι και τα Σκόπια είναι περιοχή της Μακεδονίας). Παρατηρούμε ακόμη ότι η Μακεδονία διατήρησε το όνομά της και σαν Ρωμαϊκή επαρχία και σαν βυζαντινό θέμα και σαν τουρκικό Βιλαέτι. Ανά τους αιώνες είχε ένα όνομα (πρωτοφανές για μια περιοχή σταυροδρόμι), ενώ το Μεξικό, η Βραζιλία, ο Παναμάς κ.λ.π. δεν είχαν ένα παλιό γνωστό όνομα. Ούτε και η

ταύτιση πρωτεύουσας και χώρας εκχόταν εκεί σε αντίθεση με την λαϊκή θέληση. Νομίζω όμως πως δεν πρέπει να γυρνάμε σε παλιές εποχές, όπου δεν υπήρχαν κανόνες και Δίκαιο. Φαντάσου η Αμερική πήρε τυχαία το όνομά της. Σήμερα καθοριστικό κριτήριο είναι ο Αυτοπροσδιορισμός.

3. Το μουσείο της Θεσσαλονίκης, και κάθε αρχαιολογικός χώρος, νομίζω πως δεν πρέπει να **«ανακατεύεται»** στα πολιτικά προβλήματα και στις τρέχουσες σκοπιμότητες. Με την ίδια λογική και ασεβεία θα πρέπει να συμφωνήσουμε ότι η Κων/πολη είναι Ιταλική, επειδή την έκτισε Ρωμαίος αυτοκράτορας κι ενδεχομένως η **«Αγία Σοφία»** να έχει ρωμαϊκές επιγραφές από τον Ιουστινιανό (θεωρώ καλό μάθημα προς τους δημοσιογράφους τις δηλώσεις του Πίτερ Ουσίνφοφ. Αν ορισμένοι καλλιτέχνες ή Βούλγαροι ενέδωσαν στις πέσεις δεν πρόκειται για σπουδαία δουλειά, θυμίζει κάποια καλλιτεία...).

4. Κι εδώ βλέπω μεγαλομανία με το να πιστεύουμε ότι τα πάντα εκ των Αθηνών εκπορεύονται. Ας το πάρουμε απόφαση. Πάίξαμε με το Σκοπιανό και χάσαμε! Ας παραδειγματιστούμε και προπαντός ας μην επιχειρήσουμε να **«ταυτιστούμε»** με τους Γερμανούς. Σε ποια βάση το θέμα αυτό συγκρίνεται με το Γερμανοαυστριακό προηγούμενο; Μίπως στον ιστορικό ρόλο που διαδραμάτισαν; Ούτε οι υποκειμενικές ή αντικειμενικές συνθήκες αφήνουν τέτοια περιθώρια, η συμφωνία 13-9-95 προκώπησε και φθάσαμε... στην ουρά.

5. Χωρίς άλλα σκόλια ο καθένας ας αναλογιστεί:

Σήμερα με ποιο τρόπο θα μπορούσαν οι Δυτικοί ν' απαγκιστρώσουν τις Ανατολικές χώρες από την επιρροή της Ρωσίας;

Τι σημαίνει η Αμερικάνικη δύναμη στα Σκόπια;

6. Το σκεπτικό εδώ μας παραπέμπει στο Ρωμαϊκό αξίωμα: **«Αν θέλεις την ειρήνη, παρασκέυαζε τον πόλεμο»**. Ακριβώς το λουκουμ για τους εραστές της εφθάλμης ειρήνης, της απάνθρωπης κούρας των εξοπλισμών που τόσο ευλαβικά εφαρμόζουν η Άγκυρα κι η Αθήνα στα τελευταία τριάντα χρόνια.

Διαμαρτυρόμαστε όμως για τα χάλια της οικονομίας, για την τύχη της

Κύπρου, της Ίμβρου, τις **«γκρίζες ζώνες»** και τα Ίμα... Ας και η έκφραση αυτών των θεμάτων δεν είναι συνέπεια του милитаристικού πνεύματος. Αλίμονο αν δεν το γνωρίζεις φίλε μου, όμως το αποσιωπείς και παθιασμένα τα ρίχνεις όλα στον Καραμανλή.

Περίεργο, ένας αριστερός να ξεχνάει τις ευθύνες των στρατιωτικών το 1974. Κι ακόμη πιο περίεργος ο συλλογισμός: η καπνιστική η ειρηνούλα θα επιβαρύνει τα οικονομικά μας, εφόσον τότε, στο κλείσιμο του θέματος, θα 'μαστε υποχρεωμένοι να αγοράζουμε πυρηνικά όπλα κι ο μπάμπας Μήτσος θα φορολογηθεί αγρίως!

Αν είναι δυνατόν να γράφονται αυτά τα πράγματα.

7. Η Γιουγκοσλαβία με τη διαδικασία των αποσχίσεων επανήλθε στην προ του 1918 κατάσταση της και όχι μόνο στο προπολεμικό πολιτικό σύστημα, εφ' ου και τα νέα κράτη Σλοβενία, Κροατία κ.λ.π. Ξαναγύρισε με τη ρεβάνς των Γερμανών στην προ του Κλεμανσώ περίοδο, τότε που ξαναμοιράζονταν ο κόσμος. Στην **«Ιστορία του Ελληνικού Έθνους»** (βραβείο Ακαδ. Αθηνών, τόμος 16ος) επιβεβαιώνονται τα ελληνοβουλγαροσερβικά παζάρια (Το 1912 ειρηνικά με το μολύβι, το 1913 με το μαχαίρι και ζιλευτή επανάληψη στα επόμενα χρόνια. Άξια προσοχής η πρόταση του 1915 για παραχώρηση της Ανατολ. Μακεδονίας, - Καβάλα, Δράμα κ.λ.π. - στους Βουλγάρους από τον ίδιο τον εθνάρχη μας Βενιζέλο. Το 1916 παραδόθηκαν από τους Λαϊκούς τα σύνορα των Σερρών και το περίφημο **«Μακεδονικό Μέτωπο»** έγινε σταθμός παγκοσμίου ενδιαφέροντος). Εκείνη την εποχή η Παλιά ή Νότια Σερβία - φοβερά επινοήματα των Σέρβων **«ιστορικών»** του 18ου αιώνα - καθιερώνεται ως Σερβομακεδονία, ένας όρος που θα διατηρηθεί στους Ελληνικούς χάρτες ως το 1922, θα χρησιμοποιηθεί σε πλείστα ντοκουμέντα, ακόμη κι σε πανεπιστημιακά αν θέλεις συγγράμματα (**«Σερβομακεδονική ζώνη»**, μεθόριος, ρήγμα κ.λ.π.). Φυσικά τότε κανένας δεν διαμαρτυρήθηκε. Ίσως ήταν αναγκαίο προς αντιδιαστολή και προπαντός νομοτελειώδες από την συνθήστατη χρήση του ονόματος Μακεδονία από τους ίδιους τους Μακεδόνες, του βαλκάνιους γείτονες, την Πύλη και την ευρωπαϊκή

διπλωματία στα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Όσο για το **«Βάδαρσκα»** καλό είναι συνάδελφε να μην τερμαχίζεται η ορολογία **«Βάδαρσκα Μακεδονία»**, το ψωμίδι των εκεί κατοίκων, διότι θα ξαναφάμε σφαλιάρες από τους ξένους, αν επιμεινουμε.

Αν βρέθηκε ένα γραμματόσημο προπολεμικό με **«Βάδαρσκα»** αυτό χρεώνεται στους Σέρβους Κρατιστές και όχι στον λαό των **«Σκοπίων»**. Εξάλλου ο Βαρδάρης (Αξιός) πηγάζει από την Σερβία και διαρρέει στον άνω ρου του και τις δύο χώρες.

Για τον λαό του Τιποβέλες (τώρα Βέλες και στα Βυζαντινά Βέλεσα), υπάρχουν στοιχεία για τον πατριωτισμό του τόσο στην κατοχή (1941-1944), όσο και στην επανάσταση του '45. Ενδιαφέρουσα η ξένη βιβλιογραφία. Ίσως φίλε μου, να μην διάβασες το έργο του Ι. Μέγα **«Οι βαρκάρδες της Θεσσαλονίκης»**. Μην παρασύρεσαι από το ότι οι αντίπαροι ήταν Βούλγαροι. Η ελληνική πέννα βουλγαροποίησε, από οικιμότητα κι ενοχές, ολόκληρο τον αγώνα των τσεντράλιστών της ΕΜΕΟ και θέλει προσοχή στο διάβασμα. Βλέπε σχετικά **«Ταυτότητες στην Μακεδονία»** έκδοση 1997 από πανεπιστημιακούς δασκάλους που προσπαθούν με τέχνη να κτυπήσουν την πλαστογραφία.

[Ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας του βουλγαρικού λαού που έχει αφετηρία την Εξάρχεια είχε ως συνέπεια να ταυτιστεί η αλβανική ιδιότητα (κουλούρα και επανάσταση) με τον Βουλγαρισμό. Κι αυτό ως το 1900 περίπου φαινόταν σωστό, αργότερα με τις φονικότερες διαμάχες τσεντράλιστών (Μακεδονιστές) με τους Βεργοβιότες (Βουλγαρόφιλους) παύει να ισχύει θεωρητικά. Η παραδοχή της ταύτισης παραλληλίζεται με το Ρουμ μιλίε (τους Ρωμιούς) της Τουρκοκρατίας που συμπεριλάμβανε όλους τους πιστούς του Πατριαρχείου, όχι μονάχα τους Νεοέλληνες). Όμως η εθνική αφύπνιση και ο ξεσπασμός των υποδοχών Χριστιανών αφαιρούσε από τον Πατριάρχη δικαιοδοσίες και γι' αυτό καταπολεμήθηκαν από την Εκκλησία. Έτσι το προοδευτικό κίνημα στη Μακεδονία έγειρε στην Εξάρχεια χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ταυτιζόταν με τους Βουλγάρους. Απόδειξη η οι

συγκρούσεις και η χαραυγή της Εθνογέννησης με καθοριστική συμβολή των Φεντεραλιστών και της ομάδας των Σερρών (Στανάνσκι, Χαντζηντίμ, Πανίτσα, Ρίζο, Κανταρίτζι, κ.α.). Οι Αγγλορωσική συμφωνία του Ρεβάλ (Ιούνιος 1908) για αυτονομία της Μακεδονίας διεθνοποίησε το πρόβλημα πολλά χρόνια πριν από τον Τίτο. Κι επειδή αγγίζαμε στο πρόβλημά μας τον **«τύπο των ήλων»**, μελέτησε με προσοχή πρωτογενείς πηγές π.χ. επιστολές μπροπλιτών, εκθέσεις προξένων, τις εκδόσεις του Τζορμπιζόγλου, τα απομνημονεύματα των αγωνιστών και τότε θα σου κόβονται τα πόδια από τα αληθινά γεγονότα].

8. Οι Βρεττανοί ίσως πρόβαλαν βέτο για το θέμα των αγελάδων, όμως ποτέ ο περίφανος λαός δεν άσκησε το δικαίωμα για το όνομα της Βρετανίας, της απέναντι ακτής που ανήκει στη Γαλλία. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα ευρωπαϊκής ανωτερότητας, ενώ εμείς αυτοαναϊρούμαστε **«Βόρεια Ήπειρο»**, **«Ανατολική Θράκη»** χρησιμοποιούμε όλοι καθημερινά, ενώ μην τολμήσουν οι άλλοι να μιλήσουν για **«Βόρεια Μακεδονία»** (αναφέρεται όμως ως Α. Μακεδονία η Πελαγονία).

Ελπίζω η Ελληνική διπλωματία να ξεκαθαρίσει ποιο είναι το σημαντικό της υπόθεσης κι ότι θα 'χει το σθένος η κυβέρνηση να κτυπήσει τον λαϊκισμό. Στον ανύπαρκτο κι αδικαιολόγητο **«φόβο»** μας από την ελευθερία των **«ξυπόλητων»** το μυαλό μου τρέχει στον **«μυέλλινα»** Μέτερνικ και ντρέπομαι σαν Έλληνας και Ευρωπαίος πολίτης.

Πάντοτε φιλικά
Γιάννης Πούντος
Ηράκλεια (Τζουμαγιά)

(Υ.Γ.) Τα παραπάνω, συνάδελφε, δεν στρέφονται εναντίον σου προσωπικά. Αντίπαλοι κι εχθροί μας είναι η άγνοια, το ψέμα, το μυαλλόδοξο κίρνημα κ.α. Σε προσκαλώ από κοινού να τα αντιμετωπίσουμε, από όποια πλευρά κι αν προέρχονται...

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑΤΙ 207Μ-ΚΤΓ-1997-ΑΡ. 265 ΣΕΛ. 13.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ...

Ο ΔΡ. ΝΑΚΡΑΤΖΑΣ
(ΙΑΤΡΟΣ-ΣΥΓΓΡΑ-
ΦΕΑΣ) ΑΠΑΝΤΑΕΙ
ΣΤΟΝ Κ. ΛΑΜΠΡΟ
ΤΟΥΦΕΞΗ

Μια άλλη άποψη περί του μακεδονο- μάχου Τέλου Άγρα

Από το γνωστό γιατρό και συγγραφέα Γιώργο Νακρατζά, που ζει και εργάζεται στην Ολλανδία, πήραμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή-απάντηση στα όσα περί Τέλου Άγρα δημοσίευσες στο προηγούμενο τεύχος μας ο συνεργάτης μας κ. Λάμπρος Τουφεξής.

Αγαπητέ κ. Τζανφάκη,

Διαβάζοντας το τεύχος 265 του περιοδικού σας διαπίστωσα με ευχάριστη έκπληξη τη δημοσίευση σχετικά με τη Μακεδονία, δύο ιδεολογικά εκ διαμέτρου αντίθετων επιστολών και συγκεκριμένα των επιστολών των κυρίων Τσιούλου και Πούνιου.

Η δημοσίευσή σε ένα περιοδικό σαν το δικό σας, με μια συγκεκριμένη ιδεολογική ταυτότητα, εκ διαμέτρου αντίθετων απόψεων, αποτελεί κατά τη γνώμη μου σημάδι ενός επερχόμενου ιδεολογικού εκσυγχρονισμού του λαού μας.

Παίρνοντας σαν αφορμή το άρθρο του κυρίου Τουφεξή σχετικά με τον Καπετάν Άγρα, θα ήθελα, εάν μου επιτρέπεται, να αντιδράσω με μια επίσης διαφορετική επιστολή.

Ο κύριος Τουφεξής αναφέρει στο άρθρο του ότι ο Ζλατάν προσκάλεσε τον Άγρα για να ρυθμίσουν την προσχώρησή του στο ελληνικό στρατόπεδο. Η άποψη αυτή προβάλλεται εδώ και πολλά χρόνια από την ελληνική εθνικιστική βιβλιογραφία για την απόκρυψη της πραγματικής αιτίας που ώθησε τον Άγρα σε διαπραγματεύσεις με τους αντιπάλους του.

Ο Έλληνας αυτός αξιωματικός αποτέλεσε μια από τις πιο δραματικές και φιλερηνικές προσωπι-

κόιτες του μακεδονικού αγώνα. Ο Καπετάν Άγρας παρά το γεγονός ότι στάλθηκε από την Αθήνα για την εξάσκηση βίας ενάντια στη βουλγαρική παράταξη, την οποίαν εξάσκησε με ιδιαίτερη έφεση, φαίνεται ότι βλέποντας τα φοβερά εγκλήματα που διέπρατταν και οι δύο παρατάξεις αλλά και ο ίδιος στο όνομα κάποιας πατρίδας, κατελήφθη από κρίση συνειδήσεως και θέλησε να συμβάλει στην επίτευξη συμφιλίωσης ανάμεσα στις δύο αλληλοσφαζόμενες παρατάξεις.

Στην έκδοση της Διευθύνσεως Ιστορίας Στρατού του 1979 περί Μακεδονικού Αγώνος, παρουσιάζεται η θέση πως ο Άγρας πήγε στα λημέρια των βουλγάρων ανταρτών για να τους πείσει να περάσουν στην ελληνική παράταξη. Η θέση αυτή είναι τελείως αναξιόπιστη διότι ένας έμπειρος αντάρτης, όπως ήταν ο Άγρας, ουδέποτε θα πήγαινε σκεδόν μόνος του και ουσιαστικά άοπλος στη φωλιά των αντιπάλων του, με τους οποίους μέχρι και πριν από λίγο αλληλοσφάζονταν.

Ένας άλλος μακεδονομάχος, ο Καραβίτης, στα απομνημονεύματά του χαρακτηρίζει τον Άγρα σαν άνθρωπο με αρρωστημένη φαντασία, προσπαθώντας με τον τρόπο αυτό να πείσει τον εαυτό του πως ο ίδιος ήταν φυσιολογικός.

Τους πραγματικούς λόγους της πράξης του Άγρα τους περιγράφει η Πηνελόπη Δέλτα στο μυθιστόρημά της «Τα μυστικά του Βάλτου», αναφέροντας τα εξής:

«...Η καινούργια στάση του καπετάν Άγρα είχε σφηνώσει και προσελκύσει πολύ κόσμο. Οι αγροτικοί προπάντως πληθυσμοί είχαν αποκόμει από το ελληνοβουλγαρικό αλληλοφύγωμα, τις ρουμούνι-κες προδοσίες, τη σέρβικη προπαγάνδα, τις τουρκικές πιέσεις. Δεν βαστούσαν πια. Δίλωνα Γύφτοι, πως ούτε Έλληνες ούτε Βούλγαροι δεν ήθελαν πια να λέγονται, ούτε στα σχολεία δεν έστελναν τα παιδιά τους, μη χρωματιστούν και πέσουν στην εκδίωξη της αντίθετης παρατάξεως. Στις πόλεις μέσα, το φιλετικό μίσος κρατούσε ακόμα συμπαιγνείες τους πληθυσμούς, Βουλγάρους και Έλληνες, τους έβριχνε σαν λυσσασμένους λύκους, τους μεν εναντίον στους δε. Μα στην ύπαιθρο, τα μίσια δεν ήταν τόσο εξημεμένα. Πολλά βουλγαρόφωνα και βουλγαρόφωνα χωριά είχαν προ-σχωρήσει στην ειρηνική πολιτική του Άγρα, ζητού-

Ο θρυλικός καπετάν Άγρας

σαν συμφιλίωση... Φανατικοί κομτατζήδες είχαν αναγκασθεί να φύγουν, να πάρουν τα βουνά. Άλλοι, πιο λογικοί ή ολιγότερο φανατισμένοι, ζητούσαν συνεννόηση με τον Άγρα και ειρήνη, ειρήνη στ' όνομα του Θεού, αγάπη και ομόνοια, που να μπορούν να ζήσουν...».

Εύχομαι η επιστολή αυτή να συμβάλει στο να είναι οι νέοι μας προστοί στο άκουσμα και μιας δεύτερης γνώμης, πριν σχηματίσουν τη δική τους.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Δρ Γεώργιος Νακρατζάς

Υ.Γ. Δεν καταλαβαίνουμε πως ο γνωστός επι-στήμονας και συγγραφέας έβγαλε το συμπέρασμα ότι το «ΓΙΑΤΙ» έχει συγκεκριμένη ιδεολογική ταυτότητα (και αν ναι, ποια είναι τέλος πάντων αυτή;) όταν ποτέ μα ποτέ δεν αρνηθήκαμε τη δημοσίευση οιασδήποτε γνώμης και άποψης. Πάντως το περιοδικό μας ξανατονίζει πως με μεγάλη του ευχαρίστηση θα δημοσίευσε κάθε άποψη και απάντηση επί του θέματος αλλά και όλων των θεμάτων τα οποία επλαμβάνεται, ποτεύοντας ακράδαντα πως ελεύθερος αναγνώστης και εν συνεχεία ελεύθερος

ΠΑΛΑΙΟΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

«ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΜΙΣΚΗΣ»

- ✓ Παλαιά βιβλία ✓ Αρχαία
- ✓ Εντυπα ✓ Κάρτες
- ✓ Διαφημιστικά
- ✓ Εφημερίδες ✓ Περιοδικά

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΒΒΑΛΑΣ

ΔΗΜ. ΓΟΥΝΑΡΗ 52 - ΤΗΛ. 206 286 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

15

πρατοσέλιδα; Κοντολογίς υπάρχει στο πρόβλημά μας "ξυπόλητο της εδαφικής θάλασσας και ενσέριος ακεραιότητας της πατρίδας μας", όπως υποστηρίζει ο κ. Τσιούλος;

Όσοι μελέτησαν στο προηγούμενο ΓΙΑΤΙ την ψυχρή αρθρογραφία για το ΙΛΙΝΤΕΝ (ήμερα από τα αρχεία του Κράτους) φαντάζομαι θα σχημάτισαν μια άλλη εικόνα και θα σεβαστούν την ιστορική νομιμότητα του Μακεδονικού. Σήμερα οι αναγνώστες, αντί για παρόμοια ιστορικά έρευνα, θα κρίνουν μια απάντηση προς την ξεπερασμένη φιλολογία της "Δαρδανίας".

Διαβάζω στο σημείο 1ο της επιστολής του κ. Τσιούλου ότι δεν απάντησα στα ερωτήματά του. Ίσως ναι, στο υβρεολόγιο... Πάντως φαίνεται ότι του κακοφάνηκε η αντιπαράθεση "στο ίδιο ΓΙΑΤΙ και στην ίδια σελίδα" και βέβαια πως εγκατέλειψε τα "μέγιστα επιχειρήματα" περί "Μεζικού", "τρελών αγελάδων", "ΓερμανοΑυστριακής" κόντρας ("Γερμανική Δυστυχία") = ΠρωσοΑυστριακή διαμάχη για ηγεμονία στα γερμανικά κρατίδια που τερματίζει στην ματωμένη Σάντοβα και επιβολή όρων της ενωμένης Γερμανίας προς τους Αυστριακούς (κ.λ.π.) Μάλλον θ' αντελήφθηκε και την άστοχη απόπειρα να συσχετίσει το Κυπριακό με το Μακεδονικό.

Διαπιστώνω στα σημεία 3ο και 8ο ότι συμφωνεί με την τριχοτόμηση της Μακεδονίας και μάλιστα υπερθεματίζει πως το "Κρασοχώρι δεν είναι το μόνο χωριό που κατά τον καθορισμό των συνόρων χωρίστηκε στην μέση". Τον ευχαριστώ και για τα στοιχεία που παραθέτει: "Το πολυεθνικό κράτος, δηλαδή τα «ΣΚΟΠΛΑ», κατέχει μόνον το 38% της επικρατείας της Αρχαίας Ελληνικής Μακεδονίας, ενώ το 50% ανήκει στην Ελλάδα...". Ορίστε λοιπόν που ο ίδιος λύνει το ψευδοπρόβλημα του ονόματος: Πώς ονομάζουμε τα κομμάτια ενός μίλου που τερμαχίζουμε, δεν τα λέμε κι αυτά μίλα; Εκτός αν δεν αναγνωρίζουμε πλέον τη συνθήκη του Βουκουρεστίου και δεν είμαστε εμείς οι ίδιοι που για πενήντα χρόνια αναγνωρίζαμε τη Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Σήμερα η μόνη λογική πρότασή μας είναι η προσθήκη του επιθετικού προσδιορισμού για την διάκριση από την Ελληνική και την Βουλγαρική Μακεδονία. Φυσικά δεν με αφορά το πατρωνάρισμα.

Ισχυρίζεται στη συνέχεια ότι η Γεωγραφία δεν δίνει ονόματα κρατών και με δύο παραδείγματα προσπαθεί να πείσει για την υπεροχή των εθνολογικών στοιχείων πάνω στα γεωγραφικά. Θα παρακαλούσα να' βλεπέ στους χάρτες του των Βρετανία, τις Κάτω Χώρες, το Μαυροβούνιο, την Ιορδανία, την Μεσοποταμία, την Βόρεια και Νότια Κορέα, την Κύπρο, τον Ισημερινό, την Νότια Αφρική, την Κεντρική Αφρική, το Πράσινο Ακρωτήριο κ.λ.π.

Κι εφόσον επιμένει τόσο πολύ στην ζώσα ιστορία και στα εθνολογικά, τότε, γιατί ξαναφέρει τον όρο "Δαρδανία" σε μια εποχή όπου δεν υπάρχουν πλέον οι Δαρδάνες; Εδώ πέφτει και σ' άλλη αντίφαση, τελικά τι δέκεται για την περιοχή, τους "χάρτες" των Νέων με τις Δαρδανίες ή το προηγούμενο με το "38%" της επικράτειας της αρχαίας Μακεδονίας; Έτσι καταδεικνύεται ότι είναι παράκαιρα η μετονομασία μιας χώρας, όταν σπρίζεται σε ονομασίες χαρτών διαφόρων εποχών π.χ. η Μακεδονία σε Θράκη, η Γαλλία σε Γαλατία ή Ρωμαϊκή αυτοκρατορία ή Φραγκοδία κ.λ. .

Νομίζω ακόμη πως οι χάρτες, όσο γνήσιοι κι αξιόπιστοι και να' ναι, δεν μπορούν να υποτάξουν το αναφαίρετο δικαίωμα των λαών ν' αυτοπρο-

διορίζονται. Επομένως και τα βαπτίδια του κ. Χαραλαμπίδη είναι άκυρα.

Εκτός από την "ανακάλυψη" των ΝΕΩΝ και το Το σημείο προβάλλεται από τον συνάδελφο με πομπώδη τρόπο. Όμως υπάρχουν μισιάδες μαρτυρίες για τη Βόρεια Μακεδονία κι άλλες τόσες δηλώσεις Αμερικανών αξιωματικών συνοδευόμενες με πράξεις αναγνώρισης (Δεκάδες έδρες Μακεδονικών σπουδών στα πανεπιστήμια). Γιατί λοιπόν να επιστρέφουμε στα 1948 σε μια δήλωση ενός πολιτικού (Σιετίνου) που δεν έπαιξε κανένα ρόλο στην συνέχεια; Η υπόθεση θυμίζει την απαίτηση της επιστροφής της Ελλάδας στο Οθωμανικό καθεστώς, γιατί το 1821 το απαιτούσε με τις δηλώσεις του ο μεγάλος πολιτικός Μέττερνιχ. Για μείζονα λόγο και η επιστροφή του γεωγράφου Στράβωνα είναι εκτός χρόνου και λογικής. Ο σημερινός κόσμος δεν αναλύεται, ούτε προσδιορίζεται από τα δεδομένα της αρχαίας εποχής. Σήμερα δεν είναι Ελλάδα ούτε η Σικελία, ούτε η Μικρά Ασία, ούτε η Μασσαλία κ.λ.π. (Όλοι ξέρουμε ότι πέντε αιώνες μετά τον Στράβωνα, άλλαξαν ριζικά τα Βαλκάνια. Ευκαιρία όμως να ξεκαθαρίσουμε εδώ, ότι ο Μακεδονικός Ελληνισμός δεν συναντιέται πριν από τον 6ο π.Χ. αιώνα. Οι δισκοθήκες πηγές είναι πολύ θολές (κυρίως μύθοι και υποθέσεις) και δυστυχώς δεν ανακαλύφθηκε ΓΡΑΦΗ (Ακαδημία Αθηνών, ΧΑΜΟΝΤ, κ.λ.π.) Συνεπώς η παρουσία Αρχαίων στο θέρημο το 2.000 π.Χ. είναι "Παλιομακεδονισμός" (ου είπα).

Εδώ τελειώνουν τα επιχειρήματα του συνάδελφου. Τα υπόλοιπα θέματα δεν οχεύονται με τ' όνομα, αφορούν την "Ενδιάμεση συμφωνία". Η αντιπαράθεση μαζί του ίσως να μην ήταν αναγκαία, αν εξαρχής στηριζόμασταν στο Διεθνές Δίκαιο και τη διεθνή πρακτική. Πιστεύω πως η ύπαρξη μακεδονικού "κράτους" για 50 περίπου χρόνια δημιούργησε ΔΙΚΑΙΟ και παγίωσε μια κατάσταση, όπου κανένα επιχείρημα ιστορικό, γεωγραφικό κ.λ.π. δεν μπορεί να το υπερβεί. Ας αναλογιστούμε πως οι αντιδράσεις των Ελλήνων ανά την υφήλο όχι μόνο δεν έβλαψαν τους "αντιπάλους" αλλά καθιέρωσαν πο πολύ τη ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ με την δωρεάν διαφήμισή της. Το γεγονός δε, ότι δεν βρέθηκε ούτε ένας σύμμαχος της Ελλάδος προβλημάτισε το Υπ. Εξωτερικών κι έγινε η στροφή του '95. (Αν πραγματικά πιστεύαμε ότι είχαμε τόσο δίκαιο γιατί δεν προστρέξαμε στην Ολομέλεια του ΟΗΕ; Φοβηθήκαμε τα συμφέροντα των άλλων κρατών ή μήπως εξαγοράστηκαν όλοι από τα "ΝΑΡΚΟΛΟΛΛΑΡΙΑ του ΓΚΛΙΓΚΟΡΟΦ"; Και τα δικά μας μυστικά κονδύλια τι απέγιναν;).

Θα μπορούσα να καταλήξω το κείμενό μου, όμως είναι χρήσιμο να τονιστούν στην απάντηση κάποια ενδιαφέροντα σημεία. Το βασικό για μένα δεν είναι το όνομα, αυτό, ούτως ή άλλως "κάθικε" από τις αρχές του αιώνα. Το ουσιαστικό ζήτημα βρίσκεται σε μας, τι σόι Έλληνες θέλουμε να είμαστε και πώς βλέπουμε τους άλλους.

1ο) Καταρχήν σ' έναν διάλογο, ποτέ δεν προσωποποιούμε τις διαφορές που συζητάμε. Το θέμα Θόδωρε δεν είναι αν ο δικός μου παππούς ήταν πιο γενναίος στον Σαγγάριό από τους Γορτυνιώτες στην Γκόρνα Τζουμαγιά. Αν έχουμε σύγχρονο μυαλό ας σκεφτούμε πόσο κακό προξένησαν οι άσκοπες αιματοκυλίες και αν στην προκειμένη περίπτωση ελευθερώθηκε έστω κι ένα άτομο! Ούτε η προσφυγιά το 1922 ήταν ελευθερία για τον μικρασιατικό Ελληνισμό.

2ο) Το αρχαίο Ελληνικό πνεύμα τοποθετούσε τον ΑΝΘΡΩΠΟ στο κέντρο της σκέψης, δεν είχε φοβίες για το καινούργιο και ήθελε τον υπέρτατο νόμο της Ηθικής με τις άγραφες προταγές της συνείδησης πάνω από τους γραπτούς νόμους και τις άλλες σκοπιμότητες. Να γιατί πρέπει να επιστρέψουν οι πρόσφυγες Μακεδόνες, ο Ελληνισμός είναι η Αντιγόνη στην πράξη κι όχι η αναπαράσταση της στο Θέατρο. Delecta Υπουργ. Απάφαση 108841/82!

3ο) Ο επαναπατρισμός, τ' όνειδος του Ελληνικού Κράτους για τους ντόπιους Μακεδόνες, δεν είναι θέμα μιας δήλωσης: Έλληνας, βούλγαρος ή Σλάβος όπως πιστεύει ο συνάδελφος. Στη Βουλγαρία υπάρχουν αρκετά άτομα που όταν έφυγαν δεν γράφτηκαν, ούτε Βούλγαροι, ούτε Μακεδόνες. Υπάρχουν κι άτομα που στα διαβήρια τους δεν αναγράφεται καμιά υπηκοότητα και είναι υποχρεωμένα κάθε τόσο να δίνουν παρόν στις αρχές. Όμως ούτε οι αυτοί έχουν κάποια εύνοια από το ΥΠΕΞ. Η εξαπατηματική στάση των Ελληνικού Προξενείου της Σόφιας απεικονίζεται στον παρακάτω διάλογο, για τον οποίο έχω μάρτυρες:

Κρασοχωρίτης: "Υπέβαλλα πολλές φορές τα χαρτιά μου, καταφευδευτικά, γιατί δεν εγκρίνεται η αίτησή μου;"

Υπάλληλος: "Μμμ... (ξύνει και το κεφάλι του), μια εργασία: Πες ότι σ' αφήνουμε και βρίσκεσαι στα σύνορα. Αν έχεις ένα όπλο προς τα πού θα σκοτώσεις, προς τους Έλληνες ή τους Βουλγάρους;" (Ποιος ξέρει τι μαργαριτάρια ακούγονται στο Προξενείο των Σκοπίων. Γιγαντοβιομηχανία τ' ακούεις;).

4ο) Η μέθοδος να προσάπεται στον ιδεολογικό αντίδοκο η εικόνα του "θύματος", του "προδότη" ή του παρακατιανού "σλάβου" είναι ξεπερασμένη από το 1974 και δεν πάνει τόσο στα ελεύθερα μυαλά. Η ίδια καιιά εικόνα επιχειρείται να δοθεί και στο νεοϊδρυθέν κράτος με την πλασματική σύνθεση και την καταπίεση "χιλιάδων Ελλήνων". Ζέρουμε όμως όλοι ποιος πάει να κρυφτεί πίσω από το δάχτυλό του - μειονότητα του. Από πότε όμως η Αλήθεια είναι ανθελληνική; Από πότε κάθικε το θάρρος και το φιλότιμο; Ποιος σκοπός αγάζει τα μέσα; Έχουμε χρέος να μιλήσουμε ακόμη κι αν η γνώμη μας "απαιτεί τις απόψεις των Σκοπιανών", φιλιτατε συνάδελφε. Πίσω από τις "εθνικές σκοπιμότητες" κρύβεται το δράμα χιλιάδων οικογενειών και κανένας -ισμός δεν δικαιούται να καταπατά τον ΑΝΘΡΩΠΟ: πενήντα χρόνια μετά τον εμφύλιο δεν επιτρέπεται, ακόμη και σε γυναικόπαιδα, η απλή επίσκεψη προς τους συγγενείς τους σε γιορτές, γάμους, βαπτίδια, κηδείες κλ.

(Τελικά ο φανατισμός και το γεγονός ότι "ΕΘΕΛΟΥΤΥΦΛΟΥΜΕ επαληθεύουν τις απουσίες", σε πραγματικά όμως δεδομένα. Ξένοι ανταποκριτές μας χαρακτήρισαν "τραμπούκους των Βαλκανίων" στο εμπόργκο, της πλέον αντιευρωπαϊκής ενέργειας που στα Ίμια νοιώσαμε το αποτέλεσμα της. Είναι κι αντισεξουαλικό να εμπνεόσαι από τον Αριστοτέλη και στην πράξη να κυπιάς... το σαμάρη).

5ο) Είμαι γιγενής Μακεδόνας από ολαβόφω-νους γονείς και ειλικρινά δεν ξέρω αν οι παππούδες μου έχουν και βλάχικη ή Αρβανίτικη καταγωγή για να αισθάνομαι πιο πολύ Βαλκάνιος Έλληνας, σαν τον Ζορμπά. Στους γονείς μου οφείλω την ζωή μου και στους καλούς δασκάλους μου τις ιδέες

μου. Η πίστη στο δίκαιο με οδήγησε στο ειρηνικό αντιεθνικιστικό στρατόπεδο που το θεωρώ σαν την ασφαλέστερη ασπίδα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Συμφωνώ ότι η ελευθερία δεν χαρίζεται, κατακτιέται πάντα με περιουλολογία και καθημερινό αγώνα. Προϋποθέτει βέβαια την απελευθέρωση από τον μέσα μας "Τούρκο" και την απαλλαγή από τους διάφορους μύθους για ανωτερότητα της Ελληνικής φυλής. Οι αρχαίοι είχαν εθνικούς μύθους, είχαν τον Κότινο και το Δωδεκάθεο όμως σήμερα οι νεο-έλληνες έχουν παπάδες και Κοσκωτάδες ...)

6ο) "Όταν δείχνεις κάποιον με το δάκτυλό σου, να ξέρεις ότι τρία δάκτυλα σηματοδοτούν πίσω τον εαυτό σου" είπε ένας φιλόσοφος. Ο Γ. Νακρατζός το αποδεικνύει σε κανονιστικό βαθμό στο ενδιαφέρον έργο του: «Η στενιά εθνολογική συγγένεια των σημερινών Ελλήνων, Βουλγάρων και Τούρκων» (δύο τόμοι). Οι Βαλκάνιοι εθνικιστές καλό είναι να μελετήσουν το βιβλίο κι αφού ανακαλύψουν τις Ελληνοσλαβοτουρκοαρβανίτικες καταβολές τους ίσως τότε γίνουν πιο καλοί άνθρωποι και ν' αγαπήσουν όλους τους λαούς, ακόμη και τους ΣλαβοΣκοπιανοΕβραίους.

7ο) Ο Νεοελληνισμός, όπως και κάθε έθνος, δεν είναι ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ και κατευθύνει κληρονομικότητα των γονιδίων του Περικλή και του Εριάντη. Το λάθος του Φαμερμάιερ (διαχρονικότητα στο πνεύμα κι όχι στο αίμα) δεν επιτρέπει την υιοθέτηση της εντελώς αντίθετης θεωρίας. Είναι ντροπή για τον πολιτισμό μας να προβάλλεται στο φως της 3ης χιλιετίας η χίμαιρα της φυλετικής καθαρότητας. Σήμερα όλα τα κράτη-έθνη παραδέχονται πως είναι δημιούργημα των τελευταίων τριακοσίων χρόνων και πουθενά δεν βλέπεις μονοεθνικό κράτος.

8ο) Ακούγεται συχνά η άποψη ότι για όλα φταίει ο Τίτο, ότι αυτός ήταν που ίδρυσε γλώσσα κι έθνος Μακεδονικό. Ρωτώ τους οπαδούς αυτής της άποψης: Μπορεί ένας άνθρωπος, όσο ισχυρός και νάνια, από το τίποτα να ιδρύσει ένα έθνος; Τόσο απλά κατασκευάζονται τα έθνη; Πώς ένα κάλπικο έθνος, ένα "μόρφωμα", συνεχίζει να υπάρχει; Πώς άντεξε, μη συγκεκριμένα, στην Κρίση της Γιουγκοσλαβίας και μάλιστα με τόσες πιέσεις από τα τέσσερα όμορα κράτη;

Είναι σωστή άποψη ότι η εθνική συνείδηση των Μακεδόνων καθιερώθηκε αφού πρώτα έγινε το "κράτος". Μα αυτό νομίζω είναι ο κανόνας για όλα τα κράτη-έθνη κι η εξέλιξη αυτή εφαρμόστηκε στην Ελλάδα, στην Αλβανία και σ' όλα τα Ευρωπαϊκά κράτη. Στην Αμερική μάλιστα είναι ξεκάθαρο. Όσο ξέρουν την νεώτερη ιστορία δεν μπορούν ν' αμφισβητήσουν την διαδικασία της εθνογέννησης των Μακεδόνων που ξεκινά από το 1893, κορυφώνεται στο Ίντεν και αναβαθμίζεται το 1908 με το "ΕΘΝΙΚΟ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΚΟΜΜΑ" του Γιάννε Σαντάσκι. Χωρίς τη μαργά δεν θα υπήρχαν Μακεδονιστές στο ΒΜΡΟ του μεσοπολέμου και η ΚΟΜΙΝΤΕΡΝ δεν θα υιοθετούσε το γνωστό πρόγραμμα.

Αξιοσημείωτο είναι ότι ο πρώτος Πρόεδρος της Βουλής της "Λαϊκής Δημοκρατίας της Μακεδονίας" το 1945 είναι ο Ντιμίτρι Βλάχοφ, ένας από τους Μακεδόνες βουλευτές στη βουλή των Νεοτουρκών το 1908, γνωστός φεντεραλιστής που εξελέγη με το κόμμα του Σαντάσκι.

Βιβλιογραφία: "Μακεδονία" Ακαδ. Αθηνών σελ. 478, THE GREEK STRUGGLE IN MACEDONIA D. DAKIN, "Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Μ.Α." της Δ.Ι. Στρατού, η διδακτορική διατριβή του Β. Βλασιόδη

"Το ΒΜΡΟ στον Μεσοπόλεμο, (μέσα από τα αρχεία της Σόφιας) 1997", "Το Μακεδονικό και η ΚΟΜΙΝΤΕΡΝ 1997", "ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΟΥ ΚΚΕ" κ.λ.π.

(Γνωρίζω ότι η συγγραφή της ιστορίας της αληθινής Αντίστασης έγινε με καθυστέρηση και ότι οι "Γερμανοσοβιάδες" έχουν πια την τιμητική τους. Το θέμα τώρα είναι το ξεσπάσμα του "Μακεδονικού Αγώνα" και όλων των σκοπιμοτήτων που για έναν αιώνα συντηρούν τον ελληνικό μύθο).

9ο) Δεν τίθεται θέμα κλοπής του ονόματος, εφόσον μ' αυτό το όνομα αυτοπροσδιορίζονταν οι ντόπιοι κάτοικοι και ως Μακεδόνες επαναστάτησαν το 1903. Έτσι τους αποκαλούσε και η Ελληνική πλευρά και μάλιστα στον Μ.Α. προπαγάνδιζε ότι οι ολαβόφωνοι χωρικοί είναι γνήσιοι απόγονοι του ενδόξου βασιλιά. (Απομνημονεύματα Καραβανγέλη σελ. 32, Καραβίτη Πέτσιβας σελ. 908 κ.λ.π.). Ο γυμνασιάρχης Τσιούλκας έγραψε ερασιτεχνική (αντιεπισημονική) γλωσσική πραγματεία (ότι το ίδιομα έχει ελληνική προέλευση), ο πρωτοπόρος Καλοστίνης σ' ολόκληρο βιβλίο "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ" (1886) συσχετίζει τον πληθυσμό με τους αρχαίους Μακεδούς και η γνωστή μας Πηνελόπη Δέλτα γράφει στα "Μυστικά του Βάλτου" (σελ. 44) ότι οι κάτοικοι μιλούσαν την "Μακεδονική γλώσσα κι είχαν συνείδηση την Μακεδονική". Γιατί λοιπόν παραπονιόμαστε, ορίστε πώς εξηγούνται οι συσκοτισμοί στα θέματα καταγωγής και γλώσσας.

(Ανεπίτρεπτα συνεχίζεται και σήμερα η σύγχυση και μάλιστα από την Αθήνα. Ο καθηγ. του Παντείου κ. Θεοφανίδης σε άρθρο του υποστήριξε ότι οι κάτοικοι των "Εκοπών" έχουν ελληνική καταγωγή. Προφανώς στηρίχθηκε στην εργασία του πανεπιστημιακού Νικολάου Ανδριώτη "ΤΟ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΚΟΠΩΝ ΚΑΙ Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ" που την τελευταία έκδοση του (1992) προλογίζει ο Απ. Βακαλόπουλος. Ο τελευταίος όμως σε μπουσούρα του ΙΜΧΑ που εκδόθηκε σκεδόν ταυτόχρονα αναίρει τον Ανδριώτη και παραδέχεται ότι ο ελληνομορφισμός διασώθηκε στα χρόνια της μεσαιωνικής μετανάστευσης στα δόση της Χαλιαδικής και γενικά στα παράλια).

Όμως η ιστορία κατέγραψε κι άλλες ενδιαφέρουσες κλοπές: "Ρωμιοί" οι Έλληνες για 1800 χρόνια, "Ρουμάνοι" οι Βλάχοι της "Δακίας", "Μπουλγκάροι" (=Βούλγαροι) όλοι οι εξαρκικοί των Βαλκανίων κ.λ.π.

10ο) Γεννούνται τα ερωτήματα:

α) Γιατί να αγαπούσαμε για την διάδοση του ονόματός και του πολιτισμού μας; Πιστεύω πως πρέπει να το επιδιώκουμε όπως κάνουν οι Αμερικάνοι. Ας θυμηθούμε με ποιο τρόπο δοξάστηκαν η Ρώμη και το Βυζάντιο.

β) Δικαιολογούμαστε να φοβόμαστε τους γείτονες στο πολιτιστικό, οικονομικό και στρατιωτικό επίπεδο;

γ) Δεν είναι οικειοποίηση ξένης κληρονομιάς η διδασκαλία της Ρωμαϊκής και της "περιεργής" βυζαντινής ιστορίας; Ο Μινωικός πολιτισμός είναι σίγουρα Ελληνικό επίτευγμα; Και γιατί δεν απαγορεύτηκε στους Άραβες να μην οικειοποιούνται τους πολιτισμούς των Πυραμίδων και των Ζιγκουράτ, εφόσον άλλοι λαοί τους δημιούργησαν;

δ) Βλέπω υποκρισία και από την εκκλησία μας: Στις 11 Μαΐου δεν υπάρχει σταυρός στο ημερολόγιο, υπάρχουν τοιχογραφίες του Κυρίλλου και Μεθοδίου που σοβατίστηκαν, οι παπάδες δεν βάζουν το όνομα του Μεθοδίου, ναός προς τιμήν

των δύο Θεο/κών "ανακαινίστηκαν" και αφιερώθηκαν σε άλλους άγιους (Γιαννισά κ.λ.π.), διάσημοι "Μακεδονομάχοι" αντιδρούν στην δεκαετία του '70 και πολεμούν την ανέγερση του παραλακού ναού στην Θεο/νίκη κ.λ.π., γιατί άραγε;

Φοβάμαι πως η ιστορία αυτή του Μακεδονικού είναι ένα μεγάλο θέατρο και κρύβει πολλές ταπεινές παραμέτρους.

11ο) Δεν είχα σκοπό να κάνω τον συνήγορο του διαβόλου, παρά τις ερωτήσεις του συναδέλφου, όμως η άγνοια και η παραπληροφόρηση καθυστερούν την συμφιλίωση μεγαλώνοντας τις τεχνικές διαφορές. Υπάρχουν ντοκουμέντα και πλείστες δηλώσεις των "άλλων" μακεδόνων και δεν επιτρέπεται κάποιος να τις αγνοούν. Ο Γκλιγκόρφ σε συνέντευξη του στο ΒΗΜΑ [29-6-97] απάντησε με σαφήνεια για τους αρχαίους Μακεδόνες, για την ολαβική καταγωγή και τις μειονότητες στα όμορα κράτη. Όσοι Έλληνες διάβασαν τις θέσεις του νομίζω πως δεν πρέπει να 'χουν απορίες, μακάρι κι άλλοι πολιτικοί των Βαλκανίων να τοποθετούνται τόσο ευρωπαϊκά. Αλήθεια ποιον συνεγόν Έλληνα ενόκλησε η άποψη να εφαρμόσουν τα Ευρωπαϊκά στάνταρτς εξίσου για όλες τις Βαλκανικές μειονότητες; Πού υπάρχει η πρόκληση κι ο αλυτρωτισμός; Μάλλον όμως "όσοι έχουν την μύγα μυρίζονται".

(Γιατί τότε ταρακιά στους πολιτικούς μας μετά την απόπειρα της δολοφονίας του Γκλιγκόρφ; Ποια είναι η αιτία που έγινε τότε το πλέον αγαπημένο πρόσωπο στα ελληνικά Μ.Μ.Ε.; Πως εξηγούνται τα είστημα για το ρόλο του από τον κ. Παπαθεμελιά;)

12ο) "Η Κοινωνική συνοχή δεν κινδυνεύει από την Πολυπολιτισμική σύνθεση των μεγάλων σημερινών κοινωνιών αλλά κινδυνεύει: α) Από την προσπάθεια της οργανωμένης κρατικής ή υπερκρατικής εξουσίας να αφομοιώσει βιαίως τις μειονότητες (αν και -όπως είπε- αυτές οι μειονότητες, εντός των κόλπων της ΕΕ είναι σεβαστές) και β) Από την προσπάθεια οργανωμένων μη κρατικών φορέων ή ομάδων να επεκτείνουν βιαίως την πολιτισμική επιρροή τους επί των άλλων".

Τάδε έφη Πατριάρχης Βαρσοβίας στην διημερίδα της Θεο/νίκης ("Ελευθεροτυπία" 30/9/97).

13ο) Βεβαίως υπάρχουν εθνικιστές στα Σκόπια, όπως και στην Αθήνα. Δεν θέλει ρώτημα ότι αντιτίθενται στους νεοφιλόφους μεγαλοϊδεάτες που νομίζουν ότι βρίσκονται στα χρόνια της τουρκοκρατίας. Και βέβαια, από θέση αρχών, καταδικάζω απερίφραστα τις όποιες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έστω κι αν αφορούν ένα άτομο. Πιστεύω πως ορισμένοι από τους γείτονες μας πάσχουν από την παιδική αρρώστια των νεοσύστατων κρατών και καλό για μας θα είναι να τους βοηθήσουμε στο Ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Το γεγονός ότι μειώνονται οι νεοφώτιστοι εθνικιστές είναι πολύ ενθαρρυντικό για να επιταχυνθεί η προσέγγιση.

14ο) Είναι άπιστο, όμως αληθινό, οι πραγματικές μειονότητες στα "Σκόπια" απολαμβάνουν περισσότερα δικαιώματα από τους δικούς μας μειονοτικούς στην Βόρεια Ελλάδα. Ο βανδαλισμός των γραφείων και οι δίκες του "Ουράνιου Τόξου" νομίζω πως δυσφημίζουν την "Τιτανιοβιομηχανία" και δεν βοηθούν στην υπεράσπιση των δικαιών της Ελληνικής ομογένειας. Δεν γνώριστε απλούστατα αξιόπιστα.

Ας παύσουμε λοιπόν να "γραφίζουμε" και να μην παρηγορούμαστε ότι τα ίδια πράττει η Τουρκία στην Ίμβρο και στην Κων/πολη. Αμφιβάλλω επίσης

αν κυβέρνησαν στα Σκόπια οι Μεταξάδες, αν υπήρξαν ρετσινόλαδα κι εξορίες, έκτακτα ειδικά δικαστήρια [στρατοδικεία], σφοδρό κυνήγημα στον εμφύλιο και συστηματικές αποεθνικοποιήσεις (στην Ελληνική Μακεδονία από το 1912 ως το 1925 έγιναν δεκαοκτώ [18] μετακινήσεις του πληθυσμού και δεν είναι τυχαία η "καθαρότητα" του Ελληνικού κράτους). Παρά ταύτα η Ελλάδα μόλις πρόσφατα υπέγραψε τη συμφωνία-πλαίσιο του Σ. της Ευρώπης για τις μειονότητες, (αρνείται και την ύπαρξή τους) και κάθε χρόνο τα βάζει με τις εκθέσεις των Διεθνών Οργανισμών και το Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Ωστε θεωρείται "πονηρό" το αίτημα της επιστροφής μιας γυναίκας και δεν θεωρείται κουτοπόνηρο ή ασχετοσύνη η αναφορά σε εκατοντάδες χιλιάδες Ελλήνων που καταπιέζονται από τον Γκλιγκόροφ. Το ψάρι όμως βρωμάει από το κεφάλι. Δηλώσεις Τσουδερού το 1992 κ.α.

15ο) Δεν γνωρίζω αν ο συνάδελφος συνειδητοποίησε ότι και το ΨΕΜΑ είναι "προδοσία" και ότι οι Εθνικιστές και Λαϊκιστές δεν έχουν ζηλευτή θέση στην Ευρώπη. Στο γραφείο του, άκουσα φοβερές υπερβολές: "Εβραίος ο Τίτο, Εβραίος ο Χίτλερ, κρυφοεβραίος ο Σημίτης κ.λ.π. Όλη η διάνοηση διαβρώθηκε από τον σιωνισμό...". Εγώ θα του γνωρίσω έναν γνήσιο απόγονο του Σολομώντα, τον ΕΛΙΑ ΕΡΕΜΠΟΥΡΓΚ (βραβείο Νόμπελ, Λένιν κ.λ.π. διακρίσεις). Κάπου γράφει, ότι είδε, το 1910 στο Παρίσι, να διαδηλώνουν Μακεδόνες για την ανεξαρτησία της πατρίδας τους.

Σήμερα, ύστερα από τόσα χρόνια και τόσες θυσίες, το όνειρο αυτού του λαού έγινε πραγματικότητα. Έχει δικαίωμα ο Ελληνικός εθνικισμός να τσακίσει αυτό το όνειρο; Νομίζω ΟΧΙ. Η πορεία της συμφιλίωσης που ξεκίνησε το 1995 με την ενδιάμεση συμφωνία είναι ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ. Η Κυβέρνηση λοιπόν ας προχωρήσει. Η πλειοψηφία των Ελλήνων θα ακολουθήσει. Όλοι ξέρουν ότι ο Μ. Αλέξανδρος έφθασε στις Ινδίες χωρίς τους περήφανους Σπαρτιάτες.

Φιλικότατα
Γιάννης Πούνιος
Ηράκλεια (Τζουμαγιά)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1) Η αρχαία Ηράκλεια της Σιντικής δεν ανακαλύφθηκε, κανείς δεν ξέρει την ακριβή θέση της πάνω στις βουνοπλαγιές. Εντοπίστηκε από τους αρχαιολόγους η

Ηράκλεια της Πελαγονίας που βρίσκεται στην Βόρεια Μακεδονία (Σκόπια). Η Τζουμαγιά (ή Ντόλνα Τζουμαγιά ή στα Τούρκικα Μπαϊρακλή Τζουμαγιά) μετονομάστηκε σε Ηράκλεια με τον υποχρεωτικό νόμο: Δ.9-2-1926 ΦΕΚ Α55/1926. Στις ωραίες ψωταριές της, όσοι το επιθυμούν, μπορούμε να συνεχίσουμε τη συζήτηση με παραδοσιακά λουκάνικα Τζουμαγιάς και Μακεδονικό κρασί. Η ζωή μας είναι όμορφη, ας την προστατεύσουμε από τους εθνικισμούς.

2) Στην προηγούμενη επιστολή μου υπέπεσα σ' ένα λάθος. Ο παραπόταμος του Βαρδάρη πηγάζει από τη Σερβία κι όχι ο κύριος ποταμός. Ευχαριστώ τον φίλο για την επισήμανση. Διορθώνω επίσης και το λάθος του τυπογραφείου. Οι χάρτες με τον όρο Σερβομακεδονία υπήρχαν ως το 1992 κι όχι ως το 1922. Στους σημερινούς χάρτες της Ελλάδας στο Βόρειο τμήμα εκεί όπου γράφεται με μαύρα και έντονα γράμματα "Η Μακεδονία είναι μία κι είναι ελληνική", ο διαπρεπής εκδοτικός οίκος ΔΙΟΝ. και ΒΑΣ. ΛΥΚΟΠΟΥΛΟΥ, έγραφε με κόκκινα γράμματα ΣΕΡΒΟΜΑΚΕΔΟΝΙΑ. Αυτή είναι η Αλήθεια.

3) Το Μακεδονικό Ζήτημα στις ημέρες μας αφορά κυρίως άλλο λαό ο οποίος αυτοχαρακτηρίστηκε και κέρδισε διεθνώς το όνομά του. Οποιαδήποτε "λύση" από εμάς με δημοψήφισμα ή εκλογές στοχεύει πλέον στη εσωτερική κατανάλωση. Οι κάλπες δεν είναι ασφαλής μέθοδος, όπως διδάσκουν οι εκλογές του 1920. Άλλωστε από εκείνη την ιστορία σχετίστηκε το Γουδί με τους άφρονες υπερπατριώτες.

Σήμερα οι Έλληνες Μακεδόνες δεν έχουν να χάσουν τίποτα από την ελευθερία των γειτόνων τους, των άλλων Μακεδόνων.

Κάθε τι που σχετίζεται με την ελευθερία είναι και ΕΛΛΗΝΟΠΡΕΠΟ και ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟ.

Τα παραπάνω δεν γράφονται για λογαριασμό άλλων. Μιλώ και γράφω με την νεοελληνική συνείδηση που είναι θεμελιωμένη στα αρχαιοελληνικά ιδεώδη της Δημοκρατίας. ΦΥΣΙΚΑ ΔΕΝ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΠΑΝΕΛΘΩ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΔΙΑΛΟΓΟ. Ο καρποπόλεμος τελείωσε. Μετά από όλα αυτά, αγαπιτέ συνάδελφε, κύριε Θεό-δωρε, πιστεύω πως θα γίνουμε δύο καλά φιλαράκια. Το πιστεύω ακράδαντα!

Παιδικό ΓΙΑΤΙ 0Κ7-1997-ΑΡ.2686.9.

Βιβλιοπωλείο Τ

Ένα δωμάτιο χωρίς βιβλία είναι

ΤΟΥ ΙΩΝΑ ΔΡΑΓΟΥΜΗ

“Το φως χύθηκε γάλα στο σκοτάδι
το φως είναι στρωμένο, περπάτησε”

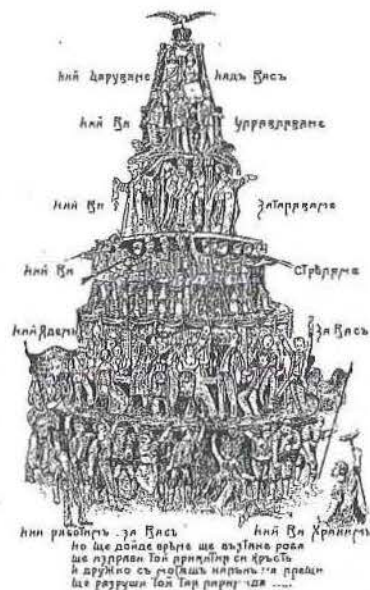
Από "ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ", Εκδ. ΝΕΦΕΛΗ

Η σύνταξη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρωτογενές αυτό υλικό μπορούμε να πούμε πως είναι πειστικότερο από την κρίση ή μυθολογία ορισμένων καθηγητών - πολιτικών και η τολμηρή προσέγγισή του "ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΝΤΙΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ" του ΔΗΜ. ΛΙΘΟΞΟΥ αναγνωρίζεται πλέον πανελλαδικά

Επιτέλους!

ΑΠΟ ΒΙΤΩΛΙΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ

ΜΕ ΕΝ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΙΤΑΤΟΥ
ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ, αρ. 7608, Αθήνα, 8 Μαΐου 1903

- Χμ! Εάν σκέπτεται η Βουλγαρία να μας κάμει

επαρχίας της κακά έκαμε τον λογαριασμό της, άλλως τε ημείς δεν κυριάζουμε τι διανοείται η Βουλγαρία, εις τοιούτο μόνο προσέχουμε: "Ο σκοπός μας εκπληρώνεται". Αποκτώντας την ελευθερία μας; Αυτό μόνο, αδιαφορούμε δε εάν μας ελευθερώσει η Ελλάς ή η Βουλγαρία, το μόνον το οποίο έχει να ωφεληθή η κάθε μία από αυτές είναι αν θα αποκτήσει την ευγνωμοσύνην μας.

- Καλά, και άμα ελευθερωθήτε τι θέλετε να γίνεται, αυτονομία;

- Μάλιστα, όπως εις την Ελβετία εις την οποία τρεις διάφοροι φυλαί ζώσι εν άκραι σύμπνοια και αγάτη.

Την υπερσύγχρονη αντίληψη του πολυεθνικού κράτους διαδέχεται η θεωρία περί συνωμοσίας κατά της Ελλάδος και πανοραφιστικών συμφερόντων που θυμίζει τους σκοτεινούς κύκλους... Στην πορεία φαίνεται πιο καθαρά πόσο δημοκρατικά και πανανθρώπινα οραματίζονται την πολιτείαν τους οι κομιτατζήδες.

- Γιατί δεν θέλετε να ενωθήτε με την Ελλάδα;

- Γιατί εάν μας πάρη η Μάδα (Ελλάς) θα γίνει ένα μεγάλο κράτος και κατά συνέπεια μοναρχία. Εν τοιαύτη δε περιπτώσει θα προκύψουν πολλά κακά, πρώτον η μοναρχία και τα ταύτης παρεπόμενα και δεύτερον η Ελλάς θα μας βάλλη να πολεμήσουμε με την Βουλγαρία πράγμα το οποίον δεν θέλομεν.

- Σεις τι θέλετε;

- Θέλουμε ρεπουβλικα (Δημοκρατία).

- Δημοκρατία και φιλάν με την Βουλγαρίαν;

- Όχι με την Βουλγαρίαν μόνον, αλλά και με όποιον μας βοηθήσει να ελευθερωθώμεν.

- Με την Βουλγαρίαν θέλετε να ενωθήτε;

- Όχι! Όχι!

- Και αυτά σας τα διδάσκει το Κομιτάτον;

- Μάλιστα.

- Τότε αυτό το Κομιτάτον το οποίο φροντίζει τόσον διά την ανεξαρτησίαν σας, γιατί δεν ζητεί την προστασίαν της Ελλάδος η οποία έχει περισσότερα καθήκοντα να σας ελευθερώσει, αλλά καταφεύγει εις τους βαρβάρους;

- Να σας απαντήσω αμέσως, ημείς ομοιάζουμε με άνθρωπον ο οποίος έπεσε μέσα εις την θάλασσαν και κινδυνεύει από ώρα εις ώραν να πνιγί. Ε, δεν μου λέτε παρακαλώ, ο άνθρωπος αυτός για να σωθή θα πιαστεί από ό,τι εύρη εκείνην την στιγμήν εμπρός του, και από φίδι ακόμα θα πιασθή για να σωθή, έτσι είμεθα και μεις και τούρκος ακόμα να μας κάμει χείρα σωτηρίας θα την αρπάξωμεν μετ' ευγνωμοσύνης.

Αδυνατώντας να βρει εθνικό ή ιδεολογικό ψεγάδι ο δημοσιογράφος ψαρεύει στην "τρομοκρατία".

- Αλλά τους Έλληνες προκρίτους, ιερείς και διδασκάλους γιατί τους δολοφονείτε, αφού δεν καταφέρατε εναντίον ουδενός ωρισμένου;

- Αυτά είναι ψέματα, το Κομιτάτον δεν δολοφονεί Έλληνες, μόνον, αλλά και Βουλγάρους και Σέρβους και Τούρκους και πάντα όσους προδίδει.

- Αυτά είναι προφάσεις εν αμαρτίαις, εξεπαστρέψατε πολλούς Έλληνες πατριώτας, διότι δεν έδιδον χρήματα εις το Κομιτάτον σας.

- Αυτά τα βγάξετε σεις οι Έλληνες, όπως και τα άλλα.

Η αμηχανία είναι πάλι έκδηλη, παρεμβαίνει (αντιδεδοντολογικά) στην συνέντευξη ένας φιλέλληνας και συναγωνίζεται σε αντιβουλγαρισμό. Τώρα ο Κάρεφ γίνεται Βούλγαρος και "χοντρο-

κέφαλος".

- Χμ! αμ πώς θα φανή ότι είναι Βούλγαρος χοντροκέφαλος, αν δεν ήταν Βούλγαρος δεν θα σου έλεγε τέτοιες κουβέντες και τώρα μάλιστα που και οι τοίχοι έχουν αντιά.

Με ηρεμία και απλότητα ο Μακεδόνας τους υπενθυμίζει την αιτία της στροφής προς την Βουλγαρία, (σαν δένδρο που φύτρωσε και πρέπει να ποτιστεί...), η αλήθεια όμως δεν αντέχεται και θα καταγραφεί ένα δεύτερο μαργαριτάρι:

- Όλα αυτά που λες είναι αποτέλεσμα του Βουλγαρικού ποτίσματος, διότι η Ελλάς ουδέποτε έπαυσε να σας υποστηρίξει και διά των γραμμών και διά των όπλων.

Κι ευθύς αμέσως σημειώνεται με έπαρση:

"Και πάλιν ο Κάρεφ δεν απάντησε".

Το πιθανότερο βέβαια είναι να σχολιάστηκε η "βοήθεια" και δεν θα καταχωρήθηκε από τον υπεύθυνον της σύνταξης. Ανησυχεί όμως ο δημοσιογράφος (ίσως στρατιωτικός) για τις εξελίξεις και ζητά να μάθει τα σχέδια του Κομιτάτου.

- Και τώρα, μετά τα τελευταία γεγονότα, τι σκοπεύετε να κάμετε;

- Τίποτε άλλο παρά να εξακολουθήσωμεν τον αγώνα.

Δεν βγάζει είδηση και προσπαθεί ν' αιμανώσει τον Αγώνα μιλώντας για την ηθική των όπλων.

- Ναι, αλλά δεν ξέρετε ότι ο διά του εγγεληρίδου αγών είναι αγών άνανδρος και άτιμος;

- Μας είναι αδιάφορον, φθάνει να επιτύχωμεν τον σκοπόν μας.

- Επιδοκιμάζετε λοιπόν τας δολοφονίας;

- Όταν γίνονται διά το καλόν ενός λαού.

Ουσιαστικά εδώ τελειώνει η συνέντευξη του Κάρεφ. Το μεγάλο έγκλημα των κομιτατζήδων φαίνεται ότι είναι η αγάπη για τον τόπο τους και η δική τους αυτοθυσία για να τον σπελευθερώσουν. Ο Υπέρτατος αγώνας με ιδεολογία και φιλολαϊκούς στόχους που συγκίνησε όλα τα καλλιεργημένα έθνη. Πλην των Λακεδαιμονίων.

Γιάννης Πούνιος

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Στο βιβλίο του Πετοίβα στις σελ. 21, 575, 594, 642 κ.ά. αποτυπώνεται η σύνθεση των ανταρτικών ομάδων του Καραβαγγέλη, η μισθοδοσία τους, η συνεργασία τους με τους Τούρκους, αλλά και η εμφύλια σύρραξη μεταξύ των Μακεδόνων (Πατριαρχικοί με Εξαρχεικούς και όχι Έλληνες με Βουλγάρους). Η συνέντευξη του Κάρεφ στην σελ. 553 και η εφημερίδα βρίσκεται στην βιβλιοθήκη της Παλιάς Βουλής. Το πρόγραμμα δράσης και η ιδεολογία του Κομιτάτου φαίνεται στις σελ. 267, 387, ενώ στις σελ. 231 και 586 φαίνεται η διαδικασία της Μακεδονικής εθνογένεσης. Η πληροφορία ότι η Μις Στόουν χρηματοδοτούσε φιλομακεδονική εφημερίδα του Παρισιού (σελ. 70) ανατρέπει τα αληθινά σχόλια των ελληνικών πηγών για την απαγωγή της. Αξιομνημόνευτη επίσης η επιστολή του Κομιτάτου προς τον πρόχτορα Καραβαγγέλη, ο προβληματισμός του εκδότη στην εισαγωγή, οι φωτογραφίες κ.ά.

2. Το κομιτάτο είναι το VMRO, η Οργάνωση των αυτονομιστών Μακεδόνων ("Τσεντράλεν Κομιτέτ") που ανηδιαστέλλεται από το "Βερχόβεν Κομιτέτ" της Σόφιας και το "Μακεδονικό Κομιτάτο" της Αθήνας. Εξ αυτών, Κομιτατζής = άνθρωπος της Επιτροπής και κομιτατόν = "επιτροπάτον" (Β. Ραφαηλίδης). Πληρέστερη εικόνα για τους Κομιτατζήδες εις "ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ" του Κλάσσεφ και του Ντ. Βλάχοφ. Η Μονογραφία του Ίωνα Δραγομίρη "Τι είναι τα Κομιτάτα" προσφέρει ελάχιστα και συγκεχυμένες πληροφορίες.

* Επειδή κανένας λαός δεν μπορεί να θεωρηθεί προφυλαγμένος από το δηλητήριο της πολιτικής και της μισαλλοδοξίας και επειδή οι φιλαλήθεις φωνές με τις συμφιλιστικές πρωτοβουλίες είναι πολύ λίγες, θα είναι πολύ ωφέλιμο για την ανθρωπότητα οι πνευματικοί μας άνθρωποι να δώσουν το παρών σε αυτό το προσκλητήριο, ενάντια στο ψέμα και στο μίσος.

Γ.Π.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Το 2004 ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Τα χρόνια που ζούμε και αυτά που θα ακολουθήσουν είναι σημαντικά, γι' αυτό πρέπει να επωμισθούμε όλοι μας το βάρος των ευθυνών μας.

του ΟΡΕΣΤΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

-ΝΑΙ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΕΡΑ. Σήμερα και κάθε μέρα που περνάει και πίσω δεν γυρνάει. Κάθε μέρα που περνάει στον κύκλο του εικοσιτετραώρου είναι ένα πλην ή ένα συν. Έτσι γράφουμε όλοι μας τη σύγχρονη ιστορία μας, τη δική μας ιστορία μέσα στο χρόνο. Όλοι συμμετέχουμε και δημιουργούμε το αύριο των παιδιών μας. Ίσως αυτό ν' ακούγεται περίεργο, εγώ όμως έτσι το βιώνω, έτσι το αφι- ➤

Από τον γνωστό σεργαίο φυσικοθεραπευτή και καθηγητή φυσικής αγωγής που διαμένει στην Αθήνα, κ. Ορέστη Νικολαΐδη, πήραμε και δημοσιεύουμε το εξής ενδιαφέρον κείμενο το οποίο αναφέρεται στους Ολυμπιακούς αγώνες που θα γίνουν στην Ελλάδα το 2004.

ΙΑΝ. 2004 - ΑΡ. 307

3-ΠΛΗΤ-3

ΞΕΒΟΤΑΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΚΛΕΙΩΧΩΡΑΦΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

“ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΡΥΦΟ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΦΑΝΕΡΟ, ΟΥΤΕ ΑΠΟΚΡΥ-
ΦΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΘΑ ΓΝΩΡΙΣΤΕΙ”

Λουκά ΜΚ 17

Από τον αναγνώστη μας στην Ηράκλεια κ. Γιάννη Πούνιο πήραμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή σε απάντηση όσων έγραψε περί Μακεδονίας στο προηγούμενο τεύχος μας ο εκ Καβάλας επίσης φίλος και συνδρομητής μας, κ. Βεργίδης. Με την ευκαιρία, το περιοδικό μας για μια ακόμη φορά τονίζει πως είναι ανοιχτό σε όλες τις απόψεις που θα βοηθούσαν τόσο στην πληρέστερη ενημέρωση των αναγνωστών του σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα όσο και για τη διεξαγωγή ενός γόνιμου περί αυτού διαλόγου, πιστεύοντας ακράδαντα πως ελεύθερος πολίτης είναι ο σωστά ενημερωμένος και μόνο.

Η σύνταξη

Ο
Μακεδονομάχος
Τέλλος Άγρας

Κύριε διευθυντά,

Ο κοινός νους συλλαμβάνει τη διαφορά της διαδικασίας στην επίλυση ενός μαθηματικού προβλήματος και στην κατανόηση - καταγραφή ενός ιστορικού ζητήματος. Γι' αυτόν το λόγο, στη δεύτερη περίπτωση, μας ενδιαφέρουν όλες οι απόψεις (εξηγούμε καλύτερα τον κόσμο, "χτίζουμε με ντοκουμέντα τις δικές μας θέσεις"). Συνεπώς δεν είναι εγωιστικό, ούτε μάλλον προδοσία, η επαναφορά και "αναψηλάφηση" του Μακεδονικού. Θεωρώ πολύ χρήσιμο να καταπιαστούμε με τα συμπαθητικά λαθάρια μιας κλασικής / στερεότυπης ανάλυσης του και να ενθαρρύνουμε παράλληλα την αυτοκριτή για την δική μας αυτογνωσία.

Διαμορφώθηκαν ήδη στη χώρα μας οι δυο σχολές προσέγγισης του αντικείμενου: Η κατεστημένη, δονκιχωτικά εθνικίζουσα με αποκρύψεις ή μισές αλήθειες, παραδεκτή σε όλους τους συντηρητικούς κύκλους και η δεύτερη, αιρετική στα συλλαλητήρια, μαχητική στα πανεπιστήμια και στους νέους ερευνητές. Το δοκίμιο του καθ. Λιάκου: "ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ" μεθά την Κλειωμούσα, την Επιστήμη που χρόνια υποφέρει από στρατιωτικοπολιτικούς συγγραφείς. Σχετικό παράδειγμα αναφέρω "ΤΟ ΠΑΛΙΜΨΗΣΤΟ ΤΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΚΡΙΤΑ" του Σπύρου Καρόβα (ΙΣΤΟΡΙΚΑ τ. 31/1999). Η αρύροχα επίσημη του Φίλιππου Καραμπότ (Φιλίστωρ). Ας μου επιτραπεί να παραθέσω

τις δικές μου απλές παρατηρήσεις:

ΠΡΩΤΟ. Η τετριμμένη αφετηρία του Μακεδονικού από την Εξαρχία είναι εσκεμμένη και διαλεκτικά ξεκάρφη. Ο ρόλος της Εκκλησίας και οι παπικές ενέργειες του Πατριαρχείου (κατάγηση των αρχιεπισκόπων του Ιπέν και της Οχρίδος, εξόντωση των αδελφών Μιλαντινών) καταγράφτηκαν το 1988 από τον καθ. Κ. Βακαλόπουλο και προσθέτουν ένα δεύτερο δυνάστη στους ραγιάδες:

"... Όλοι οι Βούλγαροι, μέφονταν τον ελληνικό κλήρο, γιατί μονοπωλούσε τους επισκοπικούς θρόνους των βουλγαρικών επαρχιών, απομυζούσε οικονομικά τους βουλγαρικούς πληθυσμούς, επέβαλε την ελληνική γλώσσα στα σχολεία και τις εκκλησίες και κατέστρεφε τα βουλγαρικά μνημεία, τα κειμήλια και τα χειρόγραφα".

"... Πολλοί ολαβόφωνοι αγροτικοί χριστιανοί πληθυσμοί με ρευστή ή ακαθόριστη εθνική συνείδηση προτιμούσαν να εγκαταλείψουν τα πατριαρχεία και να ασπάζονται την βουλγαρική Εξαρχία, για να γλιτώσουν από το μητροπολιτικό χαράτσι. Αλλά και οι ολαβόφωνοι πατριαρχικοί πληθυσμοί αρνούσαν πολλές φορές να πληρώνουν την αρχιερατική επιχορήγηση και κατάγγελλαν την φορολογική πολιτική των εκκλησιαστικών εκπροσώπων στο πατριαρχείο και στις ελληνικές κυβερνήσεις. Η διαφθορά του ανώτερου κλήρου της Μακεδονίας είχε οδυνηρές επιπτώσεις στο καθεστώς του ντόπιου

ελληνικού στοιχείου, όπως την ερήμωση των μοναστηριών από την αρπακτικότητα των επισκόπων και κυρίως την προσέλευση των χριστιανών κατοίκων στην Εξαρχία και ιδιαίτερα στην ουνία". ("ΤΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ" σελ. 27 και 44). Σημειώνεται ότι η ιστορία δεν είναι μια μάχη μεταξύ των καλών και κακών, ούτε κατάλογος "ποιος έσφαξε ποιον".

Η αξιοπιστία των πηγών και ο τρόπος της αξιοποίησής τους είναι κι αυτό ένα ζήτημα.

ΔΕΥΤΕΡΟ. Σύγχυση υπάρχει με την σημασία της λέξης Βούλγαρος. Στις ελληνικές πηγές της εποχής δεν ξεχωρίζουν πράγματι οι Μακεδόνες (ολαβομακεδόνες), καλύπτονται από τους Βουλγάρους, εφόσον οι Τούρκοι δεν τους αναγνώριζαν ως εθνική οντότητα (ανάλογη η περίπτωση των Κούρδων). Ωστόσο πρέπει ν' αποσαφηνιστεί ότι τα μιλλέτ (έθνη) της Τουρκοκρατίας έχουν θεοκρατικό χαρακτήρα. Κι εδώ παίζεται η ντομπλα. Ο "Ρουμ" (Ρωμιός) δεν έχει εθνολογικό περιεχόμενο, δεν σημαίνει αναγκαστικά Έλληνας, ειδώλως δεχόμαστε ότι δεν υπάρχουν άλλοι υπόδουλοι χριστιανοί στα χρόνια πριν την Εξαρχία. Ούτε επίσης ο Βούλγαρος των απογραφών (ο εξαρχικός της Μακεδονίας) είναι εθνικά Βούλγαρος, η συναντίληψη αυτή συγκρίνεται με την προσωρινή ταύτιση Ελλήνων και ειδωλολατρών στο πρώιμο Βυζάντιο, ή στους σημερινούς όρους "αριστερός" και "κομμουνιστής".

307Λ- ΑΥΓ.

2001-ΑΡ. 313-314

13-ΓΙΑΤΙ-13

Πολυσύνθετο ακόμη είναι και το κριτήριο της συνείδησης. Μπορεί κάποιος να δώσει καταφατική απάντηση στο ερώτημα πώς συγγενείς γίνονται ξαφνικά Έλληνες και Βούλγαροι, αν εξαιρέσει τον παγώνα της προπαγανδιστικής παιδείας;

Η εθνική συνείδηση προφανώς αμφισβητείται στις ανώμαλες καταστάσεις (τρομοκρατία, δελεαστικές προτάσεις, ειδικές συμπτώσεις και ανάγκες - τα 2/3 για ίδρυση Εξαρχοκραλίας κ.λπ.), μονάχα με συνθήκες ελευθερίας έχει καθολική ισχύ. Η λογική των σχολείων εξηγεί και την ύπαρξη Σεβφομακεδόνων, νομίζω τελικά ότι δεν πρέπει η πολιτική να μας απαντήσει στο πρόβλημα.

Ορθότερο θα είναι, αν το Σχίσμα και τις συναρτήσεις Εξαρχικών και Πατριαρχικών τις συσχετίσουμε με την Μεταστροφή και τους θρησκευτικούς πολέμους στη Γερμανία. Ο χαρακτήρας του εμφύλιου διατηρείται και στην τελευταία φάση (1904 έως 1908), όπου η ελληνοβουλγαρική επέμβαση προσπαθεί να σβήσει ή να καπελώσει αντίστοιχα, το αυτονομιστικό κίνημα. (Προσοχή στην στάμπα "Αγώνας" και όχι "Πόλεμος"). Να διευκρινιστεί επίσης ότι έχουμε Ελληνομακεδονική ρήξη εκεί όπου ο Έλληνας αντάρτης αντιμετώπιζε τους βουλγάρους (χωρικούς κυρίως της Δυτικής Μακεδονίας, που εντάχθηκαν στις γραμμές του VMPO), ενώ εκλείπουν οι μάχες των "Σιωπηρών" με τους Κρητικούς.

Στο άριστα συγκροτημένο κι "απόρρητο" βιβλίο του Αλ. Μαζαράκη - Αιωνάνος "ΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΠΕΡΙΠΤΕΙΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ" (1912), αναφέρονται η σχετικότητα των απογραφών, οι συγκρούσεις αυτονομιστών Μακεδόνων και Βουλγάρων και η πρόταση της ελληνοβουλγαρικής συμφωνίας. Στο απόσπασμα που ακολουθεί (σελ. 196) αποτυπώνονται οι διαφορές "Ρωμιών" και των "Βουλγάρων" (πατριαρχικών και εξαρχικών) και προπαντός δείχνει την εκμετάλλευση της θρησκευτικής διαίρεσης από τα "ΚΕΝΤΡΑ".

"...Μεταξύ των βουλγαροφώνων πληθυσμών οι εμμείοντες εν των Ελληνισμῶ (εννοείται το Πατριαρχείο) ουδεμίαν ἄλλην διαφορὰν ἔχουσιν ἀπὸ τοὺς οὐκωδῆτες εἰς τὸν βουλγαρισμὸν (εννοείται η Εξαρχία) προχωρήσαντες ἐμὴ τοῦ μεταξὺ αὐτῶν, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, δημιουργηθέν θρησκευτικὸν ἐθνικὸν χάσμα (τοῦτο παρὰ τοῖς μάλλον ἀμορφῶτοις ἐκ τῶν πληθυσμῶν τούτων προσλαμβάνει πολλάκις μορφήν πολιτικὴν ἢ κομματικὴν διαφορὰς (οἱ χωρικοὶ βέβαια βρίσκονταν ὅλοι σὴν ἰδίᾳ μοίρᾳ). Ἡ φυλὴ, ἡ γλῶσσα, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα εἶνε κοινὰ καὶ συγγένεια στεναὶ συνδέουσι πολλὰκις τοὺς εἰς τὰ δύο στρατόπεδα ἀνήκοντας. Ἀλλὰ ὅμως τὸ χάσμα τοῦτο ἐκλήθη, διὰ τῆς συν τῶ χρόνῳ ἀμβλύνσεως τοῦ μίσους ὅπερ οἱ αἰματηροὶ τῶν τελευταίων ἐτῶν ἀγῶνες ὤξυναν, εὐκόλῳ ἔσται εἰς τοὺς ἐπιτηδεύοντες Βουλγάρους νὰ προσελευθῶσι τοὺς μάλλον ἀμορφῶτους ἐκ τῶν ὀρθόδοξων, παριστῶντες εἰς αὐτοὺς ὅτι ουδεμία πλέον ὑπάρχει διαίρεσις καὶ διαφορὰ, ἐκμεταλλευόμενοι πρὸς τοῦτο τὸ εὐκόλῳ τῆς γλώσσης ἐπιχείρημα, ὅπερ ὡς εἶδομεν καὶ κατὰ τὰς πρώτας, τὰ

εἰρηκίνας αὐτῶν ἐνεργείας, μετεχειρίσθησαν. Μόνον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῶν ἐμπόδιον θὰ ἦτο ἡ εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἀφοσίωσις τῶν πληθυσμῶν τούτων καὶ διὰ τοῦτο οὐλοῖται περὶ ἀρσεως τοῦ σχίσματος. Ἀν τὸ σχίσμα ἀπετέλεσε τὸ μάλλον ἀποτελεσματικὸν καὶ σωτήριον ἀμυντήριον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὅπλον κατὰ τοῦ ἐνοκλήσαντος βουλγαρικοῦ κινήσου, ὑπέροπε σήμερον ἐπιβάλλεται ἡ τήρησις αὐτοῦ, ὡς τὸν μόνον φραγμὸν κατὰ πάσης ὑποῦλου βουλγαρικῆς ἐνεργείας. Ἡ τῆς ὀρθόδοξου ἐκκλησίας κεφαλὴ γνωρίζει βεβαίως κάλλιον παντός ἄλλου τὸ καθήκον αὐτῆς καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη οὐδέρεκα καὶ σύνεσις αὐτῆς ἀμείριστον ἐφείλυσαν τοὺς ἔθνοὺς τὴν ἐμπιστοσύνην. Ἀν δὲ ὑπεδείξαμεν ἀνωτέρω τὸν ἐκ τῆς τυχῶν ἀρσεως τοῦ σχίσματος κίνδυνον, ἐπετάξαμε τοῦτο διότι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς μετὰ τὸν Βουλγάρων διαρτίσεως, ἐξ ἀγνοίας βεβαίως ὑπῆρξαν καὶ τοῦτο τινὲς συνήγοροι. Πάσαν τῆς προσεγγίσεως ἐκμετάλλευσιν παρὰ τοῖς Μακεδονικοῖς πληθυσμοῖς δέον ἐγκαίρως νὰ προλάβωμεν καὶ πολεμήσωμεν, ὅπως μὴ θρηνησωμεν πάλιν νέας ἀπωλείας".

ΤΡΙΤΟ. Οἱ μάχες τῶν πατριαρχικῶν (πλειοψηφία σὲς πόλεις καὶ μειοψηφία σὲς τρία βιλαέτια) οφείλονται σὲ γνωστὸ συντηρητισμὸ τῶν ὀρθόδοξων ἀλλὰ καὶ σὲ αἰσθημὰ ἀσφαλείας ποὺ παρείχαν οἱ Τούρκοι σ' αὐτοὺς. Ἑλληνοτουρκικὴ συμφωνία ὑπῆρξε τότε (HOBBSBAWM, DAKIN, ομολογεῖται θαρραλέα καὶ ἀπὸ τὸν Καπταντζή), ἐκεῖνο ὅμως ποὺ συστηματικὰ ἀποκρύπτεται εἶναι ἡ στρατολόγησις τῶν οὐλοφώνων φιλελλήνων - "γραικομάων" οὐλαρχηγῶν. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἐξαγοράστηκαν, ὡς ὑπόδοκοι ἢ διαγραμμένοι ἀπὸ τὸ Κομιτάτο καὶ οἱ διασπώμενοι εἶχαν δύο πρόσωπα : ἀρχικὰ οργανώθηκαν σὲ VMPO, πῆραν μέρος σὲν ἐπανάστασι τοῦ 1903, ἐργάστηκαν κατόπιν ἐπὶ πληρωμῇ γιὰ τὰ ἐλληνικὰ συμφέροντα. Ἦταν ὅλοι ἀμόρφωτοι (κανεῖς δὲν ἄφησε γραπτὴ μαρτυρία) καὶ ἡ δουλειὰ τοὺς ἦταν νὰ σκοτώνουν κατὰ παραγγελία. Ἐπειδὴ τὸ "Κέντρο" δὲν τοὺς εἶχε ἐμπιστοσύνην μεταφέρονταν τὰ παιδιὰ τῶν περισσότερων σὲν Ἀθήνα, ὡς ὅμηροι, ὥστε νὰ τηρηθοῦν οἱ συμφωνίες. Στὴν Ἀθήνα, ὅταν κατέβαιναν γιὰ "ἐξορίαση" ἢ κατήχησι γίνονταν με βασιλικὴς τιμές.

Ὁ ἀναγνώστης, ὅσο καὶ ἀν σοκαρίζεται, δικαιώνει τὴν ἀποψή μου, ἀν μελετήσει προσεκτικὰ - ἀποκρυπτογραφῇ τις ἐπιστολὲς τοῦ Παύλου Μελά. (Βλέπε Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα Γ' Λυκείου, σελ. 125).

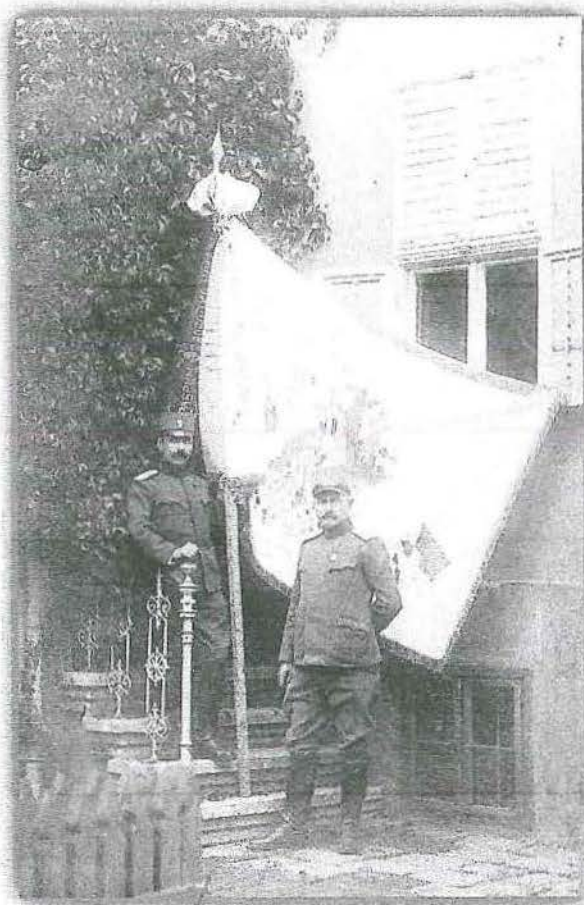
Μιλοῦν ὅμως καὶ τὰ γεγονότα :

Ὁ ἴδιος ὁ Καραβγγέλης ἐστειλε τὸν Κώττα σὲν κρεμάλα, ὅταν ἡ κρίσις συνείδησης σταμάτησε τὸ "σλαβόφωνο λιοντάρι" (ἱστορία στρατοῦ, κ.α.). Ὁ Κασοῦδης θυμιάται σὲ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ (Χοτζίδης) τις μισθοδοσίες, τις ομηρίας καὶ τις σφαγὲς αἰθῶν (Ζαγορίσαν Καστοριάς). Ὁ πρόεδρος Σεργῶν γράφει σὲν Ἐκθεσὶ τοῦ 26-11-1907 γιὰ τὴν στρατολόγησι ἀπὸ τις φυλακές: "Αἱ τουρκικαὶ φυλακαὶ εἶναι ἀριστον ἐθνικὸν σχολεῖον. Πάντες δὲ αἱ διὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα ἀπολύνομενοι ἐκ τῶν φυλακῶν, ἐξέρχονται ἀπόστολοι ἀκραφνεῖς,

ἀφοσιωμένοι, ἐμπνευσμένοι κήρυκες τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνος καὶ ἀποβαίνουσιν ἡμῖν πολῦτιμοι συνεργάται." Ὁ Λιθοξόδου ἀπορητοποιεῖ τὸν Μ.Α., παρουσιάζει με στοιχεῖα τὴν μισθοδοσίαν τοῦ Κώττα, τις λίρες τοῦ Π. Μελά, τὸ παρελθόν τοῦ Βαγγέλη, τοῦ Π. Κύρου κ.α. Ναι, γιὰ τὴν ἀπονομή τιμῶν ἀργήσε τόσο πολὺ, παρόλου ποὺ ἡ σκοπιμότητα τῆς ἡρωοποίησης τῶν "γραικομάων" τὸ ἀπαιτοῦσε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ. Ἀσφαλὲς καὶ οἱ ἐκδόσεις τοῦ Πετσίβα αποτελοῦν πολῦτιμη πηγὴ πληροφοριῶν. Στὰ "Απομνημονεύματα τοῦ Καραβίτη", πέραν τοῦ "Ματωμένου Γάμου", τὸ παρόρημα κρύβεται πρωτογενὴς ἡθοσαυρός (Στὸ ὑπόμνημα τοῦ Α. ΠΥΡΖΑ (1906) πρὸς τὸν πρωθυπουργὸ Θεοτόκη περιγράφονται, (σελ. 932 ἔως 940) τὰ ἐργήματα τῶν Μακχῶν ἀρχηγῶν καὶ μέσα ἐκεῖ ἡ κυνικότερη φράσις τοῦ Ἀθηναίου Κομιτάτου: "Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἀνάγκη τῶν Μακεδόνων, ἀλλὰ τῆς Μακεδονίας".

ΤΕΤΑΡΤΟ: Ὁ ἐμφύλιος τῶν Βουλγάρων δὲν εἶναι μὴ ἰδεολογικὴ ρήξις, ὅπως τὴν χαρακτηρίζουν οἱ ἐλληνικὲς πηγές, ὅπως δὲν ἦταν ἐμφύλιος ὁ πόλεμος τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἀμερικής. Ἡ διαμάχη Ἀυτονομιστῶν Μακεδόνων (Ξαντραλιστῶν τῆς ΕΜΕΟ) καὶ Βουλγάρων βεργοβιστῶν, εἶναι συνέπεια τῆς Μακεδονικῆς ἐθνογένεσης ποὺ ξεκίνησε συμβατικὰ τὸ 1893, κορυφώθηκε σὲ Ἰλιντεν καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴ ἀναγεννήθηκε με τὸ ΕΘΝΙΚΟ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟ ΚΟΜΜΑ τοῦ Ξαντάνσκη. Ὁ "βουλγαρικὸς ἐμφύλιος" ἀναφέρεται σὲς ἐκθέσεις τῶν μητροπολιτῶν τοῦ Μελενίκου καὶ ὁ Σακτούρης ἐνημερώνει τὴν Ἀθήνα σὲς 20-7-1907: Ρεῖ το αἷμα ποταμῶν, καὶ διαπράττονται ἀκατανόμαστα τερατογενημάτων μετὰ τῶν Βουλγάρων, δηλαδὴ ὑπὸ Βουλγάρων ἐκ Σόφιας ἐπιδραμόντων κατὰ Βουλγάρων ὑποδούλων, ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας! Τέσσερις μέρες ἀργότερα γράφει: "Λεπτομερεῖς πληροφορίας δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξώμεν, διότι καὶ αὐταὶ αἱ τουρκικαὶ ἀρχαὶ ἀγνοοῦσιν αὐτὰ, ἐπειδὴ οἱ χωρικοὶ ἐνκοκόμενοι μετὰ τῶν κακῶν, τῶν Ξαντραλιστῶν καὶ τῶν Βεργοβιστῶν, φοβοῦμενοι δὲ νὰ ἀναμιχθῶσιν εἰς ἀναρτίσεις καὶ δικαστήρια ἀποκρύπτουσι τὰ γινόμενα. Ὁ Ξαντάνσκη πρὸ μηνός καὶ πλέον ἐπιδραμὼν θύει καὶ ἀπολύει, ἀν δὲ συμμορία τῶν ἀντιθέτων ἀντεκδικούμενα πράττουσι χεῖρωνα".

Ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ἱστορικοὺς παραδέχονται τὴν ἐθνογένεσιν ὁ Κορδάτος, ὁ Ροδάκης καὶ ἔμμεσα ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν (Σιλ. Τόμος ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ σελ. 478), ὅπου ἡ Ἀυτονομία παρουσιάζεται ὡς ἀποσκοπὸς τῆς ΕΜΕΟ. (Γιὰ ὅσους θέλουν περισσότερα ἀς ψάξουν τις ἐκθέσεις τοῦ Τζορμπατζόγλου καὶ τις ἐφημερίδες τῆς Θεο/νίκης: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΥΓΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΘΕΛΗΣΗ ποὺ ἐξέδιδε τὸ κόμμα τοῦ Ξαντάνσκη - Τσερνοπέφ. Με τὸν ἐισοδιαμὸ τῆς Σόφιας σὲν ὀργάνωση καὶ τις φοβερὲς δολοφονίες ἐπέρχεται ἡ διάσπασις τοῦ VMPO (ΕΜΕΟ) καὶ ὁ ἀγῶνας τῆς Ἀυτονομίας παίρνει πολιτικὴ μορφή μετὰ τὸ 1908: ἀντίθετα προγράμματα καὶ δύο ομίades βουλευτῶν σὲ κοινοβούλιο-τῶν Νεοτούρκων (D. Dakin,

Δύο σπάνιες κι αδημοσίευτες φωτογραφίες που τράβηξε ο σερραϊός φωτογράφος Αλέκος Πέννας ανάμεσα στα χρόνια 1916 - 1918 στο Ποζάρεβιτς, ως όμηρος των Βουλγάρων. Εικονίζονται βούλγαροι αξιωματικοί και κάποιες κυρίες (πιθανόν κάποιες επιμελητέας) έξω από κάποιο επιταγμένο για τις στρατιωτικές ανάγκες της εποχής οίκημα, με φόντο μία βουλγαρική σημαία. (Αρχείο ΓΙΑΤΙ).

Βακαλόπουλος, Βλάχος). Ο Έλληνας πολίτης που βιώνει τον Μ.Α. με το σύνδρομο της Ανατολικής Ρωμυλίας (θεωρίες του Κωφού και του ΙΜΧΑ), διαμορφώνει άλλη γνώμη, μόλις μάθει την εξέλιξη της ιστορίας, ειδικά στο μεσοπόλεμο και κυρίως στο Πιρίν (Βουλγαρία, όπου η ΕΜΕΟ έγινε "κράτος εν κράτει"). Ένα βιβλίο που φωτίζει το πρόσωπο της μακεδονικής συνείδησης είναι τα "ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε." του Ε. Σταυρίδη (εκδόσεις Ελευθέρι Σκέψη), αναφορικά με την δράση του Πανίτσα στα 1925. Και βέβαια το Ζήτημα θα ήταν πιο ξεκάθαρο, αν επιτρέπονταν από την Σόφια και την Αθήνα η επανένδοση της πραγματείας του Κρ. Μισήροφ: "ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ" (Γ. Μαλιγκούδη). Ο Μισήροφ καταγόταν από την Πέλλα των Γιαννιτσών και το 1903 είδε το βιβλίο του να καίγεται από τις βουλγαρικές αρχές. Βαρβαρότητες υπήρξαν κι αλλού. Όσο κι αν αντιπαθεί τις αδελφοποιήσεις ο Βουνάτσος, μπορεί μια μέρα να "συγγενέψουν" με τιμές τα νησάκια του Δούναβη με ορισμένα ξερονήσια του Αιγαίου. Τα ενώνει ο πόνος, το αίμα των εξόριστων Μακεδόνων...

ΕΠΙΜΥΘΙΟ

Τα πράγματα δεν είναι μαύρα ή άσπρα, ούτε για όλα φταίει ο Κροάτης Τίτο. Το καθένα έχει την εξήγησή του, την διαλεκτική του. Σε κάθε περίπτωση πάντως, "... **Εμείς δεν τραγουδάμε αδελφέ μου να χωρίσουμε τον κόσμο**". Το εμπάργκο και οι αποκλεισμοί από τους διεθνείς οργανισμούς δεν μας τιμά, αδικήσαμε τους εαυτούς μας. Γνωρίζαμε ότι και τα "ΣΚΟΠΙΑ" είναι Μακεδονία (Παπαρηγόπουλος) και η ειρωνεία είναι ότι "**πριν δούμε τον Στρυμόνα, σηκώσαμε τα παντελόνια...**". Οι ανασφάλειες κι ενοχές που εμποδίζουν την πλήρη καταγραφή του Μ.Ζ., ολοένα απομακρύνονται. Η ευρωπαϊκή κουλτούρα και η πανανθρώπινη ηθική απαιτούν ελληνόπρεπη συμπεριφορά και όχι "**γκραικοποιητές**". Πάντοτε όμως θα υπάρχουν οι "**εναίσθητοι**" και εθνικά ανησυχούντες... Για κείνους τους πρόσφυγες Μακεδόνες που αισθάνονται ακόμη ότι κάτι τους λείπει, δεν χρειάζεται να μεταμορφώνονται σε βασιλικότεροι του βασιλέως. Ο κόσμος ξέρει. "**Ο ΦΟΒΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ**" του Έβιχ Φρομ, είναι επίκαιρος και για κείνους τους ντόπιους Μακεδόνες που τους κακοφαίνε-

ται, καλώς ερευνούν τις ρίζες τους.

Μάταια ψάχνουν το αθάνατο νερό, ο Τάσος Κωστόπουλος τους λυτρώνει πλουσιοπάροχα: "**Η ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ**" (Μαύρη Λίστα), η καταφρονημένη λαλιά "**Κομίτων**" και γκραικομένων, η "**Ομηρική (1)**" διάλεκτος κατά Τσιούλκα και Παπαθεμελή... Η τραγωδία φοβάμαι για ορισμένους είναι αναπόφευκτη και εφάμιλλη του Οιδίποδα, στον βαθμό που καλλιεργήθηκε ο αντισλαβικός ρατσισμός. Για την συντριπτική όμως πλειοψηφία "**Το φως είναι στραμένο, περπάτησε ...**" και ο πολυπρόσωπος - και όχι καθαρός Μακεδονικός Αγώνας -, έληξε οριστικά. Πέρασαν την Ιστορία οι Βροντάκηδες και οι Ιβάνηδες ... Σήμερα προέχει η ανθρωπιά, οι προκαταλήψεις τέλος στην σύγχρονη Ελλάδα.

ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ, εδώ και τώρα, των εξόριστων σλαβομακεδόνων.

Γιάννης Πούνος

* Ζητώ συγγνώμη για το πάθος και τις τυχόν υπερβολές μου.

2071-ΚΗ. 2001. Αρ. 313-314.

15-ΓΙΑΤΙ-15

ΨΕΥΤΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ

Η άλλη όψη των επετείων

γράφει ο Γιάννης Πούνιος

Είναι σπουδαίο να σκέπτεσαι ελεύθερα
και ακόμη πιο σπουδαίο να σκέπτεσαι δίκαια
Σουηδική παροιμία

Με τη «δόξα» του Βουλγαροκτόνου
ή με τη Διαθήκη του Κυρίλλου και Μεθοδίου;

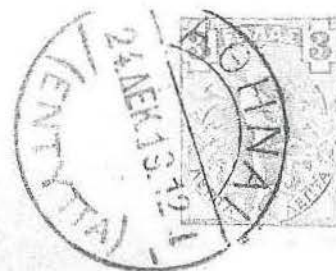
ΓΙΑ ΤΟΥΣ Ν. ΚΙΑΚΙΣ ΚΑΙ ΣΕΡΡΩΝ ο Ιούνιος είναι μήνας επετειακός. Φέτος η «90η επέτειος Απελευθέρωσης της Μακεδονίας» γιορτάστηκε ξεχωριστά στα μέρη μας και ο Δήμος Πετριτσίου καθιέρωσε τη «Μάχη της Βέτρινας» με τριήμερο εκδηλώσεων. Οι εξάσεις ήταν αναμενόμενες, απάντηση θαρρείς στην γιορτή - κοινοτοπία του «Συλλόγου Ιστορικής Μνήμης» της Βυρώνειας στο Σιδηροδρομικό Σταθμό. Οι δημότες πέρασαν έτσι ένα ιστορικό ενδοδημοτικό καύσωνα και όπως φαίνεται η «Απελευθέρωση του τόπου μας» θα δοξαστεί κι άλλο στα προσεχή χρόνια.

Επειδή όμως η Δημοκρατία είναι ελευθερία εκείνων που σκέπτονται διαφορετικά και στην προέκτασή της παύει να είναι αποτελεσματική όταν καταντάει προνόμιο, θα επιχειρήσω να δώσω την άλλη όψη της επετείου, προς χάριν ταπεινών ανθρώπων κι ενός διαλόγου επί της ουσίας. Νομίζω ότι αξίζουν μερικές θυσίες για να περισωθεί η τιμή της Ιστορίας, τόσο σαν επιστήμη, όσο και σαν απλή μαρτυρία - παράδοση. Και το χρέος προσαυξάνεται, όσο ακούγονται παράκαιρα οι υπερεθνικιστικές φωνές που δεν αρμόζει στον πολιτισμό μας. Και για την αποκατάσταση της αλήθειας, σημειώνω:

Η πρώτη παρατήρηση αφορά την ποιότητα των πανηγυρικών, μονοδιάστατων και ξύλινων λόγων με πλήθος αριθμών και στρατιωτικές ορολογίες (π.χ. ταγμάτων χωρίς να φανερώνεται η αληθινή δύναμη των εμπολέμων). Η εξέταση

24 Decembre 1912

A. Nicolaidis

ΤΟΥΡΚΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΕΙΣ ΟΣΤΡΟΒΟΝ
PRISONIERS SOLDATS TURCS À OSTROVO

των γεγονότων μονάχα από τις επιχειρησιακές εξελίξεις και η συνακόλουθη αυτονόμησή τους από τις εθνοκοινωνικές συνθήκες δεν είναι έγκυρη ανάλυση. Εν προκειμένω έχουμε και ξεκοπή των πολιτικών πραγμάτων: Καμιά αναφορά π.χ. στο ρόλο της Ρωσίας για την επίτευξη της «χριστιανικής συνεννόησης», υποτιμημένος ο διπλωματικός πυρετός του Βουκουρεστίου και των Μ. Δυνάμεων στο Ανατολικό ζήτημα.

Ακούστηκαν όμως τα παράπονα που δεν μας κατοχυρώθηκε η Γκόρνα Τζουμαγιά (Μπλαγκόεφγκραντ) αφού την «ελευθέρωσε ο στρατός μας».

Αγνοήθηκε επίσης ο ιμπεριαλιστικός χαρακτήρας και διαστρεβλώθηκαν τα πραγματικά αίτια των συγκρούσεων. Καμιά νύξη για τον εμφανιζόμενο αλβανικό παράγοντα, γενεσιουργού της δεύτερης σύρραξης, καθώς τα συμφέροντα και οι δάκτυλοι των Μ. Δυνάμεων.

Μέτρο της προχειρόδας των κεντρικών ομιλητών είναι η περιγραφή της Μακεδονικής πραγματικότητας. Βασιλεύει άραγε η ασχετοσύνη, η ατομία και σκοπιμότητα; Μάταιο να περιμένεις να δεις την εκμετάλλευση του θρησκευτικού συναισθήματος ή τη στοιχειοθέτηση του Αυτονομιστικού Κινήματος (διάβαζε Βουλγαρικού κατά το IMXA και τα κατεστημένα κέντρα) που απαιτεί Έθνευρα για τις διεργασίες της αστικοποίησης (Κιλίκις, Έδεσσα, Βροντού κ.α.) καθώς και τις συνέπειες του Διαφωτισμού και της Εξαρχοκλησίας στους Μακεδόνες. Η ίδια ατομία χαρακτηρίζει και τους επαγγελματίες ιστορικούς (σιωπή για τον

ρόλο του Σανδάσκη, τη δολοφονία του Βασιλιά, κ.α.).

Προοίμιο των βαλκανικών πολέμων δεν ήταν βέβαια ο ελληνικός Μ.Α., απεναντίας δεν νοούνται οι εξελίξεις χωρίς την Επανάσταση του Τλιντεν' στις 20 Ιουλίου 1903.

Σπουδαιότερη ένσταση προβάλλει ο ενημερωμένος πολίτης πάνω στη χρήση του όρου «Απελευθέρωση». Δεν είναι μυστικό ότι οι νικητές των μαχών εξευγενίζουν τα εγχειρήματά τους —βλέπε τους Αμερικάνους στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν— ωστόσο το μαύρο δεν γίνεται άσπρο. Ρωτώ, έτσι, τους ομιλητές, οι Πόντιοι και οι πρόσφυγες του Κιλίκις, της Ροδόπολης, της Βυρώνειας, του Πετριτσίου και του Προμαχώνα (ποσοστό 90%) απελευθερώθηκαν από το στρατηγείο του Χατζημπεϊλίκ και τη μάχη της Βέτρινας;

Να δούμε τώρα και την «Ανάσταση» του γηγενούς' πληθυσμού, εκείνο το καλοκαίρι.

Η Απελευθέρωση του Χατζημπεϊλίκ (μετέπειτα Βυρώνεια) και του Κιεσεσλ'κ (Αϊτοβούνι) πραγματοποιήθηκε με εξόντωση των κατοίκων και κάψιμο των χωριών. Είναι γνωστό πως κανένα χωριό δεν πανηγύρισε, ούτε ένας ανθρωπάκος δεν κατατάχθηκε στις στρατιές των απελευθερωτών. Από το Κιλίκις μέχρι την περιοχή μας, αλλά και βορειότερα ως τα υψώματα της Τζουμαγιάς, όλοι οι κάτοικοι που μάθαιναν τα φοβερά εγκλήματα και τις λεηλασίες έφευγαν με τα κάρα ή κρύβονταν στα δάση για να σωθούν από τους τσολιάδες. Στην περιοχή Πορροζών ο πληθυσμός κυνηγήθηκε και τα περισσότερα χωριά του Μπέλλες παραδόθηκαν στις φλόγες. Και ακριβώς τότε οι άνδρες αρχηγών

25-Π.Α.Π. 25 061-6003 №340.

χωριών (κυρίως του Αϊτοβουνίου στην περιοχή) οργάνωσαν την άμυνά τους, κρύβοντας τα γυναικόπαιδα στο βουνό.

Αυτοί λοιπόν οι χωρικοί ήσαν που σταμάτησαν την εμπροσθοφυλακή του ελληνικού στρατού και την επομένη εξολοθρεύτηκαν μέχρις ενός, ενώ η εθνική ιστοριογραφία³ τους βαπτίζει αιμοσταγείς κοιμητηζήδες για να δικαιολογηθεί σε τρίτους. Στο καμποχώρι Ερνίκιοι (Ποντισμένοι) οι κάτοικοι άκουσαν τον ψάλτη και διασώθηκαν μουρμουρίζοντας το «Χριστός Ανέστη» προς τα στρατεύματα του Στρατηλάτη. Δεν απέφυγαν όμως τους βιασμούς. Γνωστό είναι το οικόπεδο όπου έθαψαν τον αξιωματικό που σκότωσαν με τσεκούρια την ώρα του βιασμού της «βουλγαροπούλας». Στο διπλανό Σπάτοβο (Κοίμηση), όλοι ξέρουν και μιλούν με προσοχή για τον ομαδικό τάφο 18 συγχωριανών τους που εκτελέστηκαν μόλις απελευθερώθηκαν «Ο, λε, λε, μαϊκω ...» ο θρήνος των γυναικών για τους παραχωμένους στις πουλιάνες. (Υπάρχουν καταγεγραμμένες μαρτυρίες).

Η αγριότητα του πολέμου που ακόμη εξυμνείται ως ανδρεία και πολεμική αρετή των Ελλήνων δεν μπορεί στις μέρες μας να περάσει απαρατήρητη. Η γενοκτονία των οσλαβόφωνων Μακεδόνων (περίοδοι: Μ.Α., 1913, 1918-1924, Βενιζέλος 1928, Μεταξάς 1936-1941, 1945-1949) ήταν το κρυφό πρόβλημα - αιτία των συλλαλητηρίων και όχι το όνομα των Σκοπίων ...

«Η λέξη αυτοκρατορική είναι σχεδόν άγνωστη στο ελληνικό λεξιλόγιο, όμως μια ειλικρινής αυτοκρατορική των επίσημων ιστορικών μας, συνοδευόμενη από μία εκδήλωση συνγνώμης της ελληνικής κυβέρνησης, θα βοηθούσε το λαό μας στην πορεία για ηθική εξιλέωση, ώστε με τον τρόπο αυτό να αποφεύγονται στο μέλλον τα ίδια σφάλματα», σημειώνει για το θέμα αυτό ο συγγραφέας Γ. Νακρατζάς που μελέτησε τα στοιχεία της διεθνούς επιτροπής Carnegie Rapport (Αλήθεια, γιατί δεν έχει επιτραπεί η μετάφραση της έκθεσης στην ελληνική; Μάλλον για να μην μαθευτεί στον πολύ κόσμο ότι οι ελληνικές ωμότητες στο Κιλίκι και την περιφέρειά του προηγήθηκαν των Βουλγαρικών αντιποίνων στο Δοξάτο, Σιδηρόκαστρο κ.α.).

Γεννάται τελικά το ερώτημα, πώς επιτρέπονται και διατηρούνται οι εκδηλώσεις αυτές που μας θυμίζουν τις γιορτές μίσους της Φλώρινας; Ως απάντηση, η αυτολογοκρισία και μετάλλαξη των «ντόπιων» ή ν' αρκεστούμε στη δήλωση του κ. Καντζόγλου ότι και σαν μοναδικός «τρελός του χωριού» θα οργανώνει την επέτειο;

Ίσως η δεύτερη εκδοχή, μια και ο Νομάρχης Σεργίων ενεθάρρυνε τον οργανωτή, λέγοντας ότι υπάρχει και «δεύτερος τρελός που θα τον βοηθά στο έργο του».

Ενδιαφέρον έχει να εμβαθύνει κανείς στο φαινόμενο. Για τον Αριστοτέλη και τον Αυγουστίνο η τελεολογική πλευρά καθορίζει την ουσία των όντων. Και πράγματι, η μεγαλομα-

νία και ο συναγωνισμός των τοπαρχών, το παραχάιδεμα μερικών ομάδων και η υπαρξιακή αγωνία των «πολιτικών» οδηγούν σε δράσεις Προβολής με την εκμετάλλευση Αξιών και συμβόλων.⁶ Η μυθοπλασία και η πατριδοκαπηλεία περισσεύει σε ορισμένους προσφυγικούς πληθυσμούς, εφόσον δεν ξέρουν και ούτε συμπαθούν την προ του 1922 Τοπική Ιστορία.

(Ετσι εξηγείται πώς το αστεράκι της Βεργίνας μπήκε σε χαρτί τουαλέτας και σε καπάκια βοθοφρεατίων από τους επιτήδειους. Αλλά και τα συλλαλητήρια τι διδάσκουν; Ο Θεός ευτυχώς μας γλίτωσε από την ειδωλοποίηση, την εμπάθεια και ημιμάθεια εκείνων που δεν αντιλήφθηκαν πόσο άδαιο ήταν το περιεχόμενο του συνθήματος: «Η Μακεδονία είναι μία και είναι Ελληνική». Τι να πει κανείς για τη στάση της «Εκκλησίας...»;

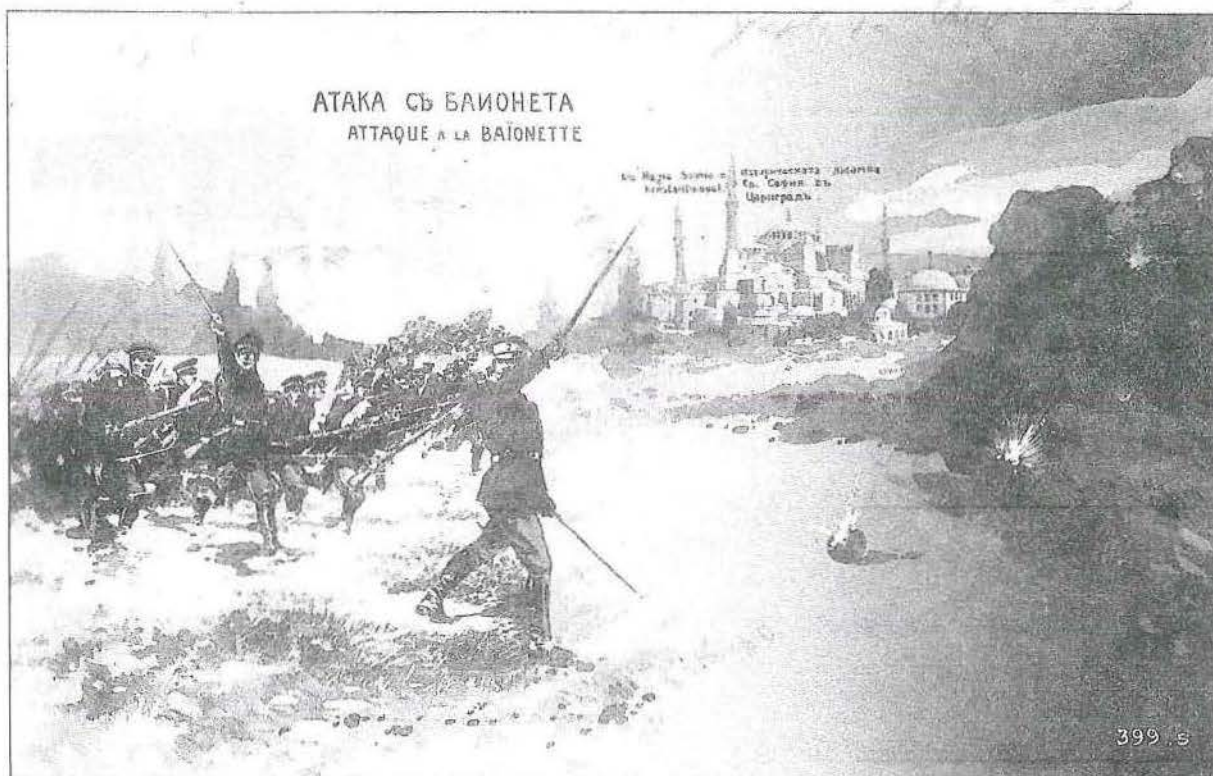
Στον αντίποδα της ανευθυνότητας στέκεται ο μορφωμένος, ο σκεπτόμενος άνθρωπος, που έχει εσωτερική ελευθερία και αρνείται τις εθνοκεντρικές εγωπάθειες. Σαν Κοσμοπολίτης βλέπει μπροστά, αποτρέπει δάφνες στη Σαλαμίνα και στις Θερμοπύλες, στεναχωριέται για τις βαλκανικές αιματοχυσίες. Το Οικουμενικό Πνεύμα συναντιέται με το Απολλώνιο Φως, μονάχα όταν βιώνεις το «Παγκόσμιο Είναι» και αφομοιώνεις την Πανανθρώπινη Κληρονομιά. Αλίμονο στους Ευρωπαίους, αν οι Γαλλο - Γερμανοί μιμηθούν τις νεοελληνικές φιέστες, τις παρελάσεις και τις πολλαπλές επετείους με τα κουτοπόνηρα βιβλία που διαχωρίζουν τους λαούς. Απεναντίας ο αρχαιοελληνικός και ευρωπαϊκός διαφωτισμός διδάσκουν πως, ότι Φωτεινό και Άξιο έμεινε στον Πολιτισμό δεν έχει σχέση με τη φρίκη του πολέμου. Ξεκάθαρα λοιπόν, πίσω από την ευγενική πρόσοψη του πατριωτισμού κρύβεται τις περισσότερες φορές η μοχθηρότερη κακία, η πονηράδα των ολίγων και η μοιρολατρεία των πολλών. Ορίστε η αιτία των πολέμων. Μα ευτυχώς η νεολαία μας έχει άλλη γνώμη, στρέφει την πλάτη της σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις / κοσμοθεωρήσεις, που δείχνουν συμπτώματα παρακμής και νεοειδωλολατρεία.

Ο Θεός μαζί της.

Γιάννης Πούνιος

Σ.Σ. Το άρθρο δεν γράφεται υστερόβουλα για αναμόχλευση των παθών. Προέχει η αυτογνωσία και η εύρεση των ορθών οροτήτων της νέας εποχής. Σε κάθε περίπτωση η αξία μιας επετείου συνίσταται νομοτελεσμακά και ιστορικά, όχι στον πρόχειρο και βολικό πανηγυρισμό, αλλά στην αξία της ως πρόκληση για εσωτερικό διάλογο και εθνική καλυτέρευση. («Η ιστορία στην κόψη του χρόνου» Στ. Ράμφος).

Υπάρχει, κι είναι ντροπή, κι ένα άλλο ηθικό ζήτημα. Πότε θα επουλωθούν οι πληγές του εμφυλίου; Πότε η Ελλην. Δημοκρατία θα επιτρέψει τον επαναπατρισμό των Μακεδόνων, πραγματικά παλιννοστούντων; Το ίδιο ερώτημα προς τη μητέρα Εκκλησία, πώς εμφανίζεται άραγε το επιλεκτικό μίσος από τους Ρωμούς, οι οποίοι «ξαναϊνώνονται ακόμη και όταν τσακώνονται»;

Βουλγαρική μεγαλοϊδεατική προπαγανδιστική καρτα της εποχής των Βαλκανικών πολέμων, που δείχνει την προέλαση του βουλγαρικού στρατού προς κατάληψη της Κωνσταντινούπολης.

Σημειώσεις

1. Θα πρέπει να πουμε πως ραχοκοκαλιά των προπολεμικών συμβάντων είναι το Ίλιντεν, χωρίς την επανάσταση δεν θα υπήρχαν στην ιστορία οι Δραγούμηδες, οι Μελάδες και Φλωριάδες. Αποδεικνύεται τούτο και από το σκεπτικό των κορυφαίων παραγόντων της εποχής. Δεν είναι τυχαίο που στο ημερολόγιο του Μεταξά διατυπώνεται το ενδιαφέρον του Βενιζέλου Ανατολικά στην Ιωνία και όχι στη Μακεδονία (Περ. Ροδάκης) και δεν αδικείται ο «εθνάρχης» αν προσέξουμε τις προτάσεις του το 1915 για παραχώρηση της Καβάλας (και άρα της Ανατ. Μακεδονίας) στους Βουλγάρους (Ιστορία Γεν. Λυκείου, τευχ. Γ, σελ. 75). Επίσης ενδιαφέρον έχει η αντίθεση προς τον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1912, η συμμαχία του Φαναρίου, του Χρυσανθου, του Ίωνος Δραγούμη και του Πολίτη (Πετσίβας).

2. Αφορά τους ντόπιους, που στα χρόνια του ΜΑ χαρακτηρίζονταν Μακεδόνες και μετά την απελευθέρωση βαφτίστηκαν Βούλγαροι, Μακεδονοσλάβοι, Σέρβοι, ΣλαβοΜακεδόνες, Δίγλωσσοι, Σκοπιανοί, Σλάβοι, ελληνομανείς κ.ο.κ. (ρεκός Γκίνες για τους "ανύπαρκτους", τους πλέον φιλήσυχους πολίτες της Ελλάδας).

3. Βλέπε για παράδειγμα "Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝ. ΠΟΛΕΜΩΝ" του Βεντήρη, το αντίστοιχο έργο του Παρασκευόπουλου κ.ά.

4. Περιοδικό ΠΟΛΙΤΗΣ τεύχ. 56/25-9-1998

5. Σε δημόσια ομιλία τού στην Βυρώνεια 6-7-03. Γνωστός βου-

λευτής συλλαμβάνοντας τότε το αδιέξοδο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας πρότεινε την ανάθεση της διοργάνωσης στο δήμο με την ελπίδα και να μην χρειάζονται τα λεωφορεία για την μεταφορά Θεσσαλονικέων και να σταματήσει η τοπική κόντρα. Διατυπώθηκε και μια δεύτερη πρόταση - αίτημα προς την Πολιτεία: Να ανεγερθεί μνημείο για την αναμνηστική πλακέτα που υπάρχει στο πλατάνι. Φαίνεται ότι δεν πρόσεξαν το μνημείο της κοινότητας, 20 μέτρα δίπλα τους. Ωστόσο, επειδή υπάρχει φόβος να διαμορφωθεί όλη η χώρα με αγάλματα δεν θα ήταν πολυτιμότερο οι Νομαρχίες Σερρών και Κιλκίς να εργαστούν από κοινού για ένα ΑΝΟΙΚΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ για «Βαλκάνια, από πυριτιδαποθήκη στην Ευρωπαϊκή Προοπτική» με ακαδημαϊκούς εισηγητές από Άγκυρα, Αθήνα, Σόφια, Σκόπια, Τίρανα και Βελιγράδι; Πέτρα ή Λόγος;

6. Τα σύμβολα, τόσο στις επιστήμες όσο και στη καθημερινή ζωή και την ιστορία, έχουν απασχολήσει τον κορυφαίο φιλόσοφο G.F. Hegel που επισημαίνει "Η αλήθεια στα σύμβολα παραμένει θολή και αποκρύπτεται από το στοιχείο του αισθητού και επανέρχεται πλήρως καταδεικνυμένη στη συνείδηση μόνο υπό τη μορφή της σκέψης(το νόημα είναι η ίδια σκέψη (...)). "Επιστημονική Έρευνα" ΨΑΡΡΟΥ/ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ σελ. 107, εκδ. Δαρδανός (Ciencia de la Logica, Solar/Hachette, Argentina, 1968, σελ. 190). Για επαλήθευση ας θυμηθούμε το πουλάκι της Χούντας.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΊΛΙΝΤΕΝ

Άγει δε προς την αλήθειαν χρόνος
(φανερώνει την αλήθεια ο χρόνος)
ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το παρόν άρθρο γράφεται (σε δύο τεύχη), όπως υποσχεθήκαμε στο 4^ο φύλλο με σκοπό να τεκμηριώσει το δίκαιο της άλλης πλευράς στο Μακεδονικό που ήδη λύθηκε οριστικά με τη συμφωνία των Πρεσπών. Θα χαμογελάσουμε ωστόσο αν οι γνωστοί μας συκοφάντες τολμήσουν πάλι να μιλήσουν για «ΣΧΕΔΙΟ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ» και «προδοσία», διότι εμείς παρουσιάζουμε ένα ιστορικό γεγονός του 1903 που αφορά την Μακεδονία υπό την Οθωμανική κυριαρχία και ΟΧΙ τη σημερινή κατάσταση που δεν μας ενδιαφέρει.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 20 Ιουλίου 1903, ημέρα εορτής του προφήτη Ηλία [με το παλιό ημερολόγιο], ξέσπασε στη Μακεδονία η μεγάλη επανάσταση που έμεινε γνωστή στην ιστορία ως Ίλιντεν. Το Ίλιντεν προετοιμάστηκε μεθοδικά από την Εσωτερική Μακεδονική Επαναστατική Οργάνωση [Ε.Μ.Ε.Ο. σε ελληνικά], γνωστή στους Μακεδόνες ως Βνάτρεσνα Μακεδόνσκα Ρεβολουτσιονέρνα Οργκανιζάτσια [Β.Μ.Ρ.Ο.], και στην Ευρώπη σαν Internal Macedonian Revolutionary Organization [Ι.Μ.Ρ.Ο.].

Η συμμετοχή του αγροτικού χριστιανικού πληθυσμού, τόσο του εξαρχικού όσο και του πατριαρχικού, ήταν σχεδόν καθολική στις περιοχές όπου ξέσπασε η Επανάσταση [κυρίως στη Δυτική Μακεδονία].

Το Ίλιντεν αντιμετωπίστηκε εχθρικά από το ελληνικό κράτος, τα προξενικά όργανα του οποίου συνεργάστηκαν με τους Οθωμανούς για την κατάπνιξή του. Η έκρηξη ενός επαναστατικού κινήματος που αγωνιζόταν για τη δημιουργία ανεξάρτητου μακεδονικού κράτους τρόμαξε το ίδιο Τούρκους και Έλληνες. Οι πρώτοι έχαναν το ευρωπαϊκό τμήμα της αυτοκρατορίας τους και οι δεύτεροι την κληρονομιά από πιθανή αποσύνθεση του μεγάλου άρρωστου "αδελφού".

Η επανάσταση του Ίλιντεν πνίγηκε στο αίμα. Πατριαρχικός κλήρος και άνθρωποι της ελληνικής κυβέρνησης τέθηκαν στην υπηρεσία του οθωμανικού στρατού και των βασιβουζούκων. Πυρπολήσεις χωριών, φόνοι άμαχων γυναικόπαιδων και πλιάτσικο των πάντων, ήταν η απάντηση του οθωμανικού κράτους. Οι λαοί της Ευρώπης βρέθηκαν στο πλευρό των Μακεδόνων επαναστατών, εκτός της Ελλάδας που τους αποκήρυξε και τους συκοφάντησε.

Ο Έλληνας αναγνώστης που θα προσφύγει σήμερα στην ελληνική –περί μακεδονικού– βιβλιογραφία, θέλοντας να σχηματίσει μια άποψη για το Ίλιντεν, θα διαβάσει τα εξής ψεύδη:

α] Το Ίλιντεν ήταν ένα βουλγάρικο κίνημα που εκδηλώθηκε στη δυτική Μακεδονία το καλοκαίρι του 1903.

β] Πήραν μέρος σ' αυτό κυρίως σλαβόφωνοι σχισματικοί [εξαρχικοί] αγρότες καθοδηγούμενοι από τους κομιτατζήδες.

γ] Ελάχιστοι πατριαρχικοί [σλαβόφωνοι, βλαχόφωνοι, αλβανόφωνοι] συμμετείχαν στο Ίλιντεν, κι αυτοί εξαναγκασμένοι από τα κομιτάτα, υπό την απειλή θανάτου.

δ] Οι αντάρτες χτύπησαν βίαια τόσο τον άμαχο μουσουλμανικό πληθυσμό, όσο και τους πατριαρχικούς.

ε] Τα αιματηρά αντίποινα του οθωμανικού στρατού ήταν αναμενόμενα από την ηγεσία του κινήματος και μάλιστα επιδιωκόμενα, ώστε να προκαλέσουν την ανάμιξη των μεγάλων δυνάμεων της εποχής για την επιβολή μεταρρυθμίσεων.

στ] Σε τελευταία ανάλυση το κίνημα του Ίλιντεν δεν μπορεί να χαρακτηριστεί επανάσταση ή λαϊκή εξέγερση.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ ΔΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙ ΩΣ ΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΓΙΑΤΙ", ΤΕΥΧ-1937
Α# 266-267

ΕΙΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗ ΕΠΙ ΣΗΕ ΣΤΗ "ΦΩΝΗ", ΤΕΥΧΗ 6 & 7 (2019)

Όλοι οι Έλληνες συγγραφείς που έγραψαν κάτι για το Ίλιντεν, συμφωνούν λίγο ως πολύ στα παραπάνω σημεία, τα οποία συνιστούν την ελληνική θέση. Η θέση αυτή ωστόσο υπηρετεί πολιτικές σκοπιμότητες και είναι ενταγμένη στην ελληνική προπαγανδιστική συνολική άποψη του ελληνικού κράτους για το μακεδονικό ζήτημα.

Η Βουλγαροποίηση του Ίλιντεν σημαίνει αυτομάτως τη βουλγαροποίηση της... αυτονομίας της Μακεδονίας. Σημαίνει άλλοθι και νομιμοποίηση της επέμβασης του Π. Μελά. Η αυτονομία ήταν ταφόπλακα στις διεκδικήσεις κι έπρεπε πάση θυσία ν' αποφευχθεί, διότι οι συνθήκες στη Μακεδονία ήταν πολύ διαφορετικές απ' ό,τι στην Ήπειρο, στα νησιά και στην Ιωνία. Ο Ελληνισμός περιοριζόταν στην παράλια ζώνη και μαζί με την Κοζάνη και τις διάσπαρτες κοινότητες της μεσαίας ζώνης υστερούσε αριθμητικά από τους σλαβόφωνους Μακεδόνες [Βλέπε "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ" εκδόσεις Ακαδ. Αθην. σελ. 452]. Τα νούμερα της απογραφής του 1905: 576.892 Έλληνες και 400.637 Βουλγάρους αφορούν το θρήσκευμα, πατριαρχικούς [Ελληνόφωνους, Σλαβόφωνους, Βλαχόφωνους-Γύφτους και Αρβανίτες Χριστιανούς] κι εξαρχικούς. Ως προς το γένος οι Έλληνες πλησίαζαν το 10,6%. Ο Νεοκλής Καζάζης στις διαλέξεις και στα συλλαλητήρια χάραξε τη γραμμή: "Κάτω η επάρατη ιδέα: «Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ». Η Μακεδονία, κύριοι, δεν ανήκει στους Μακεδόνες, δυνάμενους να διαθέτουν αυτής, ως βούλονται [σελ. 162, έκδοση Γαλατιανού 1993 «Η Μακεδονία και τα Ελληνικά δίκαια». Όμως για τη Μεγαλόνησο, στην ίδια περίοδο, ο πρύτανης βροντοφώναζε υπέρ της Αυτονομίας]. Και ο Λάκης ο Πύρζας ο Μακεδονομάχος στο υπόμνημά του στον Πρωθυπουργό Θεοτόκη για τα εγκλήματα του Ελληνομακεδονικού κομιτάτου αναφέρει το περιβόητο: «Εμείς δεν έχουμε ανάγκη των Μακεδόνων αλλά της Μακεδονίας.» στο παράρτημα σελ.937 Β'Τόμος «Απομνημονεύματα Καραβίτη» εκδόσεις Πετσίβα.

Γιατί το Ίλιντεν πρέπει να είναι "βουλγαρικό" και "ψευδοεπανάσταση", το αποκαλύπτει ο κορυφαίος πρώην κρατικός προπαγανδιστής και για δεκαετίες σύμβουλος του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών Ευάγγελος Κωφός, σε εισήγησή του στο συμπόσιο για τα "80 χρόνια του μακεδονικού αγώνα", που συνδιοργάνωσαν το 1984, το ΙΜΧΑ, η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών και το Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα:

"Η εξέγερση του Ίλιντεν έχει πάρει πλέον διαστάσεις στη γιουγκοσλαβομακεδονική ιστοριογραφία ανάλογες εκείνων της αμερικανικής, της γαλλικής και της ελληνικής επανάστασης", γράφει ο Κωφός. Έχει επίσης, συνεχίζει, "περιβληθεί το μύθο συγκλονιστικού έπους, που συνδυάζει την παλλαϊκή εξέγερση ενάντια στην οθωμανική κυριαρχία και την ιδεαλιστική ενατένιση μιας δημοκρατικής και ισόνομης κοινωνίας, με την ενεργητική προβολή της εθνικής ιδιαιτερότητας του «μακεδονικού» λαού. Και όλα αυτά, εξυπηρετούν όχι μόνο τη σχετική φιλολογία για τη γέννηση του μακεδονικού έθνους, αλλά και την προσπάθεια απάλειψης οποιασδήποτε βουλγαρικής σύνδεσης μ' αυτά". [Βλ. το άρθρο του Ο μακεδονικός αγώνας στη γιουγκοσλαβική ιστοριογραφία, στα δημοσιευμένα υλικά του συμποσίου, σελ. 311].

Αν επομένως "ενοχλεί" το ιστορικό γεγονός μιας λαϊκής μακεδονικής επανάστασης [γιατί εντάσσεται στη διαδικασία της μακεδονικής εθνογένεσης], το υποβαθμίζεις σε βουλγαρική μικρό ή ψευτοεξέγερση. Στην περίπτωση δηλαδή του Ίλιντεν, η ελληνική ιστοριογραφία εφαρμόζει για πολλοστή φορά το αγαπημένο της δόγμα: εάν τα γεγονότα δεν συμφωνούν μαζί μας, τόσο το χειρότερο για τα γεγονότα.

[Φωτεινή εξαίρεση ένα άρθρο του Περικλή Ροδάκη το 1988, του Ραφαηλίδη, Μαργαρίτη («Πολίτης») και του Ελεφάντη και η μικρή, αλλά αρκετά ουσιαστική παρουσίαση της εξέγερσης από τον Κορδάτο "Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛ. ΕΘΝΟΥΣ" τομ.15^{ος} σελ. 231 δίνει κάποια στοιχεία, όμως αντιγράφει την ιστορία του D. Dakin "Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ" Έκδοση του Μουσείου Μ.Α. 1966].

Το Ίλιντεν είναι πράγματι για τους Μακεδόνες σημείο αναφοράς και σύμβολο αγώνα, συνδεδεμένο με τον εθνικό αυτοκαθορισμό [σύμφωνα με τις σύγχρονες περί εθνογένεσης αντιλήψεις]. Αποτελεί την κορυφαία πράξη αντιοθωμανικού λαϊκού, αυτονομιστικού,

→

επαναστατικού, μακεδονικού κινήματος, που προηγείται και προκαλεί τη μισθοφορική ελληνική αντεπαναστατική επέμβαση, τον ελληνικό δηλαδή "αντιμακεδονικό αγώνα".

Η επανάσταση του Ίλιντεν θεωρείται και η πρώτη "σοσιαλιστική" επανάσταση των Βαλκανίων [αγροτική]. Η "κομμούνα του Κρούσοβου" ενόχλησε τις αντιδραστικές κυβερνήσεις της Ευρώπης [η Ιταλία έστειλε πολεμικά πλοία προς βοήθεια του Σουλτάνου. Δες Χρονικό του 20^{ου} αιώνα] και γι' αυτό τη συκοφάντησαν και την πολέμησαν. Στη διάρκεια του Μ.Α. οι Άγγλοι και οι γερμανοί εφαρμόζοντας το δόγμα για την ακεραιότητα της Τουρκίας κρατούν την πλέον φιλελληνική θέση [*"Κυανή Βίβλος"*, που θα ζήλευε και ο Γάλλος φιλέλληνας – κρατικοδίαιτος δημοσιογράφος Μισέλ Παγιερές].

Στις σελίδες που ακολουθούν, το Ίλιντεν ανασυντίθεται, με βάση αποκλειστικά και μόνο τα σχετικά ανέκδοτα ντοκουμέντα του ιστορικού αρχείου του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών. Το υλικό αυτό έχουν "χρησιμοποιήσει" με επιλεκτικές αναφορές και επιλεκτικότερες αποκρύψεις οι έλληνες πανεπιστημιακοί Νικόλαος Βλάχος [*"Το μακεδονικόν ως φάσις του ανατολικού ζητήματος"*, 1935, σελ. 263-271] και Κωνσταντίνος Βακαλόπουλος [*"Η Μακεδονία στις παραμονές του μακεδονικού αγώνα"*, 1986, σελ. 197-261].

Οι προαναφερόμενοι συγγραφείς, επεδίωξαν εφαρμόζοντας την προκρούστεια μέθοδο, να φέρουν το Ίλιντεν στα μέτρα των αναγκών της ελληνικής προπαγάνδας. Οι ειδήσεις των ελληνικών πηγών αναδεικνύουν ωστόσο πράξεις και καταστάσεις που αναιρούν το "ιστορικό" έργο τους και επιβεβαιώνουν την αφερεγγυότητα του λόγου τους.

Ο πατέρας αυτής της έρευνας είναι ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΙΘΟΞΟΟΥ, τα ιστορικά άρθρα του οποίου μελετούν με προσοχή οι πανεπιστημιακοί και ορισμένοι ξαναγράφουν την ιστορία. Και ο σκοπός της αληθινής ιστορίας είναι να φωτίσει την παρούσα φάση του μακεδονικού ζητήματος μέσα από τη γνώση του παρελθόντος αλλά και αντίστροφα την κατανόηση του παρελθόντος μέσα από το παρόν. Διαβάστε τα βιβλία του Καράβα, Ηρακλείδη, Ματάλα κ.α.

Ι. ΤΑ ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ

Το πρώτο ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί σχετικά με το Ίλιντεν, είναι τα αίτια που το προκάλεσαν. Ποιες ήταν δηλαδή, οι κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που επαναστατικοποίησαν τον μακεδονικό αγροτικό πληθυσμό στις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

Ο πρόξενος της Μπίτολα [Μοναστηρίου] Κιουζέ Πεζάς, γράφει σχετικά, ένα χρόνο πριν το Ίλιντεν, στις 2 Μαΐου 1902, σε έκθεση προς τον πρόεδρο της ελληνικής κυβέρνησης:

"Όπως πεισθή η υμετέρα Εξοχότης, ότι δεν παραλογίζομαι, αρκεί να λάβη υπόψη ότι τα κύρια αίτια τα γεννήσαντα και αναπτύξαντα την κατάστασιν ταύτην παραμένονσι πάντοτε αμετάβλητα. Η Τουρκική διοίκησης ούτε εβελτιώθη ούτε υπάρχει ελπίς να βελτιωθή υπό το παρόν σύστημα. Η διαφθορά των υπαλλήλων θα εξακολουθήση ως και πρότερον, διότι ουδεμίαν βλέπω σοβαράν προσπάθειαν προς αναχαιτισμόν της οικονομικής του κράτους παραλυσίας, ήτις είναι η κυρία αφορμή της διαφθοράς των υπαλλήλων". Και συνεχίζει: "Αι καταπιέσεις των χριστιανών εκ μέρους των αγροφυλάκων, των βέηδων και των στρατιωτικών αποσπασμάτων, είνε πάντοτε εις την ημερησίαν διάταξιν, αι ασχημιαί δ' αύται, ας δεν δύναται να προλάβη η κεντρική διοίκησης, θα καθιστά πάντοτε προθύμους τους χωρικούς εις τας έστω και απατηλάς εισηγήσεις των συμμοριτών" [έγγραφο Νο 214].

Η άθλια κατάσταση στην οποία έχει περιπέσει πριν την επανάσταση του Ίλιντεν ο μακεδόνας χριστιανός αγρότης, αποτυπώνεται επίσης και στο πρόγραμμα δράσης- του έτους 1903 – του κομιτάτου των Τσεντραλιστών [το έγγραφο βρίσκεται μεταφρασμένο στο ιστορικό αρχείο του ΥΠ.ΕΞ.].

"Μέχρι τούδε η Τουρκική Διοίκησης – διαβάζουμε σ' αυτό – αγνοεί τι εστί ευδαιμονία και πως αύτη εξασφαλίζεται. Οι φόροι ους εξακολουθούσι πληρώνοντες οι χριστιανοί είναι φόρος δουλείας εξ ων ουδέ καν μέρος διατίθεται προς εξασφάλισιν της ευδαιμονίας αυτών. Οι δρόμοι κατασκευάζονται δι' αγγαρείας και εκ τούτων επωφελείται το κυρίαρχον έθνος. Ο τρόπος της

εισπράξεως των φόρων και της δεκάτης είναι εξ εκείνων οίτινες εις τα άλλα κράτη από πολλού κατεδικάσθησαν εις θάνατον. Ουδεμίαν βοήθειαν παρέχει εις την εκπαίδευσιν του έθνους, όπερ καίτοι δι' ιδίων αυτού δυνάμεων αγωνιζόμενον εμποδίζεται πολλαχώς υπό της Αρχής, διότι η καταδίκη του έθνους εις αμάθειαν αποτελεί εν εκ των πολλών συμφερόντων του κυρίαρχου έθνους. Ο προορισμός του στρατού είναι μάλλον η φύλαξις των υπηκόων εν υποταγή, παρά η υπεράσπισις της χώρας κατά των έξωθεν εχθρών. Ο δε των δικαστηρίων και της διοικήσεως δεν είναι η απονομή της δικαιοσύνης και η εξασφάλισις της τάξεως, αλλά μάλλον η εξυπηρέτησις των συμφερόντων του κυρίαρχου έθνους και τρομοκράτησις του δουλεύοντος. Οι εντεταλμένοι την φύλαξιν της ζωής των υπηκόων αυτοί πρώτοι κρατούσι πάντοτε εν τρόμω και κινδύνω αυτήν. Τα δικαιώματα του ανθρώπου και η προσωπική αξία παρά τοις χριστιανοίς της Μακεδονίας ουδεμίαν έκκτηνται σημασίαν. Εκτός του ότι οι χριστιανοί της Μακεδονίας πανταχού γίνονται αντικείμενον εξευτελισμού και περιφρονήσεως το να δύνανται μόνον να ζώσι θεωρείται παρά της Κυβερνήσεως εξαιρετική χάρις απονεμομένη αυτοίς παρά του Κυρίαρχου κράτους. Η οικογενειακή τιμή και ζωή συνισταμένα μόνον εις ξηράς λέξεις πράγμα θεωρούνται ως μη υπάρχουσαι. Ταύτα ευρίσκονται εις την διάκρισιν των Τούρκων ως είδος παιγνίου. Θρησκεία, ήθη, έθιμα και θρησκευτικά αισθήματα χρησιμεύουν εις διασκεδάσεις τοις Μουσουλμάνοις. Δια ταύτα ούτε έλεγχος ούτε προστασία υπάρχει. Εις εκ των όρων της προόδου ενός έθνους είναι η διατήρησις της ευρωστίας αυτού. Εν Μακεδονία και Αδριανουπόλει ουδέ καν λόγος ευρίσκεται εις πολύ κατωτέραν θέσιν των ζώων απέναντι των κυρίων αυτού".

Οι Τσεντραλιστές, οι ντόπιοι μακεδόνες αυτονομιστές, ηγούνται του Ίλιντεν, το καλοκαίρι του 1903. Ας δούμε λοιπόν στο ίδιο έγγραφο το πολιτικό πρόγραμμά τους, για το οποίο μισόλογα μόνο ψελλίζουν οι έλληνες ιστορικοί:

"Αφού πρώτον ο λαός διαφωτισθή περί της καταστάσεώς του, -υπογραμμίζεται- πρέπει να διδαχθή ότι, εν η περιπτώσει αλλάξη αυτή θα αντικατασταθή υπό νέου καθεστώτος παρέχοντας τελείας εγγυήσεις ασφαλείας ζωής και τιμής, αλλά προς επιτυχίαν τούτου πρέπει να κατηχηθή ότι έχει ανάγκην πολέμου καλώς οργανωμένου και δυναμένου να διαρκέση πολύν χρόνον. Καθ' ην ώραν γίνηται η κατήχησις, όταν υπάρχουσι και Τούρκοι πρέπει να εμπνεύσητε ότι αποβλέπετε προς εν καθεστώ συνταγματικόν παρέχον εγγυήσεις απονομής δικαιοσύνης εξ ίσων εις όλας τας τάξεις και φυλάς και να επιστήσετε την προσοχήν του λαού εις αυτό το σημείον. Καθ' ον χρόνον διαφωτίζετε τα πνεύματα των πολεμιστών δεν πρέπει να παραμελείτε να επισύρετε την προσοχήν αυτών επί του Μακεδονικού ζητήματος υπό άποψιν διεθνήν. Πρέπει να εθίσγητε αυτούς να μην αναμένωσι καμμίαν βοήθειαν παρά της Ρωσσίας, Αυστρίας, Βουλγαρίας, Σερβίας και Ελλάδος, αλλά να βασίζονται επί της ιδίας αυτών δυνάμεως. Πρέπει ν' αναπτύξετε αυτοίς ότι η ελευθερία δεν δίδεται ως ελεημοσύνη εις τους λαούς, αλλ' αυτή αποκτάται δια των όπλων, και όταν το όπλον ευρίσκεται εις την χείρα τότε και η δύναμις αυξάνει".

Οι Τσεντραλιστές επαναστάτες, ακολουθούν την επαναστατική αρχή ότι ο λαός πρέπει να στηρίζεται στις δικές του και μόνο δυνάμεις. "Ο λαός - τονίζεται- δεν πρέπει να εξαπατάται εκ των λόγων ότι θα δυνηθή να απαλλαγή του, είτε δια της Βουλγαρίας, είτε δια τινος άλλης δυνάμεως, απ' εναντίας πρέπει να έχη την πεποίθησιν ότι δια των εν δουλεία μεν διατελουσών, αλλ' εσχάτως διοργανωθείσών ιδίων αυτού δυνάμεων θα δυνηθή ν' ανακτήσῃ την ανεξαρτησίαν αυτού".

Η δημιουργία ανεξάρτητου μακεδονικού κράτους και η βαλκανική ομοσπονδία είναι ο τελικός στόχος των Τσεντραλιστών: "Πρέπει -σημειώνεται- να διαφωτισθή ο λαός περί του Μακεδονικού ζητήματος υπό διεθνή άποψιν και να πεισθή ότι η Μακεδονία ένεκα λόγων εθνολογικών είναι αδύνατον να προσαρτηθή εις οιονδήποτε άλλο κράτος. Είναι ανάγκη να διαφωτισθή ο λαός ότι σκοπός των ομόρων κρατών δεν αποβλέπει εις την απολύτρωσιν αυτού αλλ' εις την δια προσαρτήσεως επαύξησιν της χώρας των δια διαμελισμού της Μακεδονίας. Η ιδέα της ενώσεως των Βαλκανικών κρατών θα χρησιμεύση ως βάσις προς ένωσιν αυτών, τα δε ειρημένα κράτη πρέπει να πεισθώσιν ότι η σωτηρία όλων εν τούτω έγκειται, η Μακεδονία θέλει χρησιμεύση ως κέντρον της Ενώσεως αυτής".

Τα ηγετικά στελέχη της ΕΜΕΟ Σαντάνσκι και Ντέλτσεφ περιοδεύοντας στην Μακεδονία ματαίωσαν την απόφαση του "Συνεδρίου" [24-1-1903] για εξέγερση την Άνοιξη, κάτι που επεδίωκαν οι Βερχοβιτσές. Ο Ντέλτσεφ διακήρυττε: "Η Μακεδονία έχει τα δικά της συμφέροντα και τη δική της πολιτική που αφορούν κάθε Μακεδόνα. Οποιος θέλει να εργαστεί για την προσαρτήση της Μακεδονίας στην Βουλγαρία, Ελλάδα ή Σερβία, αυτός μπορεί να θεωρείται καλός Βούλγαρος, καλός Έλληνας ή καλός Σέρβος, όχι όμως καλός Μακεδόνας". Για το χαρακτήρα της εξέγερσης, διέφερε ριζικά από τους Βερχοβιτσές [Βουλγαρόφιλους] έλεγε: "Είναι έγκλημα η απελευθέρωση του λαού μέσα από εσκεμμένες σφαγές και καταστροφές..." [Ι. Μέγα στο βιβλίο του «Βαρκάρηδες»].

Στα προαναφερόμενα αποσπάσματα περιγράφεται καθαρά η επαναστατική κατάσταση που έχει δημιουργήσει η οθωμανική κακοδιοίκηση καθώς και ο αυτονομιστικός προσανατολισμός της τσεντραλιστικής μακεδονικής ηγεσίας.

Ας περάσουμε λοιπόν τώρα στον παράγοντα ελληνικό κράτος. Ποια δηλαδή ήταν η πολιτική του, μέσω της διπλωματίας και των πρακτόρων του, μπροστά στο ενδεχόμενο του ξεσπάσματος επανάστασης στη Μακεδονία.

Αποκαλυπτική απάντηση μας δίνει μια άλλη έκθεση του πρόξενου Μοναστηρίου Κιουζέ Πεζά προς τον έλληνα πρωθυπουργό [10/1/1902].

Στο Μοναστήρι έχει αναλάβει καθήκοντα νέος βαλής, ο Εδίπ Πασάς. Ο έλληνας πρόξενος ενημερώνει την ελληνική κυβέρνηση για τη συνάντησή του με το νέο βαλή και για τα όσα κουβέντιασαν. Από όσα γράφει, προκύπτει πως υπάρχει διαταγή του Μεγάλου Βεζύρη προς τη γενική διοίκηση Μοναστηρίου για στενή συνεργασία με το ελληνικό προξενείο προς αντιμετώπιση των επαναστατών.

"Την διαταγήν ταύτην εις μάτην ανεζήτησεν ο Εδίπ Πασάς, ως ρητώς με διαβεβαίωσε - γράφει ο Πεζάς- δυστυχώς δε ούτε νεωτέραν τινα έλαβε μέχρι σήμερον περί του αντικειμένου τούτου διαταγήν, καίτοι η Β. Πρεσβεία δια τον υπ' αριθμ. 1195 από 28 Δεκεμβρίου παρελθόντος έτους εμπιστευτικού αυτής εγγράφου ανήγγειλε και εμοί ο Μέγας Βεζύρης υπεσχέθη να δώση ρητήν διαταγήν προς τον νέον Γενικόν Διοικητήν".

Ο Πεζάς ζητάει λοιπόν να ζητηθεί από τον έλληνα πρεσβευτή στην Κωνσταντινούπολη, να ξαναρωτήσει το Μεγάλο Βεζύρη αν έδωσε την εντολή στο νέο βαλή Μοναστηρίου. "Εάν υπεμνήσκειτο -παρατηρεί- τω Μ. Βεζύρη υπό της Β. Πρεσβείας η εκτέλεσις της υποχρέωσης ταύτης μεγάλως θα διευκολύνεται η θέσις μου, διότι ό,τι σήμερον πράττω ανεπισήμως και αμοιβαίως φιλοφροσύνης μετά του Βαλή, θα περιβληθή τότε τον τύπον επιτακτικού καθήκοντος αμφοτέρωθεν και αναγκαίας υπακοής εις τας διαταγάς των ημετέρων Κυβερνήσεων. Τούτου ένεκα παρακαλώ και αύθις να γένηται επειγόντως η προσήκουσα υπόμνησις τω Μ. Βεζύρῳ".

Ο Πεζάς ενημερώνει πάντως το βαλή για τις κινήσεις των επαναστατών, δίνοντάς του κάθε πληροφορία που έχει μαζέψει μέσω των πρακτόρων του. "Συμμορφούμενος -λέει- προς τα δοθείσας μοι δια του υπ' αριθ. 3040 από 14 Δεκεμβρίου π.ε. Υμετέρου εγγράφου οδηγίας ανεκοίνωσα των Εδίπ Πασά εντός των διαγραφέντων μοι ορίων πολλάς πληροφορίας, ας θεωρώ περιττόν ν' αναγράψω ενταύθα, και επί πολλών σημείων επέστησα την προσοχήν αυτού. Έλαβε σημειώσεις και μοι υπεσχέθη ότι εντός ολίγου θα ενεργήση καταλλήλως".

Στη συνέχεια ο Πεζάς εξηγεί στο Βαλή γιατί οι Έλληνες αγαπούν τόσο τους Τούρκους και ενδιαφέρονται για το καλό της αυτοκρατορίας. "Εις τον Εδίπ πασάν - γράφει- δεν παρέλειψα να αναπτύξω την αλληλεγγύην των εν μακεδονία ελληνοτουρκικών συμφερόντων καταστήσας αυτών καταληπτόν ότι ημείς χάριν της εθνικής ημών αρτιότητος ενδιαφερόμεθα όσον ουδείς άλλος λαός υπέρ της ησυχίας και ευημερίας της Τουρκίας, περικλειούσης εν τοις ορίοις αυτής την μεγίστην του ημετέρου έθνους μερίδα, ότι έδει να έχωσιν οι Τούρκοι ακράδαντον πεποίθησιν ότι ειλικρινώς θέλομεν να συνεργασθώμεν μετ' αυτών, διότι ο απειλών αυτούς κίνδυνος και ημάς απειλεί. Είναι φυσικώτερον, τω είπον, να ενδιαφερόμεθα περί της τύχης των εν Μακεδονία ημετέρων ομοφύλων και ανησυχώμεν δια εν αυτή συμβαίνοντα, διότι ως γείτονες δεν δυνάμεθα ή να φροντίζομεν περί προφυλάξεως και υμετέρας οικίας, αφού είναι γνωστόν ότι

πυρπολημένης της ιδικής σας κατ' ανάγκην θα μεταδοθή το πυρ και εις την συνεχόμενη οικία ημών".

Παρ' όλα αυτά ο κίνδυνος της επανάστασης είναι ορατός και το χειρότερο για το ελληνικό προξενείο είναι πως και οι πατριαρχικοί πληθυσμοί προσχωρούν στο επαναστατικό κίνημα. "Ότι πάντες οι σχισματικοί ασπάζονται νυν τας επαναστατικές ιδέας του Κομιτάτου περί τούτου ουδεμία επιτρέπεται αμφιβολία, πλέον, αλλά το λυπηρόν είναι ότι και οι πλείστοι των Ελληνιζόντων σλαβόφωνων, τούτο μεν ένεκα της Τουρκικής κακοδιοικήσεως, τούτο δε ένεκα της τρομοκρατίας, ην ενέπνευσαν αι συμμορίες, φαίνονται και αυτοί προσχωρήσαντες κατά το μάλλον ή ήττον εις τας αυτάς ιδέας παρά πάσας τας ημετέρας αντιδράσεις και νουθεσίας. Και είναι μεν ούτοι εφεκτικώτεροι των σχισματικών, αλλά και αυτοί φιλοξενούσι τους συμμορίτας, απέχοντες από πάσης σχετικής ανακοινώσεως. Συμπεριφέρονται άλλως τε προς αυτούς οι πράκτορες του Κομιτάτου μετά πολλής επιτηδειότητος παραινούντες αυτούς να συμφιλιωθώσι μετά των σχισματικών αυτών αδελφών και να υποστηρίξωσι τον υπέρ των χριστιανών εν γένει αγώνα των χωρίς ν' αποβλέπωσιν εις διακρίσεις μεταξύ σχισματικών και ορθοδόξων".

Το τελικό συμπέρασμα του Πεζά είναι ότι έτσι πον ήρθε η κατάσταση καλύτερα να ξεσπάσει πρόωρα η επανάσταση ώστε να κατασταλεί και πιο εύκολα.

"Βαθμηδόν ήρχισα να σχηματίζω την γνώμην όπου έφτασαν τα πράγματα συμφέρει ίσως ημίν να εκραγή όσον τάχιστον το διοργανούμενον επαναστατικόν κίνημα, αν πρόκειται τούτο να επιφέρη μεταβολήν του καθεστώτος, διότι η ευχερής καταστολή αυτού άνευ άλλης τινός συνεπείας θα φέρη μόνη εις συναίσθησιν τους Μακεδόνας και πάντος θα ωφελήση τον ημέτερον αγώνα" [έγγραφο Νο 12].

2. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Η επανάσταση αρχίζει οργανωμένα το απόγευμα της Κυριακής 20 Ιουλίου 1903 [με το παλιό ημερολόγιο]. Η μαζική συμμετοχή του πληθυσμού στην προετοιμασία της, έκανε φυσικά "κοινό μυστικό" την ημερομηνία της έναρξης.

Ο νέος έλληνας πρόξενος Μοναστηρίου Κ. Κυπραίος είναι ενήμερος από πληροφοριοδότες του για την επερχόμενη επανάσταση, δυο μέρες πριν ξεσπάσει αυτή. Στις 18 Ιουλίου 1903 σημειώνει: «Την προσεχή Κυριακή 20 Ιουλίου την εσπέραν οι χωρικοί υποχρεούνται να λάβωσι τα όπλα και επιτεθώσι κατά Τουρκικών χωρίων μόνον προς το παρόν, καταστρέψωσι δε παν Τουρκικόν είτε πύργον, είτε οικίαν, είτε συγκομιδήν». [έγγραφο Νο544].

Συμπληρώνει μάλιστα λίγες μέρες αργότερα, σε αναφορά του στις 24/7 προς τον πρόεδρο της ελληνικής κυβέρνησης, πως την πληροφορία αυτή τη μετέφερε αμέσως, όπως εξάλλου συνήθιζε πάντα να κάνει, στην οθωμανική διοίκηση.

"Μοι εγνώρισαν εμπιστευτικώς ότι την εικοστήν του μηνός, ημέραν Κυριακήν και εορτήν του Προφήτου Ηλίου, κηρύσσεται αφεύκτως η επανάστασις, και μοι καθώρισαν τα σημεία της συγκεντρώσεως των επαναστατών. Τούτο δεν έλειψα ν' ανακοινώσω τω Γενικώ Διευθυντή και συστήσω Αυτώ, ως και πάντοτε έπραττον, να λάβη τα απαιτούμενα προς προφύλαξιν ιδίως των ημετέρων χωρίων μέτρα. Ο Γενικός Διοικητής όμως δεν ηθέλησε να λάβη υπόψη τας συστάσεις μου και τας ανακοινώσεις μου απέδιδε εις απλās διαδόσεις των οπαδών του Κομιτάτου" [έγγραφο Νο544].

Ο πρόξενος Κ. Κυπραίος περιγράφει, στις 24/7 αναφερόμενος στον υπουργό εξωτερικών Α. Σκουζέ, τις πρώτες στιγμές της επανάστασης, το απόγευμα της 20^{ης} Ιουλίου, στην πρωτεύουσα του Βιλαετίου. Το σύνθημα δίνεται με μεγάλες φωτιές που ανάβουν σε προκαθορισμένα σημεία οι επαναστάτες. Έξω από την Μπίτολα ανάβουν "δυο πυρκαϊαί εις θημωνιάς κατά τα δύο άκρα της πόλεως, ανατολικόν και δυτικόν, κειμένας, σημείον ενάρξεως του επαναστατικού κινήματος".

Περιγράφει επίσης τη μεγάλη πανηγυρική σημαία του κομιτάτου. Φέρει χρυσά κρόσια "και την επιγραφήν «Λαέ θάρρος ο θεός μεθ' ημών» εκατέρωθεν «Ελευθερία ή θάνατος» και τα ονόματα 11 πόλεων της Μακεδονίας, εν αρχή τα Βιτώλια, έπειτα Φλώρινα, Καστοριά, Αχρίς, Στρώμνιτσα κλπ., έπειτα δια κεφαλαίων «Β' Κομιτατικόν Τμήμα»» [έγγραφο Νο551].

Στο ίδιο έγγραφο διαβάζουμε πως εκείνο το βράδυ η επαναστατική σημαία υψώνεται στα μακεδονικά χωριά Σμίλεβο και Μπούκοβο του Καζά Μοναστηρίου. Επίσης ότι "επυρπολήθησαν χάνια τινα ανήκοντα στους Τούρκους βέηδες [και] εκόπησαν άπαντα τα τηλεγραφικά σύρματα τα συνδέοντα την πόλιν μετά του λοιπού κόσμου".

Τις επόμενες μέρες η επανάσταση γενικεύεται. Τα βουνά γεμίζουν ένοπλους μακεδόνες αγρότες. "Όλα σχεδόν τα χωρία αφήκαν και αλώνια και ζώα και οικίας και έφυγαν εις τα όρη οι δυνάμενοι να φέρωσιν όπλα. Εις πολλά χωρία έμειναν ολίγιστοι διότι έφυγαν και αυτοί αι γυναίκες. Συμπλοκαί γίνονται εις πολλά μέρη" διαβάζουμε σε τηλεγράφημα του προξενείου Μπίτολας στις 23/7 [έγγραφο 320]. Στο ίδιο τηλεγράφημα γίνεται γνωστή η κατάληψη της μακεδονο-βλαχική κωμόπολης Κρούσοβο.

Στο προαναφερόμενο έγγραφο 551 [24/7] ξαναγίνεται λόγος για εγκατάλειψη των χωριών. "Χωρία τινά εγκατελήφθησαν υπό των κατοίκων απάντων. Π.χ. ο Χριστόφορος, το Ζαμπύρδενι, η Ρόσνα, η Μπάνιτσα, το Τσερέσοβον και άλλα. Τα γυναικόπαιδα τινών εξ αυτών επέστρεψαν την 22 Ιουλίου. Ομοίως και χωρικοί επιστρέφουσι εις τας εστίας αυτών, πιθανώς οι υπεράριθμοι".

Η ανάγκη διακοπής της σιδηροδρομικής συγκοινωνίας, προς αποφυγήν μεταφοράς στρατιωτικών μονάδων και πολεμοφοδίων από τη Θεσσαλονίκη, ωθεί τους επαναστάτες να καταστρέψουν τις γραμμές του τρένου. "Η σιδηροδρομική γραμμή δις εβλάβη υπό των ανταρτών, παρά το Εξή-σου την 21 Ιουλίου μετατέθησαν σιδηραί τινες ράβδοι, την 22 Ιουλίου ανετινάχθη μικρα τις γέφυρα. Την αυτήν ημέραν οι παρά την γραμμήν στρατιώται εν Πέτορακ προσέβαλον αντάρτας, επιχειρούντας να καταστρέψωσι την γραμμήν" [έγγραφο Νο551]. [Βλέπε και Γ. Πετσίβα, Απομνημονεύματα Καραβίτη, τομ.Β', σελ. 897-899].

Στο έγγραφο 554 [24/7] ο Κυπραίος αποκαλεί περιφρονητικά τους επαναστάτες "λησταντάρτες". Ομολογεί όμως με θλίψη ότι "σήμερον κατά χιλιάδες αριθμούνται αυτοί" και απαριθμεί τις επιτυχίες τους. "Σχεδόν άνευ αντιστάσεως κατέλαβον εν των κυριότερων σημείων του τμήματος τούτου, τα Κρούσοβον. Ν. της πόλεως Μοναστηρίου, ΒΔ δε το Σμήλεβον και πολλά χωρία του διαμερίσματος της Πρέσπας και Καστοριάς, ως και πάντα τα ημέτερα Μοναστήρια, οίον Παραλόβου, Δράγος, Βελουσίνης κ.α".

Στις 25 Ιουλίου φτάνει στα Μπίτολα τηλεγράφημα του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών με σαφέστατη εντολή προς τον Κυπραίό: "ανάγκη να καταβληθή δια πάσης θυσίας πάσα προσπάθεια ίνα μη ημέτεροι [δηλαδή πατριαρχικοί] συμμετάσχωσι κινήματος". Αφήνει δε στον πρόξενο την πρωτοβουλία κατανομής και αξιοποίησης των πρακτόρων. Προτείνει "εάν κριθή παρ' υμών χρήσιμος αποστολή πρακτόρων εις ύπαιθρον χώραν" και διαβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει ζήτημα χρημάτων προκειμένου να προωθηθούν τα ελληνικά συμφέροντα. "Κυβέρνησις, ως κατ' επανάληψιν εδήλωσεν, αναλαμβάνει πάσαν απαιτηθησομένην δαπάνην. Μέχρι της αποστολής δε νέων ποσών δι' απρόβλεπτα, σας εξουσιοδοτεί να δαπανάτε εκ των εκπαιδευτικών".

Την άλλη μέρα, 26 Ιουλίου, ο Κυπραίος απαντά στο τηλεγράφημα της ελληνικής κυβέρνησης. Πιστεύει πως δεν είναι δυνατή η "δι' ημετέρων πρακτόρων αναχαίτησις [των] επαναστατών". Ενημερώνει ότι "εφ' όσον δυνάμεθα βοηθούμεν [τας] Τουρκικάς Αρχάς προς καταστολήν [του] κινήματος" και προβληματίζεται μήπως θα έπρεπε, με κίνδυνο βέβαια την απώλεια και του "μικρού υπολοίπου" της ελληνικής επιρροής στους ορθόδοξους πληθυσμούς, "να καταδιώξωμεν από κοινού μετά των Τούρκων [τους] ημετέρους [πατριαρχικούς] πληθυσμούς επαναστατήσαντας κατ' αυτών". Ενημερώνει δε το υπουργείο πως έχει δαπανήσει όλα τα σχετικά κονδύλια, ακόμη και τα εκπαιδευτικά.

Η σημαντικότερη ωστόσο διαπίστωση του Κυπραίου είναι πως "άπαντα η χώρα αυτή [από των τότε συνόρων του βουλγαρικού κράτους μέχρι την ελληνόφωνη ζώνη νότια της Καστοριάς] ηκολούθησε [το] κίνημα εξαιρέση [των] Βλαχόφωνων και Αλβανόφωνων [των] κωμοπόλεων των οποίων επιδιώκεται νυν κατάληψις υπό [των] επαναστατών όπως εξουδετερωθή [η] αντίδρασις αυτών". Και συνεχίζει υπογραμμίζοντας ότι "οι εξεγερθέντες πληθυσμοί είναι νυν πεπεισμένοι ότι μάχονται υπέρ [της] ελευθερώσεως αυτών και ουδέ είναι δυνατόν νυν αναχαιτισθή [το] επαναστατικόν αυτών φρόνημα". Αναγνωρίζει δε πως τελικά ακόμα και "Βλαχόφωνοι και Αλβανόφωνοι διάκεινται ευμενώς προς το κίνημα". [έγγραφο Νο1996].

3. ΑΝΤΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ... (Από 170.000 τακτικό τουρκικό στρατό και "μπαζιβουζούκους"...) -

Συνέχεια στο επόμενο τεύχος

ΣΙΜΙ ΣΕΠΤ-1937 Αρ.266-267

Φιλοκοσμία

Η ΦΩΝΗ

Αξιοπρέπεια

ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΞΥΠΝΑΕΙ ΕΝΑ ΠΡΩΙΝΟ ΚΑΙ ΛΕΕΙ: «ΜΑΡΕΣΕΙ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ, ΘΕΛΩ ΝΑ ΖΗΣΩ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ...»

ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ! ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ!

«Δεν υπάρχει τίποτε καλυμμένο που δεν θα ξεσκεπαστεί και τίποτα κρυφό που δεν θα μαθευτεί». Ευαγγέλιο

Η ΑΝΤΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΪΛΙΝΤΕΝ

συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το παρόν άρθρο γράφεται (σε δύο τεύχη), όπως υποσχεθήκαμε στο 4^ο φύλλο με σκοπό να τεκμηριώσει το δίκαιο της άλλης πλευράς στο Μακεδονικό που ήδη λύθηκε οριστικά με τη συμφωνία των Πρεσπών. Θα χαμογελάσουμε ωστόσο αν οι γνωστοί μας συκοφάντες τολμήσουν πάλι να μιλήσουν για σχέδιο «αυτονομίας» και «προδοσία», διότι εμείς παρουσιάζουμε ένα ιστορικό γεγονός του 1903 που αφορά την Μακεδονία υπό την Οθωμανική κυριαρχία και ΟΧΙ τη σημερινή κατάσταση.

Η αντίστροφη μέτρηση για τους επαναστάτες αρχίζει το απόγευμα της Τετάρτης 30 Ιουλίου με την πτώση της πόλης του Κρουσόβου, της πρωτεύουσας του Ϊλιντεν. Το ελληνικό προξενείο Μπίτολας μαθαίνει το γεγονός τρεις μέρες μετά. Το "Κρούσοβο κατελήφθη και λεηλατήθη υπό του στρατού ως λέγεται", διαβάζουμε σε τηλεγράφημα της 2 Αυγούστου. "Ότι ελεηλατήθη το Κρούσοβον είναι βεβαιότατον διότι στρατιώται και μπαζμπουζούκοι εδώ και εις [το] Περλεπέν έφεραν και πωλούσι διάφορα πράγματα και σκεύη και φορέματα και διάφορα διαμαντικά".

Στο ίδιο έγγραφο μαθαίνουμε επίσης την καταστροφή του πατριαρχικού μακεδονικού χωριού Ράκοβο [Κρατερό]: "Ψες ήλθαν από Ράκοβο περί τα 130 γυναικόπαιδα και παρεπονέθησαν διατί να καύσωσι το χωρίον των, ενώ οι άνδρες είναι ξενητεμένοι εις την Αμερικήν και αυτάί είναι όλαι αδιώαι" [έγγραφο 336].

Την απίστευτη ωμότητα της αντεπαναστατικής βίας περιγράφει και ο Ίων Δραγούμης σε έκθεσή του [19 Αυγούστου]: "Οι στρατιώται -γράφει- συναντούντες χωρικούς φονεύουσιν αυτούς και απογυμνούν, καταδιώκοντες δε τους επαναστάτες λεηλατούσι και καίουσιν χωριά και σφάζουσιν όσους άνδρας, γυναίκας ή παιδιά εύρωσιν εν αυτοίς".

Λίγες μέρες αργότερα [28/8] ο πρόξενος Κ. Κυπραίος σε αναφορά του προς την ελληνική κυβέρνηση γίνεται πιο συγκεκριμένος: "Κατά πληροφορίας ληφθείσας πλαγίως προ 10 ημερών εν τοις επισήμοις καταλόγοις των λεηλατηθέντων και πυρποληθέντων υπό του στρατού χωρίων αναφέρονται 34 της Αχρίδος, 16 χωρία της Πρέσπας, 4 του Δεμίρ Χισσάρ, 4 του Κρητσόβου, 12 του καζά Μοναστηρίου, 6 της Φλωρίνης, ήτοι εν όλω 76. Μέχρι της αυτής εποχής είχαν πυρποληθεί 17 χωρία εν τη περιφερεία Καστοριάς. Σήμερα ο αριθμός των πυρποληθέντων χωρίων θα είναι πολύ ηυξημένος". Στο ίδιο έγγραφο ο Κυπραίος διευκρινίζει ότι "ουδεμία διάκρισις γίνεται μεταξύ ημετέρων [πατριαρχικών] και σχισματικών [εξαρχικών] χωρίων, όταν πρόκειται περί πυρπολήσεως και διαρπαγής" [έγγραφο Νο664].

Εκτός από τις προξενικές αναφορές και τα τηλεγραφήματα στους φακέλους του προξενείου Μοναστηρίου βρίσκονται οι εκθέσεις για την εξέλιξη της επανάστασης [κυρίως για την κατάπνιξή της] γραμμένες από τον τουρκόφιλο και δεδηλωμένο εχθρό της, μητροπολίτη Καστοριάς Γερμανό Καραβαγγέλη.

Ο Καραβαγγέλης εκθέτει τα γεγονότα έχοντας βαθύ μίσος για τους επαναστάτες τους οποίους χαρακτηρίζει "βάρβαρο στοιχείο", "ψευδελευθερωτές", "άνανδρους δολοφόνους", "λύκους", "κύνες" "κακούργους", "ανθρωπόμορφα τέρατα".

συνέχεια στη σελ. 3

Αδελφότητα Ντόπιων Σερραίων «Κύριλλος και Μεθόδιος»

Υπεύθ. rouniosgiannis@yahoo.gr

Διανέμεται δωρεάν

Τηλ.: 6946874095 ΗΡΑΚΛΕΙΑ

Τεύχος 7^ο Αύγουστος 2019

ΤΡΑΓΟΥΔΙ από το 1903 για το Ϊλιντεν που ακούγεται στα χωριά της Δ. Μακεδονίας

Μνόγκου κ' ρβια, μνόγκου σόλζι,
ζέμια νατόπια,
μνόγκου λίσια, γκόρα σμένι,
μάσκα σνάγκα ίσπι.
Νο πο τάα μπόρμπα τέσκα
σλόμποντα νι μπλέσνα.

Βο ιλιάντα ντέβετσο ι
τρέτατα γκόντινα,
σε σοζνάντε Ρεπούμπλικα,
βο σλάβνο Κρούσεβο,
Μακεντόνσκα Ρεπούμπλικα,
Π' ρβα να Μπάλκανοτ.

Πρετσεντάτελ π' ρβ μι μπέσε
τόι Νίκολα Κάρεβ,
σο μακέντονσκι βοϊβόντι,
Ντάμε Γκρούεβ, Πίτου Γκούλι
ι Γιάνε Σάντανσκι.

Ζα σλόμποντα ζαγκινάα,
Σλάβνιτε βοϊβόντι,
να Μακεντόνσιτε ονι,
ζάβετ οσάβια,
ντα σε μπόρατ ζα σλόμποντα
να Μακεντόνια.

Ελεύθερη μετάφραση στη σελ. 2

Πρωτοδημοσιεύθηκε ως ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΓΙΑΤΙ" 11 ΤΕΥΤ-1997 Αρ 266-267

ΕΞΕΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗ ΕΠΙΔΗ2 ΣΤΗ "ΦΩΝΗ", 7ΕΥΤΗ 647 (2019)

Για την επανάσταση, μας πληροφορεί πως κηρύχθηκε επίσημα στον καζά Καστοριάς στις 21 Ιουλίου. Στόχοι των επαναστατών υπήρξαν το μουσουλμανικό χωριό Ζέρβενι [Άγιος Αντώνιος], η βλάχικη κωμόπολη Κλεισούρα και το βλάχικο κεφαλοχώρι Νέβεσκα [Νυμφαίο]. Του πρώτου η πολιορκία λύθηκε με τη συνδρομή του στρατού, τα δε άλλα δύο τα κατέλαβαν για λίγες μέρες οι επαναστάτες.

Για το μέγεθος της επανάστασης ο Καραβαγγέλης [σελ. 49] γράφει: "Ξαφνικά ένα πρωί ξυπνάμε και βλέπουμε όλα γύρω τα βουνά μαύρα. Η επανάσταση απλωνόταν από τον Αλιάκμονα ως τα βουλγαρικά σύνορα, περιλαμβάνοντας Θράκη και Μακεδονία". Στη σελίδα 89 ομολογεί ότι κατέδωσε στους Τούρκους την συγκέντρωση στο Σμαρδέσι 300 επαναστατών.

Ο οθωμανικός στρατός, υπό τη διοίκηση του Χουζνί Πασά πέρασε γρήγορα στην αντεπίθεση. Στις 23 Ιουλίου σφάζει 30 χωρικούς μέσα στην Καστοριά. Στις 24, μετά τη λύση της πολιορκίας στο Ζέρβενι, γυρίζοντας στην πόλη περνάει από το εξαρχικό μακεδονικό χωριό Σίστεβο [Σιδηροχώρι] και βάζει φωτιά σε δεκαπέντε σπίτια. Στις 31 Ιουλίου βγαίνει και καίει το μακεδονικό εξαρχικό κεφαλοχώρι Ντίμπενι [Δενδροχώρι]. Στις 4 Αυγούστου επιτίθεται ταυτόχρονα στα μακεδονικά χωριά Ζουμπάνισα [Άνω Λεύκη] και Κόσ[τ]ινετς [Ιεροπηγή], τα οποία και καταστρέφει. Στην εκστρατεία κατά του δεύτερου χωριού παίρνει μέρος ο συνεργάτης του Καραβαγγέλη και των Τούρκων καπετάν Βαγγέλη Στρεμπενιώτης με τους άνδρες του και Κρητικούς μισθοφόρους.

Η έκθεση με ημερομηνία 16/4/1904, παραμένει μέχρι σήμερα αδημοσίευτη. Αντίγραφό της βρίσκεται στο αρχείο του Στέφανου Δραγούμη στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη [φак. 201.1] από όπου αντιγράφουμε ορισμένα ενδιαφέροντα αποσπάσματα [Συντάκτης της έκθεσης ο Κοντούλης].

Για τον προαναφερόμενο καπετάν Βαγγέλη, το "μακεδονομάχο ήρωα" των ελλήνων ιστορικών, διαβάζουμε πως "ούτος κατάδικος ως εν ταις φυλακαίς Χαλκίδος, απέδρασεν αυτών έχων να εκτίση υπόλοιπον ποινής δέκα ετών" και ότι "ηδυνήθη ως εκ της μετά του τουρκικού στρατού κοινοπραξίας του να γίνη γνωστός". Μαθαίνουμε επίσης πως οι αξιωματικοί του έκαναν πρόταση συνεργασίας με ελεύθερη επιλογή του να συνεχίσει αν θέλει τις σχέσεις του με τους Τούρκους, προς δε την κυβέρνηση γίνεται πρόταση να του δοθεί χάρη για το υπόλοιπο της ποινής του.

Για το παρελθόν του Κώτα μαθαίνουμε πως παλαιότερα που ήταν με τους επαναστάτες του Β.Μ.Ρ.Ο. "επολέμησε γενναίως κατά του τουρκικού στρατού, μη διακρίνων ορθοδόξους και σχισματικούς, βλέπων μίαν χριστιανικήν αδελφότητα και μίαν Μακεδονίαν". Μετά όμως την εξαγορά του από τον Καραβαγγέλη [Βλ. Απομνημονεύματα, σελ. 13] και την πρόσθετη μισθοδοσία του από τους έλληνες αξιωματικούς, με μηνιαίο μισθό "ουχί κατώτερο των δέκα οθωμανικών λιρών", αλλάζει γνώμη και υποστηρίζει ότι σημαντικότερο όλων είναι "η επαναφορά των σχισματικών εις την ορθοδοξίαν".

Λόγος στην έκθεση γίνεται ακόμα για τον μακεδόνα επαναστάτη Γιάνγκωφ, στον οποίο αναφέρεται κι ο Μελάς αργότερα με πολύ κολακευτικά λόγια για τη διαφώτιση ότι οι Μακεδόνες "αποτελούν έναν σύνολον χωριστόν από όλα τα άλλα έθνη".

Δεκαπέντε μέρες μετά την έκρηξη της επανάστασης, η κατάσταση στην Καστοριά σύμφωνα με τα λόγια του Καραβαγγέλη έχει ως εξής: "εκ των χωριών ουδείς δύναται να έλθη εις Καστορίαν εκ φόβου το μεν προς το Κομιτάτον, το οποίον αυστηρώς επ' απειλή θανάτου απηγόρευσε το τοιούτον, το δε προς Καστορία στρατόν, όστις διέπραξε πολλούς φόνους χωρικών εν τη πόλει. Ενώπιον τιαύτης καταστάσεως εκρύθμου, οίαν δεν δύναται τις να παραστήση, οι μεν επαναστάται ανενόχλητοι οργιάζουνι ανά τα όρη, ο δε στρατός περιορίσθη μόνον εις πυρπολήσεις και σφαγές αδιακρίτως φυλής και ομολογίας" [έγγραφο Νο603].

Στην πρώτη αυτή έκθεσή του ο μητροπολίτης Καστοριάς κάνει γνωστό ότι υπέδειξε "την ανάγκη της διακρίσεως των ορθοδόξων από των σχισματικών", μια και αδιαφορούσε ή μάλλον χαίροταν για τη σφαγή των εξαρχικών Μακεδόνων, και ότι ζήτησε από το γενικό στρατιωτικό διοικητή "την σύντομον καταδίωξιν των συμμοριών". Τέλος σε υστερόγραφο ζητάει "επί τέλους τα καθυστερούμενα" χρήματα γιατί είχε "καταξοδευτεί" στον αγώνα του κατά του "Καταραμένου Κομιτάτου".

Σχετικά με τον ρόλο του ελλήν. Αποσπάσματος στο Ίλιντεν, ο Δ. Λιθοξόου το περιγράφει πολύ γλαφυρά: "Φοβισμένοι άντρες του Βαγγέλη κι οι Κρητικοί φεύγουν αμέσως για την πόλη της Καστοριάς. Στο δρόμο συναντούν μια ομάδα επαναστατημένων χωρικών που 'χε πάρει τα βουνά. Σκοτώσαμε πέντε και πιάσαμε κι ένα ζωντανό, που τον αποκεφαλίασαμε αμέσως επί τόπου" θυμάται στα απομνημονεύματά του ο Μακρής [σελ. 85].

Τελικά βρίσκουν ασφαλές καταφύγιο στη μητρόπολη Καστοριάς. "Μέσα στη μητρόπολη - γράφει ο Καραβαγγέλης- είχα τους εννέα Κρητικούς και τον Βαγγέλη μετά τα δεκαπέντε παιδιά του, 25 όλους μαζί. «Καθήστε εδώ» τους είπα «μα καθήστε φρόνιμα». Αυτοί πού να ησυχάσουν. Όλη μέρα παίζαν, πάλευαν, φώναζαν, χτυπιώνταν" [σελ. 30]. Συμπληρώνει δε ο Μακρής: "Στη μητρόπολη μέيناμε 15 έως 20 ημέρες. Εκεί μέσα ήρχονταν πολλοί Τούρκοι αξιωματικοί και μας επισκεφτόντουσαν" [σελ. 85].

Σ.Σ. Για τα θρησκευτικά μιλέτ των οθωμανών. 1) Ρωμικός = πατριαρχικός, όχι αναγκαστικά Έλληνας.

2) Βούλγαρος = εξαρχικός, όχι αναγκαστικά Βούλγαρος κατά το έθνος.

Μια τουλάχιστον φορά οι κρητικοί βγαίνουν μαζί με τον τούρκικο στρατό για να χτυπήσουν τους μακεδόνες επαναστάτες στο εξαρχικό χωριό Κόσινετς ή Κωστενέτσι [Ιεροπηγή]. Όπως έγραψαν οι ίδιοι λίγο αργότερα, στις 25 Αυγούστου από το Βόλο, στο Γιώργο Τσόντο, "επακολουθήσαμε την εκοτράτευση του στρατού εις Κωστενέτσι και ετέθημεν μπροσθοφυλακή" (βλ. Κ. Βακαλόπουλου, *Η Μακεδονία στις παραμονές του μακεδονικού αγώνα*, σελ. 316). Εκείνη τη μέρα έμειναν όρθια στο χωριό 8 μόνο σπίτια από τα 200, σκοτώθηκαν δε 14 χωρικοί που δεν πρόλαβαν να φύγουν στο βουνό.

Αυτό ήταν το τελευταίο "κατόρθωμα" των πρώτων ελλήνων "μακεδονομάχων" πριν επιστρέψουν στην Ελλάδα.

Η μοναδική γενναία πράξη ήταν αυτή του Σεϊμένη. Άλλαξε στρατόπεδο ενώθηκε με την επανάσταση και τελικά σκοτώθηκε από τους Τούρκους...

Σε επόμενη έκθεσή του στις 24 Αυγούστου προς το μητροπολίτη Πελαγονίας, ο Καραβαγγέλης εξιστορεί τη συνέχεια των αντεπαναστατικών στρατιωτικών επιχειρήσεων.

Στις 13 Αυγούστου ο τουρκικός στρατός καίει τα μακεδονικά χωριά [Μπόμπιστα [Βέργα] και Ζαγορίτσани [Βασιλειάδα] και στις 16 τα Μπόμποκι [Σταυροπόταμος] και Κόντοραμπ [Μεταμόρφωση].

Το χρονικό αυτό διάστημα ο στρατός ανακαταλαμβάνει τη Νέβεσκα στις 13/7 και την Κλεισούρα στις 15/7. Στις 21/7 καίει τα μακεδονικά χωριά Βίσην [Βυσινιά] και Μπλάτσι [Οξιά] και στη συνέχεια την επόμενη μέρα το Γκόρνο και Ντόλνο Ντρενοβενι [Άνω και Κάτω Κρανιώνας], Ποζντίβιστα [Χαλάρα] και Τσερνόβιστα [Μαυροπόταμος].

Σύμφωνα με τον Καραβαγγέλη "τα γυναικόπαιδα ευρίσκονται εις κατάστασιν απελπιστικήν, διεσκορπισμένα ανά τα όρη άνευ τροφής, άνευ επικουρίας".

Το γεγονός αυτό, το θεωρεί μοναδική ευκαιρία. Εξαγοράζει λουπόν την πείνα των εξαρχικών επαναστατών. Προσφέρει ψωμί και προστασία και παίρνει δηλώσεις επαναφοράς στο Πατριαρχείο [έγγραφο Νο 554].

Σε επόμενη έκθεσή του [1/9/1903] ο Καραβαγγέλης περιγράφει την τελετή ομαδικής δήλωσης αποκήρυξης της Εξαρχίας 5.000 πεινασμένων Μακεδόνων αγροτών που είχαν καταφύγει στη μονή Αγίων Αναργύρων. Προσκαλεί στην Κλεισούρα τους προύχοντες και τους ιερείς των γύρω κατεστραμμένων χωριών που φτάνουν εκεί συνοδευόμενοι από τους ένοπλους μισθοφόρους του μητροπολίτη [και των Τούρκων] συμμορίτες του Βαγγέλη Στρεμπενιώτη. Στις 29 Αυγούστου γράφει: "εχοροστάτησα επ' εκκλησίας παρόντων εξ όλων των περιοίκων, ωμίλησα προς αυτούς, ανέγνωσα συγχωρητικήν ευχήν, οι δε σχισματικοί ιερείς, 3 της Ζαγορίτσανης, 2 της Μπομπίστης, 2 της Μοκραίνης και εις Γκορέντσης, ζητήσαντες το έλεος της εκκλησίας και επιδείξαντες μετάνοιαν δια την αποσκήρτησιν συμφώνως ταις διατάξεσι των ιερών κανόνων ωρκίσθησαν εντός του Αγίου Βήματος ότι θα μείνωσι πιστοί και αφωσιωμένοι τη Μητρί Εκκλησία και ταις παραδόσεσι μέχρι τάφου, ακολούθως διένειμα εις τας οικογενειακάς άλευρον και χρήματα εις την θύραν της εκκλησίας, συνεβούλευσα αυτούς να καταθέσωσι τα όπλα εις την Κυβέρνησιν και ανεχώρησα παραλαβών παρ' όλων της περιφέρειας εκείνης σχισματικών αναφοράς προς την Κυβέρνησιν και τον Μητροπολίτην δηλώνουσας ότι αποποιούνται το σχίσμα" [έγγραφο Νο558].

Το γεγονός ότι οι Τούρκοι στην πολιτική τους "Διαιρεί και βασίλευε" βοήθησαν τον ελληνικό παράγοντα [τον πιο ασθενέστερο] φαίνεται καθαρά στην Έκθεση του προξένου Σερρών Σακτούρη [18-5-1907].

"Εν τέλει ο Χιλμή Πασσάς μειδιών μοι εΐπεν οι Έλληνες υποπίπτουσι σήμερον εις ο σφάλμα υποπίπτει ο χαρτοπαίκτης, όστις έχων εκατόν λίρας και απωλέσας τας ενενήκοντα εννέα κατωρθώνει διά μας, ήτις τω υπελείφθη, να ανακτήση τας ετέρας ενενήκοντα εννέα, αλλά τότε μη αρκούμενος και εις τούτο προσπαθεί να κερδίση και των συμπαικτών του τα χρήματα, κινδυνεύων ούτω και αύτις ν' απολέση τα πάντα. Υπήρξε στιγμή καθ' ην άπαντα τα χωρία είχαν προσέλθει εις την Εξαρχίαν. Επωφεληθείς των γεγονότων του 1903 κατώρθωσα να στανατήσω το κακόν και να επανέλθωσι τα χωρία εις τον πατριαρχείον. Το τοιούτον έπραξα ως δίκαιον αλλά και ως συμφέρον. Σεις και το Πατριαρχείον δεν ηρκέσθη εις την ανέλπιστον αυτήν ανάκτησιν, αλλά δια των μητροπολιτών και των ιερέων επεμβαίνετε εις σχισματιά χωρία και προσπαθήτε να καταλάβητε χωρία πραγματικά "Βουλγαρικά" (εξαρχικά). Τούτο είναι άστοχον και επικίνδυνον δια την υπόθεσίν σας".

[Την παραπάνω αλήθεια ενστερνίζεται κι ο επίτιμος πρόεδρος της "Παμμακεδονικής" και του ΙΜΧΑ κ. Βαβούσκος. Στην παρουσίαση του έργου του κ. Καφταντζή "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ" μίλησε για την "ρετσινιά που έτρωγε" ο ελληνισμός για την από κοινού με τους Τούρκους κατάπνιξη της Μακεδονικής Επανάστασης].

5. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΣΟΡΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ

Στα ανωτέρω ανέκδοτα ντοκουμέντα του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών, περιγράφεται επαρκώς τόσο η έκταση του επαναστατικού κινήματος του Ίλιντεν όσο και η σφοδρότητα της αντεπαναστατικής βίας που ακολουθούσε. Λείπει ωστόσο ο εκ των υστέρων απολογισμός για το χαρακτήρα της επανάστασης, κάτι που επιχείρησε ένα σχεδόν χρόνο αργότερα να κάνει, υλοποιώντας εντολή του προϊσταμένου του υπουργείου Εξωτερικών Άθω Ρωμάνου, ο διπλωματικός υπάλληλος [διερμηνέας] Γ. Τσορμπατζόγλου, μετά από διατεταγμένες περιοδείες προς συναγωγή συμπερασμάτων.

→

"ΣΙΜΙ" ΣΕΠΤ-1997 № 266-267

Η επίθεση της ελληνικής ιστοριογραφίας κατά του Ίλιντεν μπορούμε να πούμε ότι στηρίζεται σε δύο βασικές θέσεις: α) ότι πρόκειται για “ψευδεπανάσταση”-“ψευτοεξέγερση” και β) ότι έχει καθαρά βουλγαρικό χαρακτήρα.

Τα επιμελώς φυλαγμένα, στα αρχεία, του υπουργείου Εξωτερικών, “μυστικά” των εμπιστευτικών εκθέσεων του Γ. Τζορμπατζόγλου, τινάζουν στον αέρα τις δύο αυτές “ιστορικές” - προπαγανδιστικές περί Ίλιντεν ελληνικές θέσεις. Τα “μυστικά” αυτά τα φύλαξαν τόσο ο Π. Βυσσούλης, στη σχετική περί των εκθέσεων εργασία του [“Εμπιστευτικές εκθέσεις Γ. Τζορμπατζόγλου έτους 1904”, στο συλλογικό “Ο μακεδονικός αγώνας – συμπόσιο”, εκδ. ΙΜΧΑ, 1987, σελ. 177-190, όσο και ο Κ. Βακαλόπουλος στο προαναφερόμενο βιβλίο του [σελ. 231-238].

Στην έκθεση του Γ. Τζορμπατζόγλου της 27 Μαρτίου 1904, υπάρχει ιδιαίτερο κεφάλαιο με τίτλο “η επανάστασις”. Η πρώτη σημαντική παρατήρηση του συντάκτη της έκθεσης, αναφέρεται στους νεκρούς της τελευταίας επταετίας τους συνδεόμενους με την ανταρτική δραστηριότητα. Γράφει λοιπόν πως “εκ των ημετέρων [δηλ. των πατριαρχικών] δεν απώλεσαν την ζωήν πλείονες των τριακοσίων” και πως από τους χιλιάδες ελληνοδιδασκάλους των πατριαρχικών σχολείων “εφονεύθη εις και μόνος, των λουτών αφενθέντων επιμελώς ελευθέρων μετά των ελλήνων ιερέων εν τω έργω της διατηρήσεως και επί πλέον προαγωγής του ελληνικού [πατριαρχικού] εν τη χώρα εκκλησιαστικού και εκπαιδευτικού καθεστώτος”.

Ο Τζορμπατζόγλου επανέρχεται και υπογραμμίζει πως δεν πείραξαν, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων [προδοτών και φιλοτουρκών] την ηγεσία των πατριαρχικών μακεδόνων αγροτών [προκρίτους, ιερείς και δασκάλους]. “Τα 300 ή 350 –γράφει- μέχρι σήμερον ημέτερα θύματα της μαχαίρας των ανταρτών υπήρξαν θύματα ουχί βουλγαρικού μισελληνισμού ή οιασδήποτε βουλγαρικής ιδέας, αλλ’ απλώς προσωπικών καθαρώς εκδικήσεων των συμμοριτών ή μάλλον θύματα του αισθήματος της αυτοσυντηρήσεως αυτών, καταγγελθέντα ή συκοφαντηθέντα πολλάκις υπό κομματικών αντιπάλων ως επικίνδυνοι διώκται και φανατικοί καταδοτάι των ανταρτικών κρησφυγέτων”.

Στη συνέχεια σημειώνει ότι “η εν τη χώρα επανάστασις είναι πολλών ευρύτερον και βαθύτερον εξαπλωμένη ή όσον κοινώς νομίζεται” και είναι ήδη “πάντα ανεξαιρέτως τα χωριά και τα τσιφλίκια μεμυημένα εις την κοινήν υπέρ ελευθερώσεως ιδέαν και είναι έλληνες [πατριαρχικοί] φανατικοί οι σπουδαιότεροι αντιπρόσωποι των επαναστατικών συμμοριών εντός των πόλεων και χωρίων και ουκ ολίγοι οι εντός αυτών εξοπλισμένοι κρύφιοι οπαδοί των συμμοριών”.

Για το “δράμα του Κρουσόβου”, την επανάσταση του Ίλιντεν, ο Τζορμπατζόγλου γράφει πως “οι ορθόδοξοι Έλληνες [οι πατριαρχικοί], καθά μοι εβεβαίωσαν ο πρώην Μητροπολίτης Πελαγωνίας, είχαν συμπράξει μετά των ανταρτών εν αδελφική υπέρ ελευθερίας σύμπνοια”. Και παρατηρεί:

“Κατά την κεντρική τουλάχιστον Μακεδονίαν, την έχω προ οφθαλμών, ουδέ ανταρτικόν σώμα ενεφανίσθη καθαρώς Βουλγαρικόν ή καθαρώς βουλγαρομακεδονικόν και ουδείς γνησίως βούλγαρος οπλαρχηγός ηδυνήθη να στερέωση την αποστολήν του εν ονόματι βουλγαρικής ιδέας. Πάντες σχεδόν οι οπλαρχηγοί όσοι εκυριάρχουν ανέκαθεν και κυριαρχούσι μέχρι της στιγμής ταύτης επί τοις Κεντρικής Μακεδονίας, ήτοι του επικαιρότερου ανέκαθεν κέντρου της επαναστάσεως, του αποτελουμένου υπό των διαμερισμάτων Τίκφες, Γευγελής και Δοϊράνης εισίν Έλληνες [πατριαρχικοί] Μακεδόνες και δη φανατικοί ορθόδοξοι”.

Ο Τζορμπατζόγλου δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη μακεδονική εντοπιότητα του επαναστατικού κινήματος και στην αντίθεσή του με τις βουλγαρικές επιδιώξεις. “Οι μόνοι παράγοντες της εξεγέρσεως ους έθρεψε και έκρυσεν ο έλλην [πατριαρχικός] Μακεδών χωρικός δεν είναι Βούλγαρος, αλλά γνήσιοι ως αυτός Μακεδόνες”. Γι’ αυτό και η εμμονή στο πολιτικό πρόγραμμα “Η Μακεδονία υπέρ της Μακεδονίας”. Η Βουλγαρία “ουδεμία διέθετε δύναμιν” στη Μακεδονία και “ουδεμίαν ήσκει επί των πνευμάτων επιρροήν”.

Σε άλλο σημείο της έκθεσης ο Τζορμπατζόγλου είναι κατηγορηματικός σε αυτό το συμπέρασμά του. “Τολμώ όμως πάντως να φρονώ ότι είναι αδύνατον ν’ απατώμαι ως προς την εξής εντύπωσιν μου: ότι, όπως ωστ’ αν η επανάστασις σήμερον της Μακεδονίας δεν είναι Βουλγαρική και ότι ουχί μόνον ουδεμίαν υπέστη ζημίαν ο Ελληνισμός εκ της μέχρι σήμερον εξελίξεως της αλλά ωφελείας μεγίστας επορίσατο εξ αυτής”.

Τέλος ο Τζορμπατζόγλου διακινδυνεύει να προβλέψει τι θα συμβεί σε περίπτωση εξόδου “ελληνικών αντικομιτάτων προς καταπολέμησιν των ως ανωτέρω αγωνιζομένων υπέρ της ελευθερίας του τόπου Μακεδονικών συμμοριών”. Σ’ αυτή την περίπτωση γράφει, “ουδ’ ο φανατικώτερος των ελλήνων [πατριαρχικών] Μακεδόνων θα συνεκινείται εις την θέαν της ελληνικής σημαίας”. Όσα ακολούθησαν τα επόμενα χρόνια, κατά τη διάρκεια του αντιμακεδονικού αγώνα [1904-1908], δικαίωσαν τον Τζορμπατζόγλου.

Τέσσερις μήνες αργότερα, στις 28 Ιουλίου 1904, ο Τζορμπατζόγλου έχοντας γνωρίσει από κοντά τα πράγματα και στην ανατολική Μακεδονία [στο σαντζάκι Σερρών], γράφει στον πρωθυπουργό Γ. Θεοτόκη, εκτός των άλλων, τα συμπεράσματά του για το επαναστατικό κίνημα στη Μακεδονία.

Ο Τζορμπατζόγλου απαντά σ’ αυτό που ο ίδιος αποκαλεί “το αίνιγμα” με το όνομα “Κομιτάτα”, αίνιγμα “απησχόλησε τον κόσμον ολόκληρον”. Και διευκρινίζει ότι τα συμπεράσματα που αφορούν τόσο την κεντρική όσο και την ανατολική Μακεδονία, όλο δηλαδή το χώρο που μελέτησε με εντολή της ελληνικής κυβέρνησης.

→

“ΓΙΜΤΙ” ΣΕΠΤ-1997 Αρ. 266-267

Στρατεύματα της Μακεδονικής Επαναστατικής Επιτροπής στην ώρα της ανάπαυσης.
(Χρονικό του 20^{ου} αιώνα)

Για τον Τσορμπατζόγλου υπάρχουν δύο ρεύματα μέσα στις γραμμές της επανάστασης: *“το καθαρώς Βουλγαρικό και το καθαρώς Μακεδονικό”*. Οργανωτικά τα ρεύματα αυτά εκφράζονται με το βουλγαρικό και το μακεδονικό κομιτάτο. Το βουλγαρικό κομιτάτο έχει *“ηθική και υλική επιρροή”* στις βόρειες επαρχίες Πετριτσίου, Άνω Τζουμαγιά, Νευροκοπίου και Ραζλόκ (εδάφη σήμερα της Βουλγαρίας. Ωστόσο εκεί έδρασε ο φημισμένος *“βασιλιάς του Πιρίν”* Γιάννε Σανδάσκη, η ψυχή των αυτονομιστών. Οι καθημερινές μάχες μεταξύ των οπαδών του Σανδάσκη και των Βεργοβιστών περιγράφονται στις εκθέσεις του προξένου Σακτούρη και των μητροπολιτών του Μελενίκου).

Για τα στελέχη του μακεδονικού κομιτάτου διαβάζουμε ότι οι *“Μακεδόνες υπαρχηγοί ίσως δε και αυτοί έτι οι αρχηγοί εξ ενός και μόνου όρου του συμβολαίου των μετά της χώρας, ήντησαν μέχρι τούδε την μεγάλην των δυνάμιν: εκ του όρου να μη αποβλέψωσιν παρά εις την ελευθέρωσιν των Μακεδόνων ως Μακεδόνων”*.

Για τις διαμετρικά αντίθετα πολιτικές επιλογές των δύο κομιτάτων και τις μεταξύ τους συγκρούσεις, γράφει ο Τσορμπατζόγλου: *“Αλλ’ η αντίθεσις των βλέψεων και αισθημάτων αφ’ ενός μεν των αρχηγών του Βουλγαρικού Κομιτάτου και αφ’ ετέρου των αρχηγών του Μακεδονικού Κομιτάτου και ιδία των μακεδόνων οπλαρχηγών αυτού δεν εβράδυσε να εκδηλωθή δια ποικίλων εκφάνσεων. Ούτω παραλλήλως των αλληπάλληλων δια του “Βουλγαρικού τύπου” (εξαρχικών) διαπληκτισμών των δύο Κομιτάτων έλαβον χώραν και εντός της Μακεδονίας παντοίαι συγκρούσεις μεταξύ των οργάνων των δύο Κομιτάτων”*.

Ο Τσορμπατζόγλου είναι κατηγορηματικός όταν μιλάει για την έλλειψη κοινών επιδιώξεων Βουλγάρων και Μακεδόνων. *“Τόσον επί του ανωτέρου ονείρου των Μακεδόνων όσο και επί σχετικού προγράμματος της αληθούς επαναστάσεως της Μακεδονίας ουδεμίαν ασκούν επιρροή αι πολιτικά βλέψεις και η θέλησις της Βουλγαρικής Ηγεμονίας”*. Προσθέτει μάλιστα τη σημαντική πληροφορία ότι πολλοί *“βουλγαροδιδάσκαλοι”* ήρθαν σε ρήξη με την Εξαρχία ως μακεδόνες αυτονομιστές. *“Πολλοί όντως εκ των Μακεδόνων βουλγαροδιδασκάλων συνειργάσθησαν μετά του Μακεδονικού Κομιτάτου εν πλήρει ανεξαρτησία από της Βουλγαρικής Εξαρχίας, είτε λάθρα εντός των χωρίων είτε εν γνώσει αυτής ως κεκρυμμένοι αποστάται Μακεδόνες επί των ορέων”*.

Όπως προκύπτει από τα αποσπάσματα του ιστορικού αρχείου του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών, το Ίλιντεν ήταν μια μεγάλη λαϊκή¹ επανάσταση², στην οποία πήρε μαζικά μέρος ο χριστιανικός πληθυσμός της Μακεδονίας, ανεξαρτήτως δόγματος. Το πρόγραμμα της επαναστάσεως στόχευε αναμφίβολα στην πολιτική αυτονομία και στη συγκρότηση στρατηγικά ανεξάρτητου μακεδονικού κράτους.

Τα επαναστατικά χτυπήματα ήταν στην πλειοψηφία τους προεπιλεγμένα, είχαν δε ταξικό – αντιοθωμανικό πολιτικό χαρακτήρα [και όχι γενικώς αντιμουσουλμανικό]. Η αντεπαναστατική βία υπήρξε εξαιρετικά σφοδρή. Χιλιάδες τα θύματα των στρατιωτών και των ατάκτων. Τέλος το επίσημο ελληνικό κράτος και το Πατριαρχείο βρέθηκαν σταθερά στο πλευρό του οθωμανικού κατεστημένου, υπήρξαν δε φανατικοί διώκτες των επαναστατών.

Αυτά ας θεωρηθούν ως πρώτη συμβολή μας στην ιστορία του Ίλιντεν, στην ηθική αποκατάσταση των *“κομίτων”* που αγωνίστηκαν για την ελευθερία της χώρας τους, μα και απάντηση στην άδικη συμπεριφορά προς τους σλαβόφωνους Μακεδόνες, που τους θέλουν για ιδεολογική χρήση χωρίς δική τους ιστορία.

1 Δεκάδες τραγούδια τραγουδήθηκαν από τον μακεδονικό λαό για την επανάσταση.

2 Η επανάσταση βέβαια απέτυχε, άρα είναι ΕΞΕΓΕΡΣΗ, ωστόσο από σεβασμό προς τα θύματά της αρκετοί ιστορικοί (Κορδάτος, Λιθοξόου, Ραντούλεφ κ.α.) τη λένε ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ.

Ευχαριστούμε θερμά τον Δημήτρη Λιθοξόου, τον πατέρα της ιστορίας του Ίλιντεν. Διαβάστε φίλοι μας τους 2 (δύο) τόμους του «Αντιμακεδονικού Αγώνα», εκδόσεις Μεγάλη Πορεία και Μπατάβια, που άλλαξαν την ιστορική σκέψη και την πολιτική θέση των πνευματικών ανδρών της χώρας μας.

“ΓΙΜΙ” ΤΕΠΤ-1997 № 266-267

Αγαπητέ Βασίλη,

Φρονώ πως ο καθένας έχει το δικαίωμα για ξεχωριστή θέση στο Μ.Ζήτημα, - αλίμονο - έτσι φίλε μου δεν χρειαζόταν οι φράσεις: αγαθός, αφελής κα. Λιγάκι με πείραξε.

Ξεκαθαρίζω από την πλευρά μου:

Πιστεύω στη «Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας του Πνεύματος» (Ρολάν), δεν θέλω οι πόλεμοι και οι ψυχαναγκασμοί να λύνουν τις διαφορές. Πρότυπο μου ο Έρασμος και οι γίγαντες του Διαφωτισμού (αρχαιοελληνικού και ευρωπαϊκού), και πρωτίστως το Ευαγγέλιο. Για μένα προέχει το «Χριστόφρονες» και μετά «Εθνόφρονες», πρώτα δηλαδή Άνθρωποι, μετά Έλληνες. Επέτρεψε μου, λουπόν, να πω κάτι πολύ απλό: Ξέρω ότι θα πεθάνω, ότι δεν θα έχω καλύτερη τύχη από τον Τούρκο, Ιταλό, Βούλγαρο: 2 m³ γης.-- Μια τέτοια θεώρηση μου φέρνει ψυχική γαλήνη. Επίσης θεωρώ και δικό μου κτήμα κάθε δημιουργήμα των άλλων λαών και χαίρομαι γι' αυτό.

Διαφορά φιλοσοφίας βλέπεις.

Ωστόσο Βασίλη, ας είμαστε κιμπάριδες μεταξύ μας, ας έχουμε σεβασμό στη διαφορετικότητα του άλλου. Οι ανθρωπιστικές σπουδές και η ανθρωπινή θέληση δεν είναι Γεωμετρία, σπάνταρ δηλαδή δεδομένα και λύση ακλόνητη!

Έχουν όμως κάτι μαγικό, απαρτίζουν τις δυνάμεις συνοχής που προστατεύουν το μέλλον μας. Ο Θεός να τις ευλογεί.

Στο Υπόμνημα (σελ. 42 του βιβλίου μου) δεν έθεσα θέματα Ιστορίας, όμως κι εκεί υπάρχει θολούρα (βλ. σελ. 42-62 του συλ. τόμου ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ της Ακαδ. Αθηνών), και στο Ευαγγέλιο μάλιστα, κρύβεται και μια «δικαίωση» των αντιδίκων μας- τίτλος του 20 Κεφαλ.Πρ.Αποστ.: Ο Παύλος «στη Μακεδονία και στην Ελλάδα». Αυτά τα απέκρυψα, αλλά όποιος γνωρίζει σύγχρονη ιστορία (Μισίρκοφ, Επανάσταση του 1903, Σαντάσκι, Μίρκα Γκίνοβα κλπ) τότε νομιμοποιείται με το παραπάνω ο όρος «Βόρεια Μακεδονία».

Εγώ όμως δε θέλω να δοθεί το όνομα σαν δικαστική διαμάχη ή διελκυστίδα της διπλωματίας που η τύχη της είναι προδιαγεγραμμένη.... Έχω μελετήσει την «ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ» -αφορμή ο καθηγ. της φιλοσοφίας στη Πολυτεχνική Θεσ/κης Παναγιώτης Τζαμαλίκος, ο οποίος στο βιβλίο του ξεκινά από άλλη αφετηρία, αντίθετη των πράξεων των ηγετών μας.

Δηλαδή Βασίλη, αν η Μάλτα ή η Ελβετία θελήσουν να ονομαστούν Ιταλία θα αντιδράσει η Ρώμη; Γιατί δεν στεναχωρήθηκε στην ίδρυση της «Ρουμανίας»;

Μας πειράζει αν η Βρετανία ή άλλα νησιά του κόσμου βαπτιστούν (υποθετικά) σε ΚΡΗΤΗ;

Ερώτηση κρίσεως: Αν οι τούρκοι γίνουν χριστιανοί κι αποκαλέσουν τη Μ.Ασία ΡΩΜΑΝΙΑ ποιός νομίζεις θα διαμαρτυρηθεί; Απάντηση: (Το μάντεψες, οι Πόντιοι...), όμως είναι έξυπνη ή συναισθηματική αντίδραση;

-Μα αν οι «Σκοπιανοί» πάρουν τα όπλα και επιτεθούν στη Θεσ/κη;

-Τότε θα παίξω μαζί σου τάβλι και θα στείλουμε τις γυναίκες μας στη μάχη.

Όπως δεν φοβάται η Τουρκία για τα τραγούδια/χάρτες/άρθρα εφημερίδων μας/προφητείες περί Κων/πολης (*), έτσι κι εμείς δεν πρέπει να φοβόμαστε τους γείτονες μας, όσο κι αν μιλάνε για Μακεδονία. Απλά πράγματα, τα υπόλοιπα είναι ...φύλλα συκής.

Όμως το όνομα, πρέπει να το χαρίσουμε με ευχαρίστηση, ας μην είμαστε μικρόψυχοι και «γραικύλοι»... (Τι έχασαν οι Ρωμαίοι που χάρισαν παντού το όνομα τους;)

Ελπίζω, φίλε, να τα μελετήσεις αυτά. ΟΧΙ ΑΣΚΟΠΟΣ ΕΓΩΙΣΜΟΣ.

Με τιμή

Γιάννης Πούνιος

Ηράκλεια 28/03/2016

(*) 15 εκατομ. πληθυσμός

Φίλε μου καλημέρα,

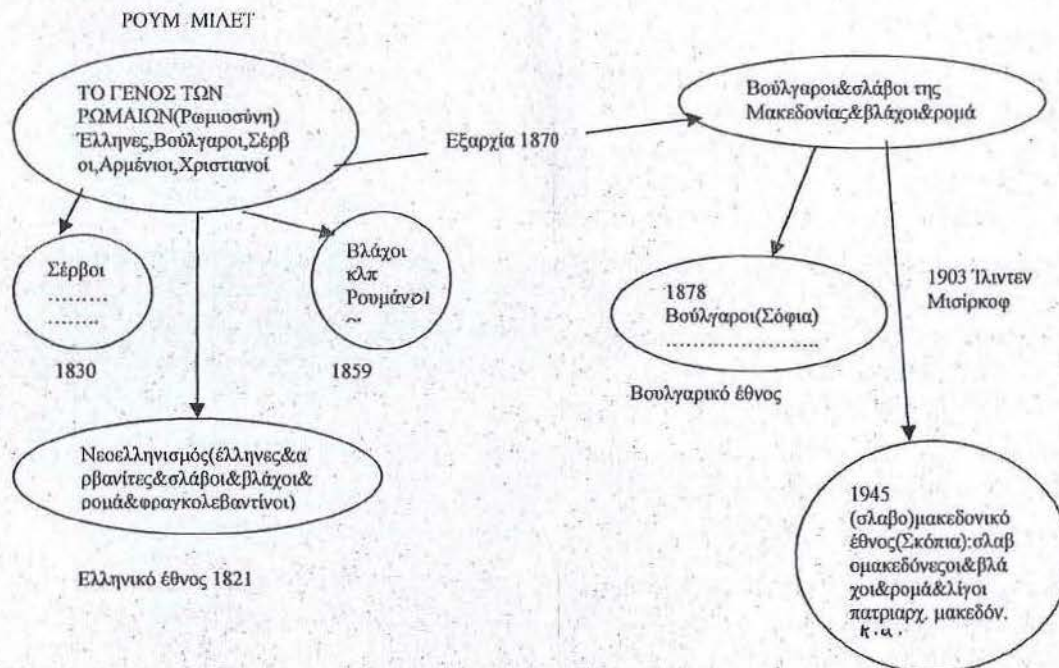
Διάβασα την απαντητική σου επιστολή (31-3-16), χαίρομαι που δεν υπάρχει παρανόηση και στις ενστάσεις σου θα προσπαθήσω να ανταποκριθώ.

Πρώτο. Δεν υπάρχουν « Ξένα Κέντρα», ούτε «Μυστικές πτυχές του ζητήματος» και τούτο το καταλαβαίνει ο αναγνώστης του βιβλίου του Μισίρκοφ: ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ εκδόσεις Πετσίβα, ο «Θούριος» των σλαβο-μακεδόνων από το 1903. Υπάρχει βέβαια «μυστικότητα» και «λήθη» στη συγκρότηση κάθε έθνους. (PENAN).

Δεύτερο. Επαναλαμβάνω ότι οι σλαβομακεδόνες δεν ταυτίζονται με το Μέγα.

Αλέξανδρο και το αρχαίο μεγαλείο, (τι μεγαλείο όμως η υποδούλωση της Αθήνας ; Βλέπε κριτική από Κοραή, Χαράλαμπο Θεοδωρίδη κ.α.), ωστόσο από το 1893 (ΒΜΡΟ= ΕΜΕΟ) και κυρίως από το Τλιντεν 1903, απέκτησαν με τις θυσίες τους δικαίωμα στο όνομα Μακεδονία.

Τρίτο. Σχηματικά η εθνογένηση από τα θρησκευτικά μιλέτ – έθνη των οθωμανών :

Τελικά, πιστεύω πως το λάθος του Φαλμεράγιερ, (ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΟ ΑΙΜΑ), δε δικαιολογεί την επικράτηση της εντελώς αντίθετης θεωρίας, δηλαδή ότι είμαστε καθαροί έλληνες, 100% γνήσιοι απόγονοι του Περικλή. Για τον ίδιο λόγο αιτιολογώ και τον όρο μακεδόνες στους «σκοπιανούς», ακολουθώντας τη γαλλική σχολή-προτεραιότητα στο πνεύμα | συνείδηση – και όχι τη ξεπερασμένη γερμανική – προτεραιότητα στο αίμα.

Αυτές είναι, φίλε Βασίλη, οι σκέψεις – ιδέες μου και μένω στη διαχρονική απορία: Θα πάμε με το διεθνές Δίκαιο ή με « το εθνικό συμφέρον » – εγωισμό μας ; Πάντως, είτε δοθεί νόμος, είτε όχι, η μακεδονία μας θάνατι ελληνική. Το θέμα είναι κατά πόσο είμαστε έλληνες εμείς. Η αμφιβολία ξεκίνησε από την εποχή του Φίλοπριμου, (ο « έσχατος των ελλήνων ») και συνεχίζεται 2200 χρόνια μετά - με την κατάντια μας και τα μνημόνια... Quo vadis Hellenismus ;

Ηράκλεια 8-4-16

Γιάννης Πούνιος.

Σεβαστέ μας καθηγητά ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ.

Διάβασα το περιοδικό και σας ευχαριστώ για τη χειρονομία σας. Έμαθα πράγματα που δεν ήξερα. Γιατί όμως μονόπλευρη παρουσίαση; Η εμπειριστατωμένη θέαση της ελληνικής άποψης, μέσα από θεματικές, δίνει κύρος στο 50% κι όχι στο 100% του Μακεδονικού Ζητήματος.

Συνεχίζω λοιπόν να έχω την «αιρετική θέση» για ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟ (κι αυτή είναι η πρόταση του Μέρτζου, του Δούσα κ.α. αρθρογράφων) για τρεις λόγους. Α) Η χριστιανική παιδεία μου υπαγορεύει: «ο έχων τρεις χιτώνας» - Και έλληνας ΚΑΙ ρωμικός Και μακεδόνας - πρέπει να δωρίσει ένα ρούχο στον ομόχωρο της «βόρειας μακεδονίας» που το ζητάει από το 1903. Β) Ο παππούς μου εξορίστηκε 3,5 χρόνια στην Κρήτη, χωρίς να φταίει σε τίποτα και η μητέρα μου δεν ξαναείδε την αδελφή της από το 1947, εξαιτίας της παράνοιας του μακεδονικού. (Η «Ειδομένη» ζει από το 1949 - κλειστά τα σύνορα μας για χιλιάδες ντόπιους μακεδόνες). Γ) Λείπει δυστυχώς η μισή αλήθεια από κάθε ελληνική ανάλυση, δεν νοείτε Μ.Ζ. χωρίς αναφορά στους πατριάρχες του μακεδονισμού⁽¹⁾. Η προσπάθεια μοιάζει με το βιβλίο της Β Λυκείου, αφήγηση από τον Κωφό για 5 Μ.Ζ. με καμία νύξη του Ίλιντεν! Στο τρίτο λόγο υπάρχει η ειδοποιός διαφορά, οι «Μακεδονικές Υποθέσεις», το βιβλίο του Μισίρκοφ από το 1903, βάζει τα πράγματα οριστικά στη θέση τους: μπορούμε σήμερα να εξηγήσουμε⁽²⁾ το γεγονός της εθνογένεσης χωρίς τον Τίτο ή τους βουλγάρους. (Στην πονηρή βουλγαροποίηση της επανάστασης του 1903 και συλλήβδην των κομιτατζήδων απαντούν «Τα Τετράδια του Ίλιντεν» του Ίωνα Δραγούμη - εκδόσεις Πετσίβα, ειδικά στις σελ. 553 - 557). Επιτέλους δικαιοσύνη.

Όμως Προσοχή. 1) Η λύση του προβλήματος βρίσκεται στην καρδιά των νεοελλήνων, στο νου και τη μεγαλοψυχία και όχι στα βιβλία. 2) Το «αθάνατο νερό» δεν υπάρχει πλέον⁽³⁾.

Σημειώσεις:

(1) ΜΙΣΙΡΚΟΦ ο θεωρητικός, ΣΑΝΤΑΣΚΙ - ΓΚΟΤΣΕ ΝΤΕΛΤΣΕΦ οι μαχητές - οργανωτές και ο ΒΛΑΧΟΦ ο πολιτικός. Στο μεσοπόλεμο ΧΑΤΖΗΝΤΙΜΟΦ, ΠΑΝΙΤΣΑ, ΒΑΠΤΣΙΑΡΟΦ κ.α., τους οποίους δολοφόνησαν βούλγαροι εθνικιστές. Sapere aude, τόλμησε να μάθεις κατά τον Οράτιο.

(2) Χρήσιμη η προσφυγή στα βιβλία - αρθρογραφία των πανεπιστημιακών μας ΑΙΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΡΗ, ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, ΜΑΤΑΛΛΑΣ, ΚΑΡΑΒΑΣ, ΜΑΛΙΓΚΟΥΔΗ, ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΝΔΡΕΟΥ κ.α. Επίσης τα πονήματα του φιλέλληνα βρετανού D. DAKIN (IMXA) και των φιλομακεδόνων Δ. ΛΙΘΟΞΟΥ και του βούλγαρου ΡΑΝΤΟΥΛΕΦ. Πολύτιμη και η ΠΑΡΑΔΟΣΗ, υπέροχα άσματα για τους λαϊκούς αγωνιστές που η Δημοκρατία μας οφείλει να τα διασώσει.

(3) Το φιλοσοφικό ερώτημα για μας τους νεοέλληνες είναι: Ελληνισμός για το ψυγείο ή Δημιουργία; Ψευτοπερηφάνεια ή Περίσκεψη κι αλλαγή πορείας; Μακάρι ο Θεός να μας μεταμορφώσει, γιατί αλλιώς θα φάμε 10 ΜΝΗΜΟΝΙΑ και πάλι θα ψαχνόμαστε.

Ηράκλεια Μεγάλη Τετάρτη 2016.
(Να αγαπάμε ο ένας τον άλλο = Συμβιβασμός)

Γιάννης Πούνιος

«...γιατί θέλει χρόνο και θυσίες
για να βγει η αλήθεια στο κλαρύ»

Δάσκαλε μας,

Συγχώρησε την επιμονή μου κι επέτρεψε να υπερασπίσω ευθέως τις ιδέες του βιβλίου μου. Εξετάσαμε χθες ένα θέμα, όπου δεν αρκεί η έρευνα της Ιστορίας.

Δυστυχώς στις νέες προκλήσεις μπήκαν και ταπεινές παράμετροι που αδυνατούν να καλύψουν οι «ονοματόμαχοι». Συγκεκριμένα:

- α) Οι περιουσίες των εξόριστων σλαβομακεδόνων - ιδού ο αλυτρώτισμός τους.
- β) Η προσβολή της «καθαρότητας του έθνους» - Φαλμεράγιερ.
- γ) Η έμμεση αποδοχή συγκληρονόμων του αρχαίου μεγαλείου που μας στεναχωράει.
- δ) Η αναγκαιότητα της συγγραφής κανονικής Ιστορίας - όχι αποκρύψεις⁽¹⁾
- ε) Το πρόβλημα της διαχείρισης του μειονοτικού⁽²⁾ με την ευρωπαϊκή εποπτεία.

Η χειρότερη όμως συνέπεια είναι ότι οι «μακεδονομαχοί» έγιναν «ελληνομαχοί», σπέρνοντας το φόβο, ειδικά στους πρόσφυγες μακεδόνες: από αγωνιστές της ελευθερίας κατάντησαν βαρίδια της ελευθερίας των συμπατριωτών μας. (Η περίπτωση αυτή θυμίζει την παροιμία, «πριν δούμε τον Στρυμόνα σηκώσαμε τα παντελόνια...»). Απορίας άξιον πώς παρασύρθηκαν οι πνευματικοί μας άνθρωποι και προσκύνησαν ξεπερασμένους αστέρες⁽³⁾ κι ακόμη πιο λυπηρό, όταν οι πολυτευόμενοι κληρικοί μας πλειοδοτούν στους εθνικούς λόγους και συμπεριφέρονται σαν τον αρχιερέα Καϊάφα. (Ιωάν. 11, 47 - 50).

Πόσο απλά όμως είναι τα πράγματα, αν ικανοποιηθούν δύο συνθήκες.

- I. Γνώση κι αποδοχή της πραγματικότητας : ούτε υπερβολές, ούτε υποτιμήσεις.
- II. Διδασκαλία της ολικής Ιστορίας - «εθνικόν το αληθές». Αντί αυτών, εμείς πάμε να κρυφτούμε πίσω από το δάκτυλο, εκμεταλλευόμενοι την παιδική αρρώστια - εθνικισμός - του νεοσύστατου κράτους για το Μ. Αλέξανδρο. (Στην ουσία «αντιγράφουμε» το Ισραήλ στο παλαιστινιακό). Τη διέξοδο δείχνει σε όλους πάλι ο ευαγγελιστής Ιωάννης : «θα γνωρίσετε την αλήθεια και η αλήθεια θα σας ελευθερώσει». Αμήν.

Σημειώσεις:

- (1) Στην απογραφή του 1904-1905 (αυστριακά αρχεία) οι ελληνόφωνοι της ευρύτερης μακεδονίας ήταν το 10,5% του πληθυσμού και στους βαλκανικούς πολέμους πήρε η χώρα μας το 50%. (Η πηγή της ενοχής και της καχυποψίας).
- (2) Ο φόβος του μειονοτικού οδήγησε τους κυβερνώντες στο απαξιωμένο βαλκανικό μονοπάτι, ενώ στις μέρες μας ο δρόμος είναι ευρωπαϊκός - αναγνώριση, δικαιώματα κι επίθεση φιλίας.
- (3) Οι κ.κ. Στέλιος, Χρήστος κ.α. παντρεύτηκαν την Ελλάδα και μάλλον διαζεύχτηκαν την Αλήθεια, καθώς απέκρυσαν τα σλαβικά γονίδια τους κι «έγιναν βασιλικότεροι...». Δικαίωμα τους ασφαλώς, γιατί όμως να μην έχουν ανάλογο δικαίωμα και οι «Σκοπιανοί»; (Σχετικό το επεισόδιο στη Γραφή: προς Γαλάτ. 2, 11-14). Σ.Σ.

Θεωρώ υποχρέωση και καθήκον να αποβάλλουμε οι έλληνες το «δοκάρυ» που έχουμε στα μάτια μας και ύστερα να δούμε το «σκουπιδάκι» του γείτονα.

Σε ευχαριστώ ραββί.

Μεγάλη Πέμπτη, μέρα πένθους και περισυλλογής. Γ. Π. Ηράκλεια.